

การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วิทยานิพนธ์

ของ

ชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ธันวาคม 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

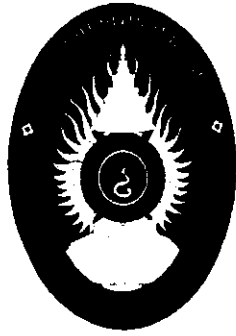
**THE DEVELOPMENT OF LEARNING PACKAGES ON
“CITYZENSHIP” BY USING COOPERATIVE LEARNING OF LT
TECHNIQUE FOR MATHAYOMSUKSA 6 STUDENTS**

Chanunpat Wannawijit

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Curriculum
and Learning Management**

December 2018

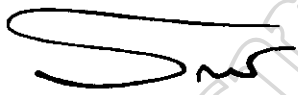
Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวชนันพัฒนา วรรณวิจิตร
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.ชนพล ตีระชาติ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

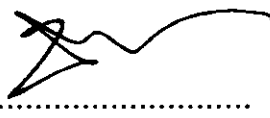
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

.....

(ดร.พัชนี กุลยานันท์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

วันที่..... 20 ธ.ค. 2561.....

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่..... 20 ธ.ค. 2561.....

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6		
ผู้วิจัย	ชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.ธนพล ตีรชาติ		ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 24 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง จำนวน 5 ชุด 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT จำนวน 5 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพ ดัชนีประสิทธิผล และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ การทดสอบ t-test แบบ Dependent samples

ผลการวิจัยพบว่า

- ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 83.48/82.08 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6964 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6964 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.64

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE The Development of Learning Packages on “Citizenship” by Using Cooperative Learning of LT Technique for Matthayomsuksa 6 Students

AUTHOR Chanunpat Wannawijit

THESIS ADVISORS Dr.Thanapon Teerachat Major Advisor
Assistant Professor Prakong Kanjanakaroon Co- Advisor

DEGREE Maser of Education MAJOR Curriculum and Learning Management

SCHOOL Buriram Rajabhat University YEAR 2018

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the efficiency of the learning packages on “Citizenship” by using cooperative learning of LT technique for Matthayomsuksa 6 students to meet the criteria set at 80/80; 2) to compare the learning achievement before and after learning through the learning packages on “Citizenship” by using cooperative learning of LT technique for Matthayomsuksa 6 students; 3) to investigate the effectiveness index of learning through the learning packages on “Citizenship” by using cooperative learning of LT technique for Matthayomsuksa 6 students; and 4) to explore the satisfaction of the students with learning through the learning packages on “Citizenship” by using cooperative learning of LT technique for Matthayomsuksa 6 students.

The samples were 24 students of Mutthayomsuksa 6/6, studying in the second semester of academic year 2016 at Princess Chulabhorn's College Buriram, Satuek District, Buriram Province under Education Service Area Office 32, selected by using simple random sampling technique based on using the room of students with different ability as a sampling unit. The research instruments were: 1) 5 learning packages on “Citizenship”; 2) 5 lesson plans for using leaning packages cooperative learning of LT technique; 3) a 30-item achievement test with 4 multiple choices; and 4) a 15-item questionnaire.

The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, E_1/E_2 and E.I.

The hypothesis was tested by using the dependent samples t-test.

The results of the study were as follows:

1. The efficiency of the learning packages on “Citizenship” by using cooperative learning of LT technique for Matthayomsuksa 6 students was at 83.48/82.08, which was in the criteria set at 80/80.

2. The learning achievement of the students after using the learning packages on “Citizenship” by using cooperative learning of LT technique for Matthayomsuksa 6 students was higher than before using those activities with statistically significant difference at the level of .01.

3. The effectiveness index of learning by using the learning packages on “Citizenship” by using cooperative learning of LT technique for Matthayomsuksa 6 students was at 0.6964 which meant that the learning achievement increased 0.6964 or 69.64%.

4. The satisfaction of the students with learning by using the learning packages on “Citizenship” by using cooperative learning of LT technique for Matthayomsuksa 6 students as a whole was at a high level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความกรุณาเอาใจใส่ดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเป็น อย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ธนพล ตีรชาติ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความรู้ รวมทั้งให้ข้อคิดที่เป็น ประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วง ไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ นางเทียนทอง บุญอึ้ง ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนจุฬาภรณราช วิทยาลัย นูร์รัมย์ นายประกอบพิมพ์ตะครอง ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนจุฬาภรณราช วิทยาลัย นูร์รัมย์ ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ วุฒิศึกษา ปริญญาโท สาขาบริหาร ตำแหน่งอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษา

ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร คณะครู และขอขอบคุณนักเรียน โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูร์รัมย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ และให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณนางชูจิต วรรณวิจิตร นายสุขุม วรรณวิจิตร นางกัณดาธรม์ ตะราช นางสาวเพ็ญญา เพ็งวิสาภาพงษ์ และนางสาววิรอร เหมางกูร ที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลัง สำคัญยิ่งให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และหล่อหลอมคุณธรรมให้แก่ผู้วิจัยเป็นพื้นฐาน ของความสำเร็จในครั้งนี้

ชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศนุญปกการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	9
ชุดกิจกรรม.....	18
การเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	26
การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together).....	38
แผนการจัดการเรียนรู้.....	46
ประสิทธิภาพ.....	53
ดัชนีประสิทธิผล.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	61
ความพึงพอใจ.....	65
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
งานวิจัยในประเทศ.....	71
งานวิจัยต่างประเทศ.....	76
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
สถิติที่ใช้ในการเก็บวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอ.....	99
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	99
สมมติฐานของการวิจัย.....	99
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	101

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	116
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	117
ภาคผนวก ข ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	122
ภาคผนวก ค แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT.....	222
ภาคผนวก ง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	276
ภาคผนวก จ แบบสอบถามความพึงพอใจ.....	284
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินและผลการประเมินความเหมาะสมของ ชุดกิจกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	287
ภาคผนวก ช แบบประเมินและผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	292
ภาคผนวก ซ แบบประเมินและผลการประเมินความสอดคล้องระหว่าง ข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	297
ภาคผนวก ฌ แบบประเมินและผลการประเมินความพึงพอใจ โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	320
ภาคผนวก ฉ ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	325
ภาคผนวก ฎ การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม.....	327
ภาคผนวก ฏ ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม คะแนนทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน คะแนนความพึงพอใจของนักเรียน.....	332

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	339

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 โครงสร้างรายวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	17
2.2 การแบ่งกลุ่มเรียงอันดับคะแนนสูงสุดไปหาค่าสุด.....	37
3.1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design.....	86
3.2 กำหนดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเรื่อง วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	87
4.1 ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	94
4.2 ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	95
4.3 ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 E ₁ /E ₂ ตามเกณฑ์ 80/80.....	95
4.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	96
4.5 ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	96
4.6 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	97

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง และเทคโนโลยี ส่งผลต่อการพัฒนาประชากรในชาติตามไปด้วย การที่คนในยุคปัจจุบันจะดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ต้องได้รับการพัฒนาไปในทุก ๆ ด้าน และสิ่งสำคัญคือการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ รู้สิทธิหน้าที่ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ซึ่งสิ่งที่สามารถพัฒนาคนได้นั้น คือ การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคน และพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีควบคู่ไปกับการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง พร้อมทั้งเน้นการเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิต เกิดความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างของสังคมในยุคนี้ได้อย่างมั่นคง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษา ระดับต่าง ๆ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 23)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่หล่อหลอมด้วยศาสตร์แขนงวิชาต่าง ๆ เป็นวิชาที่ส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่ดีให้แก่ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เป็นคนที่สมบูรณ์มีความสุขทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงควรเน้นการพัฒนา และส่งเสริมความสามารถด้านการคิดควบคู่ไปกับการเรียนรู้ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 171) กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรมไว้ว่า สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ช่วยให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก จากความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาของไทย ได้เห็นความสำคัญของการเป็น พลเมืองที่ดี จึงกำหนดให้เปิดสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในทุกระดับชั้นมีทั้งรายวิชาบังคับ และรายวิชา เลือก โดยกำหนดตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจ และปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข และในมาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคม ปัจจุบัน ชีตมัน ศรีทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมืองจึงเป็นส่วนสำคัญที่ระบบ การศึกษาไทยได้ปลูกฝังให้เยาวชนได้มีความรู้ ความเข้าใจในสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องจัดเนื้อหา และกิจกรรมให้เหมาะสม กับผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ สามารถวิเคราะห์ และปฏิบัติตน เป็นพลเมืองตามหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข

การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ผ่านมายังไม่ประสบ ความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นเนื้อหา และความรู้ความจำมากกว่า กระบวนการหรือทักษะที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตได้ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ ทักษะ ไม่เพียงพอ และไม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ดังที่ฉัตรชัย พุ่มเถื่อน (2558 : 2) ได้กล่าวถึงการ จัด การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้เรียนไม่ค่อยชอบเพราะมีเนื้อหาจำนวนมาก และส่วนใหญ่ มีลักษณะเนื้อหาที่เน้นความรู้ความจำ สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เด็กไทยจำนวนมาก ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองที่ดี ข้อมูลด้านปัญหาวิกฤตเกี่ยวกับการศึกษา ในแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2545-2559 ซึ่งถึงปัญหา ด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็ก และเยาวชนไทยในสถานศึกษามีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับ หลายประเทศในระดับเดียวกัน เด็ก และเยาวชนไทยยังไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลใน

การแก้ปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. 2549 : 4) ซึ่งการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ส่วนใหญ่ ครูยังมุ่งเน้นแต่ให้นักเรียนท่องจำเพื่อสอบมากกว่ามุ่งเน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนขาดทักษะการคิด และเรียนรู้ เพื่อที่จะนำไป สอบมากกว่าการนำไปประยุกต์เพื่อการพัฒนาตนเป็นพลเมืองที่ดีในชีวิตประจำวัน ดังที่อรอดพล อนันตวรสกุล (2557) กล่าวว่า การสอนวิชาหน้าที่พลเมืองต้องสอนให้ผู้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ ของตนเองตามช่วงวัย การเรียนการสอนต้องเน้นบริบทจริง สถานการณ์จริง ไม่ควรเรียนแค่หลักการ ตามทฤษฎี ครูผู้สอนต้องมีการเสริมพลังให้กับผู้เรียน เพื่อให้เห็นว่าตนเองมีส่วนในการรับผิดชอบ ต่อสังคม มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้นได้ ดังที่สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2553 : 12) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนศึกษา และใช้สื่อต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมที่ผู้สอน สร้างขึ้น ชุดกิจกรรมมีขั้นตอนการฝึกฝนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดกิจกรรมด้วยตนเอง

สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองใน โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นุรีรัมย์ จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 46.25 เมื่อนำมาจัดอันดับในกลุ่มโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย ทั้งหมด 12 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นุรีรัมย์ อยู่ในอันดับที่ 11 และในสาระหน้าที่พลเมืองได้คะแนนเฉลี่ย 56.35 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (งานสารสนเทศโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นุรีรัมย์. 2559 : 54) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 77.35 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 80 (งานสารสนเทศโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นุรีรัมย์. 2559 : 47) และจากผลการประเมินครั้งนี้ก็ยังพบว่า การจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม การสอนของครูยังไม่ส่งเสริมให้นักเรียน ได้เกิด การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูส่วนใหญ่สอนแบบบรรยาย เนื่องจากเนื้อหาสาระมาก ทำให้อ ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียน นอกจากนั้นกระบวนการเรียนการสอนของครูยังคงมุ่งเน้นแต่ การท่องจำเพื่อสอบมากกว่ามุ่งเน้นให้เรียนคิด วิเคราะห์ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ เด็กไทยจำนวนมากคิดไม่เป็น ไม่รู้วิธีการเรียนรู้ ไม่ชอบอ่านหนังสือ (จิราภรณ์ ศิริทวี. 2541 : 37) ดังนั้น ในการพัฒนาการเรียนการสอน ผู้สอนต้องพัฒนาทั้งในด้านความรู้ และวิธีการสอนรวมทั้งใช้ นวัตกรรมเข้ามารองรับ นอกจากนี้ควรลดบทบาทจากผู้บรรยายในการเรียนมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา ที่แนะในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ใช้ทักษะกระบวนการเรียนรู้ ทักษะการคิด และฝึกปฏิบัติ

ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองที่กล่าวว่ามีผู้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา และแนวทางการสร้างองค์ความรู้ไว้หลายท่านซึ่งการใช้ชุดกิจกรรม เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปวิเคราะห์จนเห็นความสำคัญแล้วสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม ดังที่ สุนทร์ สินธพานนท์ และคณะ (2553 : 12) กล่าวว่าชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนศึกษา และใช้สื่อต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมที่ผู้สอนสร้างขึ้น ชุดกิจกรรมมีขั้นตอนการฝึกฝนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดกิจกรรมด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงที่ปรึกษา และให้คำแนะนำ ซึ่งในชุดกิจกรรมนั้นประกอบไปด้วยสื่อ อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล ปัจจุบันได้มีผู้พัฒนาชุดการสอนที่มีกิจกรรมเน้นการฝึกทักษะการคิด เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทีมตามระบอบประชาธิปไตย และเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ทำให้สามารถปรับตัวอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากหลักการดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และด้วยความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่ม ส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด และทักษะการแก้ปัญหา (ทิสนา เขมมณี. 2556 : 69) การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันภายในกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาสติปัญญา มีทักษะการคิด ทักษะทางสังคม และการควบคุมตนเองในการเรียน เข้าใจตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถสร้างสังคมให้มีความสุข จากการศึกษาการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้ว ผู้วิจัยเห็นรูปแบบการเรียนร่วมมือ เทคนิค LT นี้ มีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT มาทดลองใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาหน้าที่พลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นอกจากนี้

จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นแล้ว ยังช่วยส่งเสริมการช่วยเหลือร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ การเป็นผู้ชนะ และมีความสำเร็จในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียน ได้พัฒนาทักษะทางสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข สร้างพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของการเรียน ด้วยชุดกิจกรรม วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สมมุติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แนวทางสำหรับครูผู้สอน ผู้สนใจ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ในการพัฒนาการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระอื่นๆ เช่น พระพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และให้ผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น
2. ได้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
3. ได้ทราบค้นคว้าประสิทธิผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

4. ได้แนวทางสำหรับผู้วิจัยในการทำวิจัยชุดกิจกรรม โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูริรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดนูริรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 ห้องเรียน ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 จำนวน 24 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 144 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูริรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดนูริรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย

- 2.1 สังคมมนุษย์
- 2.2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
- 2.3 วัฒนธรรม
- 2.4 สิทธิมนุษยชน
- 2.5 พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 14 ชั่วโมง ในชั่วโมงสอนปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรต้น คือ การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรม วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง หมายถึง นวัตกรรมหรือสื่อการสอนที่ประกอบไปด้วย สื่อ อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเอง และผู้สอนใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ และเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา หน้าที่พลเมือง โดยใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 5 ชุด ดังนี้

ชุดกิจกรรมที่ 1 สังคมมนุษย์

ชุดกิจกรรมที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ชุดกิจกรรมที่ 3 วัฒนธรรม

ชุดกิจกรรมที่ 4 สิทธิมนุษยชน

ชุดกิจกรรมที่ 5 พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมมือกันทำกิจกรรม โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4 - 6 คน สมาชิกในกลุ่ม มีความสามารถทางการเรียนที่แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ทำให้สมาชิกในกลุ่ม ได้รับผิชอบ มีบทบาทหน้าที่ทุกคน เช่น เป็นผู้อ่าน เป็นผู้จดบันทึก เป็นผู้รายงานนำเสนอ เป็นต้น ทุกคนช่วยกันทำงานจนได้ผลงานสำเร็จส่ง และนำเสนอผู้สอน งานของกลุ่ม สมาชิกทุกคนจะได้ คะแนนเท่ากัน

3. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารการวางแผน จัดเตรียมเนื้อหาการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ และการวัดประเมินผล จำนวน 5 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 สังคมมนุษย์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิมนุษยชน และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีลักษณะเป็น แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม 80/80 หมายถึง เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ที่ผ่านการปรับปรุง และมีการทดลองหาประสิทธิภาพที่เป็นระบบ ช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ ในการเรียนรู้ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (E_1/E_2) คือ 80/80 มีความหมายดังนี้

เกณฑ์ 80 (E_1) หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการซึ่งเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียน ได้จากการทำกิจกรรมย่อยของการเรียนแต่ละชุดกิจกรรม

เกณฑ์ 80 (E_2) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ซึ่งเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ความรู้ที่นักเรียน ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรม วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการประเมินความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรม วิชา หน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นคะแนนซึ่งวัดได้จากแบบวัดความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

8. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูริรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 144 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. ชุดกิจกรรม
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning)
5. การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning together)
6. แผนการจัดการเรียนรู้
7. ประสิทธิภาพ
8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
9. ดัชนีประสิทธิผล
10. ความพึงพอใจ
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 11.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 11.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 132)

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพจึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 5 ประการ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมใน

การใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง และสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเอง และสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง และผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก

มี 8 ประการ ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง

6. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. รักความเป็นไทย

8. มีจิตสาธารณะ

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. วิทยาศาสตร์ : การนำความรู้ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทิศวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์

2. คณิตศาสตร์ : การนำความรู้ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหาคำนวณในชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์

3. ภาษาต่างประเทศ : ความรู้ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศ ในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ

4. ภาษาไทย : ความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ

5. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม : การอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลก อย่างสันติสุขการเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย

6. การงานอาชีพและเทคโนโลยี : ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการดำรงชีวิตการประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี

7. ศิลปะ : ความรู้ และทักษะในการคิดริเริ่มจินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สนุกสนาน และการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

8. สุขศึกษาและพลศึกษา : ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเอง และผู้อื่น การป้องกัน และปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี และทักษะในการดำเนินชีวิต

จากการศึกษาสาระการเรียนรู้ สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับต้องเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุขการเป็นพลเมืองดี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่าจะมนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 132)

เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ 5 สาระ ดังนี้

1. ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่สังคมพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และส่วนรวม
2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคม ปัจจุบันปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะ และความสำคัญการเป็นพลเมืองดี ความแตกต่าง และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก
3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ประวัติศาสตร์ เวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์ และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก
5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่ และเครื่องมือ

ทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้กำหนดไว้ 5 สาระ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 132-133)

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน และกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นคว้าวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคัวัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คุณภาพของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำหนดไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ได้เรียนรู้และศึกษาความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวาง และลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาตนเองเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น และอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้
3. ได้เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. ได้รับการส่งเสริมให้มีความสนใจใฝ่รู้ในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม มีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม
5. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ชำนาญตนเองได้ และสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในสังคมได้ตลอดชีวิต

คำอธิบายรายวิชา

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานสำหรับนักเรียนทุกคน โดยจัดประสบการณ์

ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาทักษะกระบวนการในการทำงาน การแก้ปัญหา สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสร้างสรรค์ โดยในรายวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้กำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้ดังนี้ (งานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ปูรีรัมย์ ปีการศึกษา 2554. 2554 : 96)

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของมนุษย์เป็นสัตว์สังคม โครงสร้าง องค์ประกอบของสถาบันทางสังคมและการจัดระเบียบทางสังคม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมไทยและการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยสู่สังคมโลก วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ศึกษากระบวนการเมืองการปกครองในปัจจุบันของสังคมไทย และสังคมโลก ศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย ปฏิบัติตนและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อื่นปฏิบัติให้สอดคล้องตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้อง และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

ศึกษาหลักสิทธิมนุษยชนในเรื่องความหมาย ความสำคัญ แนวคิด หลักการ และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมนุษย์เป็นสัตว์สังคม โครงสร้าง และองค์ประกอบของสถาบันทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม เห็นความสำคัญของสถาบันหลักของสังคมไทย และการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยสู่สังคมโลก วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย จนสามารถปรับปรุงการปกครองเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่ดงามของสังคมไทยไว้อย่างเหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจระบบการเมืองการปกครองของไทย การเมืองการปกครองโลก กฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถปฏิบัติตนและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อื่นปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เห็นความสำคัญในนโยบายการประสานประโยชน์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อดำรงอยู่ในสังคมโลกอย่างสันติ

ตัวชี้วัด

จากคำอธิบายรายวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้กำหนดตัวชี้วัดในการจัดการเรียนรู้ไว้ 9 ประการดังนี้ (งานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ปูรีรัมย์ ปีการศึกษา 2554. 2554 : 90)

1. วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก
2. วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลง

ทางสังคม

3. ปฏิบัติตน และมีส่วนสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

4. ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และเสนอแนะทางพัฒนา

5. วิเคราะห์ความจำเป็นที่ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเลือกรับวัฒนธรรมสากล

6. วิเคราะห์ปัญหาการเมืองที่สำคัญในประเทศจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนะทางแก้ไข

7. เสนอแนะทางทางการเมืองการปกครองที่นำไปสู่ความเข้าใจ และการประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศ

8. วิเคราะห์ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. เสนอแนะทางและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

โครงสร้างรายวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จากคำอธิบายรายวิชาและตัวชี้วัดรายวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้กำหนดโครงสร้างตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้แยกโครงสร้างรายวิชาหน้าที่พลเมืองออกเป็น 1 หน่วยการเรียนรู้ 5 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลา 14 ชั่วโมง ดังตาราง 2.1

ตาราง 2.1 โครงสร้างรายวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เวลาเรียน จำนวน 14 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
ปฐมนิเทศ	ปฐมนิเทศการใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT และทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	สังคมมนุษย์	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	วัฒนธรรม	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	สิทธิมนุษยชน	4

ตาราง 2.1 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก	2
สรุปผล	สรุปผลการใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม จำนวน 30 ข้อ และตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ 15 ข้อ	

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า โครงสร้างการจัดการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เวลาเรียน จำนวน 14 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับชุดกิจกรรมซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ 5 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยช่วงเวลาที่ใช้ในการปฐมนิเทศ และการสรุปผลจะไม่รวมกับเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีในการทำกิจกรรม

สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีคุณลักษณะพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและสังคมโลก มีการแก้ปัญหา และแนวทางการพัฒนาทางสังคม เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทย อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยที่ดั้งเดิม และวิธีการเลือกรับวัฒนธรรมสากล สามารถอยู่ในสังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างสันติสุข

ชุดกิจกรรม

ในการพัฒนาชุดกิจกรรม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้น นักการศึกษาส่วนใหญ่เชื่อว่าชุดกิจกรรม เป็นเครื่องมือหรือสื่ออีกชนิดหนึ่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งชุดกิจกรรม มีองค์ประกอบดังนี้

ความหมายของชุดกิจกรรม

ชุดการสอนหรือชุดการเรียน มาจากคำว่า Instructional Package หรือ Learning Package เดิมทีเคยมักใช้คำว่าชุดการสอน เพราะเป็นสื่อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน แต่ต่อมาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น นักการศึกษาจึงเปลี่ยนมาใช้คำว่าชุดการเรียน (Learning Package) บางครั้งเรียกรวมกันว่า ชุดการเรียนการสอน เพราะการเรียนรู้เป็นกิจกรรมของนักเรียน และการสอนเป็นกิจกรรมของครู กิจกรรมของครูกับนักเรียนจะต้องเกิดคู่กัน บางครั้งก็จะพบคำว่า “ชุดกิจกรรม” เพื่อจะได้ครอบคลุมถึงกิจกรรมของครูและนักเรียน ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้หลายท่าน ดังนี้

ระพีพันธ์ โปธิศรี (2550 : 1-3) ได้ให้ความหมาย ชุดกิจกรรม คือ สื่อการสอนที่ประกอบไปด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สะท้อนถึงปัญหา และความต้องการในการเรียนรู้เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมประเมินผลการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นลินี อินดีคำ (2551 : 13) ได้ให้ความหมาย ชุดกิจกรรม คือ การนำสื่อการสอนหลายอย่างมาประสมกันเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาวิชาให้แก่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ โดยให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองหรือทั้งผู้เรียน และผู้สอนใช้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดำรงศักดิ์ มีวรรณ (2552 : 17) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรม คือ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยครูต้องเป็นผู้วางแผน กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สิ่งที่ต้องการ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษา

นพคุณ แดงบุญ (2552 : 16) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการสอนที่ผู้สอนสร้างขึ้นประกอบด้วยสื่อวัสดุอุปกรณ์หลายชนิดประกอบเข้ากันเป็นชุด เพื่อเกิดความสะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

สุคนธ์ สนิธิพานนท์ (2553 : 12) ได้ให้ความหมายชุดการเรียนการสอนว่าเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนศึกษาและใช้สื่อต่าง ๆ ในชุดการเรียนการสอนที่ผู้สอนสร้างขึ้น ชุดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดการเรียนการสอนด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงที่ปรึกษา และให้คำแนะนำ ซึ่งในชุดการเรียนการสอนนั้น

ประกอบไปด้วย สื่อ อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ปัจจุบันได้มีผู้พัฒนาชุดการสอนที่มีกิจกรรมเน้นการฝึกทักษะการคิดเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง นวัตกรรมหรือสื่อการสอนที่ประกอบไปด้วย สื่อ อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล โดยให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเอง หรือทั้งผู้เรียนและผู้สอนใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ และเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดอย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งเรียงลำดับขั้นตอนตามคำแนะนำในแต่ละชุด ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์โดยตรงตามความต้องการ ความสามารถของผู้เรียน ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

ประเสริฐ สำเภารอด (2552 : 16) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรม สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยเร้าความสนใจให้นักเรียน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ

กอร์ดอน (Gordon. 1973 : 258) ได้ให้ความหมายว่า ชุดการสอนเป็นชุดของวัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ วัตถุประสงค์กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมิน

ฮุสตัน และคนอื่น ๆ (Houston and others. 1972 : 10-15) ได้ให้ความหมายว่า ชุดการเรียนหรือชุดกิจกรรมเป็นชุดประสบการณ์จัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของชุดกิจกรรม สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว และยังช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอนอันเนื่องมาจากครูและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน และยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ประเภทของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมสามารถแบ่งได้หลายประเภท จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้แบ่งประเภทชุดกิจกรรม ไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2551 : 6) ได้เสนอการแบ่งประเภทของชุดกิจกรรมออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหา สาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ครูผู้สอนพูดน้อยลง และให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทนชุดกิจกรรมประเภทนี้นิยมใช้กับกิจกรรมฝึกอบรม และการสอนในระดับอุดมศึกษา

2. ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

3. ชุดกิจกรรมแบบรายบุคคลหรือชุดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเรียนที่โรงเรียนหรือบ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน ซึ่งชุดกิจกรรมแบบรายบุคคลอาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อย หรือ “โมดูล”

4. ชุดกิจกรรมทางไกล เป็นชุดกิจกรรมที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ต่างถิ่น ต่างเวลา มุ่งสอนให้ผู้เรียน ศึกษาด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

ทิศนา ขัมมณี (2553 : 375-376) ได้แบ่งชุดกิจกรรมการสอนออกเป็น 3 ชนิดดังนี้

1. ชุดการเรียนการสอนรายบุคคล เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนอาจสามารถนำไปเรียนรู้ที่บ้านก็ได้ เมื่อเรียนจบแล้ว และสามารถทำแบบทดสอบได้ในระดับที่กำหนดไว้แล้ว ผู้เรียนสามารถเรียนชุดการเรียนการสอนต่อไปได้

2. ชุดการเรียนการสอนสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม เป็นชุดการเรียนการสอนที่เป็นผู้เรียนหลายคน (กลุ่มย่อย 4-8 คน) สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ โดยครูจัดสื่อ และวัสดุต่าง ๆ เตรียมไว้เพียงพอเพียงสำหรับกลุ่ม

3. ชุดการเรียนการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรม และสื่อที่ครูสามารถใช้ประกอบการบรรยาย เป็นการช่วยให้ครูพูดน้อยลง และผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมมากขึ้น

บุญเกื้อ ทวรวาเวช (2553 : 94-95) นำเสนอแนวทางการแบ่งชุดกิจกรรมไว้ 3 ประเภทดังนี้

1. ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย หรือชุดการสอนสำหรับครู เป็นชุดกิจกรรมสำหรับใช้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ ภายในกล่องจะประกอบด้วยสื่อการสอนที่ใช้ประกอบการบรรยาย เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากยิ่งขึ้น โดยจะแบ่งเนื้อหาตามหัวข้อที่จะบรรยาย และประกอบกิจกรรมตามลำดับขั้น ดังนั้น สื่อที่ใช้ควรเป็นสื่อที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน หรือได้ยินกันอย่างทั่วถึง เช่น แผ่นภาพ โปร่งใส สไลด์ แผ่นภูมิ แผนที่ โทรทัศน์

เอกสารประกอบการบรรยาย และกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้อภิปรายตามปัญหา และหัวข้อที่ครูกำหนด

2. ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม หรือชุดการสอนที่ใช้กับศูนย์การเรียน เป็นชุดการสอนแบบกิจกรรมที่สร้างขึ้น โดยอาศัยระบบการผลิตสื่อการสอนตามหน่วย และหัวเรื่องโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5-7 คนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มนี้ ประกอบด้วยชุดย่อย ๆ ตามจำนวนศูนย์ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์จะจัดสื่อการสอนไว้ในรูปของสื่อประสม อาจเป็นสื่อรายบุคคล หรือสื่อสำหรับกลุ่มผู้เรียน ทั้งศูนย์ใช้ร่วมกัน

3. ชุดกิจกรรมแบบรายบุคคล หรือชุดกิจกรรมตามเอกัตภาพ เป็นชุดกิจกรรมที่มีการจัดระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่ระบุไว้ โดยผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองตามความสนใจ และตามอัตราการเรียนรู้ของแต่ละคน ผู้เรียนสามารถประเมินผล การเรียนด้วยตนเอง ชุดกิจกรรมประเภทนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า หรือศึกษา เนื้อหาเพิ่มเติมด้วยตนเอง หรือผู้เรียนอาจนำชุดกิจกรรมประเภทนี้ไปศึกษาเองที่บ้านได้ ฝึกฝน ให้ผู้เรียนรู้จักศึกษา และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาประเภทของชุดกิจกรรมสามารถสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมที่จะทำให้การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ได้ผลนั้น ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการทำชุดกิจกรรมแต่ละประเภทนั้น จะเป็นตัวกำหนดบทบาทของครู และนักเรียนที่แตกต่างกันไป ซึ่งเราจะต้องพิจารณาว่าชุดกิจกรรมที่เราทำ ประเภทใดที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด

องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมมีองค์ประกอบหลายรูปแบบผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจึงได้สรุปเพื่อเป็นแนวทาง ในการดำเนินการสร้างชุดกิจกรรม ดังนี้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551 : 18) องค์ประกอบของชุดการเรียนการสอนมี 8 ส่วน คือ

1. คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนการสอน เป็นคำชี้แจงให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ ของการเรียน ศึกษาชุดการเรียนการสอน และส่วนประกอบของชุดการเรียนการสอน เช่น ประกอบด้วยบัตรคำสั่ง บัตรปฏิบัติการ บัตรเนื้อหา บัตรฝึกหัดและบัตรเฉลย บัตรปฏิบัติการ และบัตรเฉลยบัตรทดสอบ

2. บัตรคำสั่ง เป็นการชี้แจงรายละเอียดของการศึกษาชุดการเรียนการสอนนั้นว่าต้องปฏิบัติ ตามขั้นตอนอย่างไร

3. บัตรกิจกรรมหรือบัตรปฏิบัติการ บางชุดการเรียนการสอน อาจออกแบบให้มีบัตร กิจกรรมหรือบัตรปฏิบัติการ ซึ่งเป็นบัตรที่บอกให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ

4. บัตรเนื้อหา เป็นบัตรที่บอกเนื้อหาให้ผู้เรียนศึกษา สิ่งที่มีในบัตรเนื้อหา คือ หัวเรื่อง สูตร นิยาม และคำอธิบาย
 5. บัตรแบบฝึกหัดหรือบัตรงาน เป็นแบบฝึกหัดที่ให้ผู้เรียนทำ หลังจากได้ทำกิจกรรม และศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจแล้ว
 6. บัตรเฉลยบัตรแบบฝึกหัด เมื่อผู้เรียนทำบัตรแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว สามารถตรวจสอบความถูกต้องจากบัตรเฉลยแบบฝึกหัด
 7. บัตรทดสอบ เมื่อผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ผู้เรียนจะมีความรู้ในหัวข้อที่เรียนนั้น ๆ ต่อจากนั้น จึงให้ผู้เรียนทำบัตรทดสอบ
 8. บัตรเฉลยบัตรทดสอบ เป็นบัตรที่มีค่าเฉลยของบัตรทดสอบ ที่ผู้เรียนได้ทำไปแล้ว เป็นการตรวจสอบหรือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ในการศึกษาชุดการเรียนการสอนนั้น
- ทิสนา แจมมณี (2553 : 198) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบชุดกิจกรรมไว้ว่า ในการสร้างชุดกิจกรรมนั้น มีความสำคัญต่อการสร้างชุดกิจกรรมเป็นอย่างมาก เพราะเป็นแนวทางให้การสร้างชุดกิจกรรมนั้นเป็นไปอย่างมีระบบ และสมบูรณ์ในตนเอง ชุดกิจกรรมประกอบด้วย 7 ส่วน ดังนี้
1. ชื่อกิจกรรม ประกอบด้วย หมายเลขกิจกรรม ชื่อของกิจกรรม และเนื้อหาของกิจกรรมนั้น
 2. คำชี้แจงเป็นส่วนที่อธิบายความมุ่งหมายที่สำคัญของกิจกรรม และลักษณะของการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น
 3. จุดมุ่งหมายในส่วนที่ระบุจุดมุ่งหมายที่สำคัญของกิจกรรมนั้น
 4. ความคิดรวบยอด เป็นส่วนที่ระบุเนื้อหาหรือมโนทัศน์ของกิจกรรมนั้น ส่วนนี้ควรได้รับการย้ำ และเน้นเป็นพิเศษ
 5. สื่อ เป็นส่วนที่ระบุถึง วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูทราบว่าต้องเตรียมอะไรบ้าง
 6. เวลาที่ใช้ เป็นส่วนที่ระบุเวลาโดยประมาณว่า กิจกรรมนั้นควรใช้เวลาเพียงใด
 7. ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม เป็นส่วนที่ระบุในการจัดกิจกรรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ วิธีการจัดกิจกรรมนี้ ได้จัดไว้เป็นขั้นตอน ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักวิชาแล้วยังเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ครูในการดำเนินการซึ่งมี 6 ขั้นตอนดังนี้
 - 7.1 ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน
 - 7.2 ขั้นกิจกรรม เป็นส่วนที่ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดประสบการณ์นำไปสู่การเรียนรู้ตามเป้าหมาย

7.3 ชั้นอภิปราย เป็นส่วนที่ผู้เรียนจะได้มีโอกาสนำประสบการณ์ที่ได้รับจากชั้นกิจกรรมมาวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และอภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางออกไปอีก

7.4 ชั้นสรุป เป็นส่วนที่ครู และผู้เรียนประมวลข้อความรู้ ที่ได้จากชั้นกิจกรรม และชั้นอภิปราย นำมาสรุปหาสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้ต่อไป

7.5 ชั้นฝึกปฏิบัติ เป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนในกิจกรรมไปฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม

7.6 ชั้นประเมินผล เป็นส่วนที่ได้รับความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนหลังจากการฝึกปฏิบัติครบถ้วนทุกชั้นตอนแล้ว โดยได้ทำแบบฝึกกิจกรรมทบทวนท้ายชุดกิจกรรม

บุญเกื้อ คอระหวาซ (2553 : 95) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ 4 ส่วน ดังนี้

1. คู่มือและแบบปฏิบัติ สำหรับครูผู้ใช้ชุดกิจกรรมและผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดกิจกรรม
2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดกิจกรรมแบบกลุ่ม และรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วย คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการ และการสรุปบทเรียน

3. เนื้อหาสาระ จะบรรจุอยู่ในรูปของสื่อประสม และกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม อาจประกอบด้วย บทเรียน โปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง फिल्म สกริป แผ่นภาพ โปร่งใส วัสดุกราฟิกส์ หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดกิจกรรมตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการและผลของการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการใช้ดังนี้

- 4.1 ชั้นทดสอบก่อนเรียน ควรจะมีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะเรียนก่อน

- 4.2 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ในขั้นนี้ผู้สอนควรนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเป็นการเตรียมตัวผู้เรียนก่อนเรียน

- 4.3 ชั้นประกอบกิจกรรม ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี แต่คำสั่งที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามนั้นควรมีความชัดเจน และเข้าใจได้ง่าย

- 4.4 ชั้นสรุปและทดสอบหลังเรียน เพื่อให้ทราบว่าการที่ผู้เรียนเรียนแล้วเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นหรือไม่ และยังทำให้ทราบความก้าวหน้าทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดกิจกรรม สรุปได้ว่าเป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมศึกษา และปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือพร้อมคำชี้แจงว่าสิ่งที่ครูควรเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียนในกรณีของชุดกิจกรรมที่มุ่งใช้กับกลุ่มย่อย บัตรงาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียน ได้ศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน

ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม

การสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีการวางแผนในการสร้างที่มีระบบ เป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้

ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี (2550 : 6-12) ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ 5 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการจำเป็น
- ขั้นที่ 2 ออกแบบชุดกิจกรรม
- ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความถูกต้องของชุด และแบบทดสอบหลังเรียน
- ขั้นที่ 4 ทดลองภาคสนาม
- ขั้นที่ 5 ทดลองหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ศุภนธ์ สินธพานนท์ (2551 : 18) ได้กล่าวถึงการสร้างชุดกิจกรรมมีขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอนดังนี้

1. เลือกหัวข้อ (Topic) กำหนดขอบเขต และประเด็นสำคัญของเนื้อหา ผู้สร้างชุดการเรียนการสอนควรเลือกหัวข้อ และประเด็นสำคัญ ที่ได้จากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นที่จะสอนว่า หัวข้อใดที่เหมาะสม ที่ควรนำไปสร้างชุดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาความรู้ได้ด้วยตนเอง

2. กำหนดเนื้อหาที่จะทำชุดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

3. เขียนจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน การเขียนจุดประสงค์ควรเขียนเป็นลักษณะเฉพาะหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้ผู้สอน และผู้เรียนทราบจุดประสงค์ว่า เมื่อศึกษาชุดการเรียนการสอนจบแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถอย่างไร

4. สร้างแบบทดสอบ การสร้างแบบทดสอบมี 3 แบบ คือ

- 4.1 แบบทดสอบวัดพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน ก่อนที่จะมาเรียนเพียงพอหรือไม่ (เมื่อทดสอบแล้วถ้าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ โดยวิธีใด เป็นต้น หรือผู้สอนอาจอธิบายความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนในเรื่องนั้น ๆ)

4.2 แบบทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ของผู้เรียน หลังจากผู้เรียนเรียนจบในแต่ละ
เนื้อหาย่อย

4.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจาก
การศึกษาชุดการเรียนการสอนจบแล้ว

5. จัดทำชุดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

5.1 บัตรคำสั่ง

5.2 บัตรปฏิบัติการและบัตรเฉลย (ถ้ามี)

5.3 บัตรเนื้อหา

5.4 บัตรฝึกหัด และบัตรเฉลยบัตรฝึกหัด

5.5 บัตรทดสอบ และบัตรเฉลยบัตรทดสอบ

6. วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนเตรียมออกแบบการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน โดยมีหลักการสำคัญ คือ

6.1 ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นผู้เพียงคอยชี้แนะ
และควบคุมการเรียนการสอน

6.2 เลือกกิจกรรมหลากหลายที่เหมาะสมกับชุดการเรียนการสอน

6.3 ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการคิดอย่างหลากหลาย เช่น คิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา
คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

6.4 มีกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

7. การรวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อ
การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนบางชนิดอาจมีผู้จัดทำไว้แล้ว ผู้สอนอาจนำมา
ปรับปรุงดัดแปลงใหม่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์ที่จะสอน ครูผู้สอนต้องสร้าง
สื่อการเรียนการสอนใหม่ซึ่งต้องใช้เวลา

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับชุดกิจกรรม สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนเป็นชุดของ
ประสบการณ์ที่ครูรวบรวม และจัดเตรียมไว้โดยอาศัยหลักการทางจิตวิทยาเพื่อให้นักเรียนบรรลุ
เป้าหมายในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถศึกษา และปฏิบัติกิจกรรม และเกิดการเรียนรู้
ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมนั้น โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนที่มี
ความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการช่วยเหลือ

ซึ่งกัน และกัน ในลักษณะของการร่วมสร้างองค์ความรู้ เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด จึงนำเสนอในแต่ละหัวข้อดังนี้

ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะกลุ่มความสามารถ โดยมีเป้าหมายเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม จากการศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้หลายท่าน ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 134) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมมือ และช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งเป็นลักษณะการรวมกลุ่มอย่างมีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตัว และส่วนรวม เพื่อให้ตนเอง และสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 121) ได้ให้ความหมาย การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หรือแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่างกัน ได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจ และเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนิน ไปสู่เป้าหมายของงานได้

วิชา เล่าเรียนดี (2553 : 155) ได้อธิบายถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียน ได้ร่วมกันเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มุ่งเน้น การร่วมกันปฏิบัติงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และพัฒนาทักษะทางสังคม

จากการศึกษาการเรียนแบบร่วมมือ สรุปได้ว่า หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนแบ่งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 4-6 คน โดยสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถทางการเรียนที่แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมกันรับผิดชอบงานในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

ทิศนา ชวนมณี (2552 : 98-99) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัด ประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้นักเรียน เป็นกลุ่มย่อยประมาณ 3-6 คน โดยมีสมาชิกกลุ่มแต่ละเพศ แต่ละความสามารถทางการเรียน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ในสัดส่วน 1 : 2 : 1 สมาชิกกลุ่มจะต้อง

มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รับฟังความคิดเห็น ช่วยเหลือกันและกัน และสมาชิกกลุ่มต้องร่วมรับผิดชอบต่อผลงานกลุ่ม และผลงานของตนเอง จอห์นสันและจอห์นสัน กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมี 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะแข่งขันกันในการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการยกย่อง หรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ

2. ลักษณะต่างคนต่างเรียน คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น

3. ลักษณะร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยเหลือให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย รวมทั้งได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม และการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นให้ผู้เรียนช่วยกันในการเรียนรู้ โดยมีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนพึ่งพาอาศัยกันในการเรียนรู้ มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการวิเคราะห์กระบวนการของกลุ่ม และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานร่วมกัน

หลักการของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายหลักการของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

สลาวิน (Slavin, 1900 : 56) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะตัว และศักยภาพในตนเอง ร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้โดยที่สมาชิกในกลุ่มตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ดังนั้นความสำเร็จหรือความรู้จากเพื่อน และสิ่งที่เป็นผลพลอยได้จากการใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ อีกประการหนึ่ง คือ การที่ผู้เรียนรู้สึกถึงคุณค่าของตนเองเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งแต่ละคนจะมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม และเมื่อประสบความสำเร็จในการทำงานหรือมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแล้วจะเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้อีกมากขึ้น นอกจากนี้การเรียนรู้แบบร่วมมือยังก่อให้เกิดบรรยากาศที่ผู้เรียนได้พูดคุยกัน ช่วยให้ผู้เรียนและเพื่อนเข้าใจปัญหาชัดเจนยิ่งขึ้น แม้บางครั้งจะไม่สามารถหาคำตอบได้ แต่ระดับการติดตามปัญหาจะสูงกว่าการที่ครูเป็นผู้กำหนดให้ผู้เรียนทำคนเดียว และการที่ผู้เรียนสามารถอธิบายให้เพื่อนฟังได้ก็จะเป็นการยกระดับความเข้าใจให้สูงถึงระดับการถ่ายทอดความคิด การเรียบเรียงถ้อยคำอธิบายออกมาจะช่วยปรับความเข้าใจให้ชัดเจนแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น สำหรับบทบาทของครูจะเปลี่ยนแปลงจากเดิม คือ การสร้างสภาพแวดล้อม และวิธีการที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถค้นหาความรู้จากการร่วมมือกัน ซึ่งมีหลักที่ผู้สอนจะต้องคำนึงอยู่ 3 ประการ คือ

1. รางวัลหรือเป้าหมายของกลุ่ม ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนต้องตั้งเป้าหมาย

หรือรางวัลไว้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนมากขึ้น ตลอดจนปรับพฤติกรรมของตนเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม รางวัลที่กำหนดอาจเป็นสิ่งของ ประกาศนียบัตร คำชมเชย และการเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

2. ความหมายของแต่ละบุคคลในกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถึงแม้จะอยู่ในรูปของกลุ่ม แต่ต้องมีขั้นตอนที่สามารถบอกถึงความสามารถของสมาชิกแต่ละคนได้ว่าเข้าใจบทเรียนมากน้อยเพียงใด ในการเรียนแต่ละครั้งต้องมั่นใจว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มเข้าใจเนื้อหาที่เรียนเพราะเป้าหมายของกลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของคนในกลุ่ม

3. สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่จะช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จได้เท่าเทียมกันทั้งผู้เรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน

จากการศึกษาหลักการของการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้นั้นสมาชิกแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม โดยจะต้องช่วยเหลือ พึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน และในการทำงานร่วมกันสมาชิกต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันยอมรับไว้วางใจกัน รวมทั้งมีการตรวจสอบผลงานของสมาชิกในกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

อากรณ ใจเที่ยง (2550 : 122) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม ดังข้อต่อไปนี้

1. มีการพึ่งพาอาศัยกัน (Positive interdependence) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนรับความสำเร็จร่วมกันใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ทุกคนทั่วกัน ทุกคนมีความรู้สึกว่าจะงานจะสำเร็จได้ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. มีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ (Face to face promotive interaction) หมายถึง สมาชิกกลุ่มได้ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายความรู้แก่กัน ถามคำถาม ตอบคำถามกันและกัน ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน

3. มีการตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual accountability) เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องตรวจสอบว่า สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่มหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เช่น การสุ่มถามสมาชิกในกลุ่ม สังเกต และบันทึกการทำงานกลุ่มให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้เพื่อนฟัง ทดสอบรายบุคคล เป็นต้น

4. มีการฝึกทักษะการช่วยเหลือกันทำงานและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and small groups skills) ผู้เรียนควร ได้ฝึกทักษะที่จะช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น ทักษะการสื่อสาร การยอมรับ และช่วยเหลือกัน การวิจารณ์ความคิดเห็นโดยไม่วิจารณ์บุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การให้ความช่วยเหลือ และการเอาใจใส่ต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การทำความรู้จัก และไว้ใจผู้อื่น เป็นต้น

5. มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม (Group process) สมาชิกต้องรับผิดชอบต่องานของกลุ่ม ต้องสามารถประเมินการทำงานของกลุ่มได้ว่า ประสพผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดเพราะเหตุใด ต้องแก้ไขปัญหาที่ใด และอย่างไร เพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม เป็นการฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างเป็นกระบวนการ

วัชรนา เล่าเรียนดี (2553 : 157-158) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ดังนี้

1. การพึ่งพาอาศัยกันและกันทางบวก (Positive interdependent)

1.1 ครูต้องอธิบายวิธีการเรียนรู้ และงานที่นักเรียนปฏิบัติอย่างชัดเจน

1.2 ครูต้องแจ้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของกลุ่ม

1.3 ครูต้องพยายามทำให้นักเรียนเข้าใจ และยอมรับว่าความพยายามของตนให้ผลดีต่อตนเอง และต่อสมาชิกกลุ่มทุกคน การยอมรับและพึ่งพาอาศัยทางบวกจะช่วยสร้างความผูกพันในภาระหน้าที่ต่อความสำเร็จของกลุ่มเช่นเดียวกับความสำเร็จของตนเอง ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

2. การมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและต่อกลุ่ม (Individual and group accountability)

2.1 สมาชิกกลุ่มทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของกลุ่มมีการร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน โดยไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน

2.2 สมาชิกกลุ่มต้องเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับเป้าหมายการทำงานกลุ่ม รวมถึงความก้าวหน้าและความพยายามในการปฏิบัติงานซึ่งวัดผลได้ เพื่อให้ทราบว่าสมาชิกคนใดต้องการความช่วยเหลือ การสนับสนุน การกระตุ้นเสริมแรงเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จ โดยที่ทุกคนต้องเข้มแข็ง และพัฒนาขึ้น

3. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคคล และระหว่างสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เนื่องจากนักเรียนต้องปฏิบัติงานร่วมกันอย่างจริงจัง ทุกคนต้องยอมรับกันและกัน สนับสนุนช่วยเหลือ เพื่อให้ประสพผลสำเร็จเป้าหมายเดียวกัน โดยแบ่งปันสื่อวัสดุ อุปกรณ์กัน ช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้น และชมเชยในความพยายามของกันและกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นระบบการให้การสนับสนุน ทั้งด้านวิชาการ และด้านตัวบุคคล จะเห็นได้ว่า

กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน การช่วยเหลือ การสนับสนุนซึ่งพหุอาศัยกันจะปรากฏก็ต่อเมื่อนักเรียน ได้ช่วยเหลือกัน มีการยอมรับวิธีการแก้ปัญหา วิธีปฏิบัติร่วมอภิปรายการระดมความรู้ที่ได้เรียนมา มีการสอนหรืออภิปรายเพื่อเสริมความรู้ และความเข้าใจให้แก่เพื่อนด้วยหรือเชื่อมโยงความรู้ใหม่ กับความรู้เดิม เป็นต้น

4. การสอนทักษะทางสังคม (Social skills) ทักษะในการช่วยเหลือซึ่งพหุอาศัยกัน และทักษะ การปฏิบัติงานกลุ่มเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เนื่องจาก การเรียนแบบร่วมมือกันเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนละเอียดมากกว่าการเรียนแบบแข่งขันหรือเรียนด้วย ตนเอง เพราะนักเรียนจะต้องเรียนทั้งสาระความรู้ด้านวิชาการ (Task work) เช่นเดียวกับทักษะทาง สังคม การปฏิบัติงานร่วมกันภายในกลุ่ม (Team work) ดังนั้นสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะต้องรู้ เข้าใจ และมีความสามารถในการใช้ภาวะผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจการสร้าง ความ เชื่อถือ การสื่อความหมาย การจัดการ แก้ไขข้อขัดแย้งในกลุ่ม และการจูงใจให้ปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องสอนทักษะการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมให้นักเรียนเข้าใจ และปฏิบัติได้ ถูกต้องเช่นเดียวกับการให้ความรู้ และทักษะทางวิชาการต่าง ๆ เพราะการร่วมมือกับความขัดแย้ง มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่า การพึ่งพา และเกื้อกูลกัน การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน การใช้ทักษะ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม เป็นองค์ประกอบสำคัญ จะทำให้ การจัดการเรียนรู้เป็นกลุ่มร่วมมือประสบความสำเร็จมากขึ้น

รูปแบบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแนวทางในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้มีผู้กล่าวถึงรูปแบบของการเรียนรู้แบบร่วมมือดังนี้ ทิศนา แคมมณี (2556 : 102) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้การสอนแบบร่วมมือว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบจะมีวิธีการหลัก ๆ ซึ่งได้แก่การจัดกลุ่มการศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน และระบบการให้รางวัล แตกต่างกันไปเพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะแต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดต่างก็ใช้หลักการ เดียวกัน คือ หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ และมีวัตถุประสงค์มุ่งตรงไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุดโดยอาศัยการร่วมกัน ช่วยเหลือกัน และแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปจะอยู่ที่

เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระ และวิธีการเสริมแรง และการให้รางวัล รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่นิยมใช้ทั่วไปในปัจจุบันมี 8 รูปแบบดังนี้

1. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ Jigsaw II จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มและความสามารถ (เก่ง - กลาง - อ่อน) กลุ่มละ 4 คน กลุ่มนี้เรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home-group) มอบหมายเนื้อหาให้ข้อย่อยแตกต่างกันแล้ว กลับไปกลุ่มที่มีเนื้อหาเดียวกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เมื่อศึกษาเนื้อหาอย่างละเอียดก็กลับไปกลุ่มบ้านสอนเพื่อนในกลุ่มในเรื่องสาระของคน สมาชิกของกลุ่มได้รายละเอียดของเนื้อหาทั้งหมดและทดสอบ นำคะแนนทดสอบรายบุคคลมารวมกันหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

2. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ STAD จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละกันตามความสามารถ (เก่ง - กลาง - อ่อน) กลุ่มละ 4 คนเรียนว่า กลุ่มบ้านของเราสมาชิกในกลุ่มรับเนื้อหาสาระศึกษาร่วมกันเป็นหลายตอนและสมาชิกในกลุ่มทำแบบทดสอบแต่ละตอนเก็บคะแนนไว้แล้วหาค่าเฉลี่ยของตนไว้ สมาชิกทดสอบรวมยอดครั้งสุดท้าย เอาคะแนนรวมยอดลบคะแนนเฉลี่ยก็จะได้คะแนนเฉลี่ย คะแนนพัฒนาการมารวมกันในกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนสูงได้รับรางวัล

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ LT จัดกลุ่มผู้เรียน เข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง - ปานกลาง - อ่อน) กลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกันโดยกำหนดบทบาทให้แต่ละคนมีหน้าที่ช่วยเหลือกลุ่มในการเรียนรู้ กลุ่มสรุปคำตอบร่วมกันส่งคำตอบเป็นผลงานของกลุ่ม ผลงานกลุ่มได้คะแนนเท่าไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มนั้นจะได้คะแนนเท่ากันทุกคนในการทำกิจกรรมครั้งนี้ได้

4. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ G.I รูปแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยกันสืบค้นข้อมูลมาใช้ในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีขั้นตอนเริ่มจากจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง - ปานกลาง - อ่อน) กลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกัน โดยแบ่งหัวข้อย่อยให้สมาชิกไปศึกษาหาคำตอบ โดยให้ผู้เรียนอ่อนเลือกก่อนเมื่อศึกษาเสร็จแล้วก็มาให้กลุ่ม กลุ่มอภิปรายร่วมกันสรุปผลการศึกษา นำเสนอหน้าชั้น

5. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ TAI จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) เรียกกลุ่ม “บ้านของเรา” สมาชิกในกลุ่มได้รับเนื้อหาสาระศึกษาร่วมกัน และสมาชิกจับคู่ทำแบบฝึกหัดแล้วใครทำแบบฝึกหัดได้ 75% ไปรับการทดสอบรวบยอด นักเรียนไม่ช่วยเหลือกัน คนที่ซ่อมต้องช่วยจนทำได้ จึงจะได้ทดสอบรวบยอด เพื่อแต่ละกลุ่มแข่งขันเสร็จเอาคะแนนสมาชิกของตนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม

6. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ TGT จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา สมาชิกในบ้านรับเนื้อหาสาระ

ศึกษาร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มแยกย้ายไปแข่งขันกับกลุ่มอื่นตามความสามารถคือ คนเก่งแข่งกับคนเก่ง คนอ่อนแข่งกับคนอ่อน และรวมคะแนนของตนได้ตาม โบนัสที่กำหนด เมื่อแต่ละกลุ่มแข่งขันเสร็จเอาคะแนนสมาชิกของตนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม

7. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ CIRC เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้สอนอ่านและเขียน โดยเฉพาะมีขั้นตอนดังนี้ แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถในการอ่าน สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน มีพื้นความรู้เท่ากัน 2 คน อีก 2 คน แตกต่างกัน ครูจะเรียกคู่ที่มีระดับความรู้เท่ากันมาสอนให้กลับเข้ากลุ่มแล้วเรียกคู่ต่อไปที่มีความรู้ต่างกันมาสอน และทดสอบรายบุคคลคะแนนที่ได้เป็นทั้งรายบุคคลและทีม

8. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบคอมเพล็กซ์ รูปแบบนี้คล้ายคลึงกับรูปแบบจีไอ ซึ่งมีขั้นตอนคือ จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มรับเนื้อหาสาระมาร่วมกัน ไปศึกษาสืบค้น โดยสมาชิกรับเนื้อหาตามความสามารถให้คนอ่อนเลือกเนื้อหาก่อน เมื่อแต่ละคนศึกษาเนื้อหาแล้ว กลับเข้ากลุ่มเอาคำตอบให้กลุ่มร่วมกันอภิปราย และสรุปผลการศึกษา เสนอผลงานหน้าชั้น

จากการศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่า วิธีเรียนแบบร่วมมือที่มีหลากหลายวิธีที่แตกต่างกัน เช่น การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน ระบบการให้รางวัล ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่มรวมทั้งได้พัฒนากระบวนการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ประโยชน์การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันซึ่งจะทำให้มีทักษะในการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2552 : 101) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลดีต่อผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น (Greater efforts to Achieve) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น (Long-Term retention) มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้น และคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

2. มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น (More positive relationships among student) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬามากขึ้น ใส่ใจในผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย การประสานความสัมพันธ์ และการร่วมกลุ่ม

3. มีสุขภาพจิตดีขึ้น (Greater psychological health) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม และความสามารถในการเผชิญกับความเครียด และความผันแปรต่าง ๆ

อาเรนดส์ (Arends, 1994 : 345-346) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้สรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนแบบร่วมมือนี้เป็นการเรียนที่จัดให้นักเรียนได้ร่วมมือกันเรียนเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 2 - 6 คน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียนร่วมกัน นับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น และแสดงออกตลอดจนลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น นักเรียนที่เก่งช่วยนักเรียนที่ไม่เก่ง ทำให้นักเรียนที่เก่งมีความรู้สึกภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา และช่วยให้เข้าใจในเรื่องดีขึ้น ส่วนนักเรียนที่ไม่เก่งก็จะซาบซึ้งในน้ำใจเพื่อน มีความอบอุ่น รู้สึกเป็นกันเอง กล้าซักถามในข้อสงสัยมากขึ้น จึงง่ายต่อการทำความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ที่สำคัญในการเรียนแบบร่วมมือนี้คือ นักเรียนในกลุ่มได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน จนกระทั่งสามารถหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุดได้ ถือว่าเป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ให้ความรู้ที่ได้รับเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อนักเรียนอย่างแท้จริง จึงมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2. ด้านการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเรียนแบบร่วมมือเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน ได้มาทำงานร่วมกัน ฟังพียงซึ่งกันและกัน มีการรับฟังความคิดเห็นกัน เข้าใจ และเห็นใจสมาชิกในกลุ่ม ทำให้เกิดการยอมรับกันมากขึ้น เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลให้มีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นในสังคมมากขึ้น

3. ด้านทักษะในการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสำเร็จที่ดี และการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีทางสังคม การเรียนแบบร่วมมือช่วยปลูกฝังทักษะในการทำงานเป็นกลุ่มทำให้นักเรียนไม่มีปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และส่งผลให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกัน ทักษะทางสังคมที่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การสร้างความไว้วางใจกัน การตัดสินใจ การสื่อสารการจัดการกับข้อขัดแย้ง ทักษะเกี่ยวกับการจัดกลุ่มสมาชิกภายในกลุ่ม เป็นต้น

4. ด้านทักษะการร่วมมือกันแก้ปัญหา ในการทำงานกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจะได้ทำความเข้าใจในปัญหาาร่วมกัน จากนั้นก็ระดมความคิดช่วยกันวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เมื่อทราบสาเหตุของปัญหาสมาชิกในกลุ่ม ก็จะแสดงความคิดเห็นเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น

เหตุผลซึ่งกันและกัน จนสามารถตกลงร่วมกันได้ว่า จะเลือกวิธีการใดในการแก้ปัญหาจึงเหมาะสม พร้อมกับลงมือร่วมกันแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ตลอดจนทำการประเมินกระบวนการแก้ปัญหาของกลุ่มด้วย

5. ด้านการทำให้รู้จัก และตระหนักในคุณค่าของตนเอง ในการทำงานกลุ่มสมาชิกกลุ่มทุกคนจะได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน การที่สมาชิกในกลุ่มยอมรับในความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ย่อมทำให้สมาชิกในกลุ่มนั้นมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง และคิดว่าตนเองมีคุณค่าที่สามารถช่วยให้กลุ่มประสบผลสำเร็จได้

จากการศึกษาประโยชน์การเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือต่อผู้เรียน มีทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะการเรียนแบบร่วมมือในห้องเรียนเป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา ซึ่งจะทำให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในการช่วยพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

ประเภทของกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับประเภทของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้มีผู้เสนอประเภทการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2552 : 102-103) กล่าวถึงกลุ่มการเรียนรู้ที่ใช้กันอยู่ โดยทั่วไปมี 3 ประเภทคือ

1. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (Formal cooperative learning groups) กลุ่มประเภทนี้ ครูจัดขึ้นโดยการวางแผน จัดระเบียบ กฎเกณฑ์ วิธีการ และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันเรียนรู้สาระต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเป็นหลาย ๆ ชั่วโมงติดต่อกัน หรือหลายสัปดาห์ติดต่อกันจนกระทั่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนด
2. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (Informal cooperative learning groups) กลุ่มประเภทนี้ครูจัดขึ้นเฉพาะกิจเป็นครั้งคราว โดยสอดแทรกอยู่ในการสอนปกติอื่น ๆ โดยเฉพาะการสอนแบบบรรยาย ครูสามารถจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือสอดแทรกเข้าไป เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมุ่งความสนใจหรือใช้ความคิดเป็นพิเศษบางสาระ
3. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร (Cooperative base groups) กลุ่มประเภทนี้เป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่สมาชิกมีประสบการณ์การทำงานหรือการเรียนรู้ร่วมกันมานานจนกระทั่งเกิดสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้น สมาชิกกลุ่มมีความผูกพัน ห่วงใย ช่วยเหลือกันและกัน อย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาประเภทของการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่า ประเภทของการเรียนรู้แบบร่วมมือมีแบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ และแบบร่วมมืออย่างถาวร ทั้งนี้ ครูผู้สอนต้องนำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีในการจัดการเรียนรู้ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันเรียนรู้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง อย่างต่อเนื่อง และสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม โดยนักเรียนสามารถช่วยกันแก้ปัญหา วางแผนการทำงาน และปรับปรุงการทำงานได้

วิธีแบ่งกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้

การแบ่งกลุ่มนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ นั้น เป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนต้องมีหลักในการจัดแบ่งกลุ่มที่มีความเหมาะสม ซึ่งมีผู้เสนอวิธีการแบ่งกลุ่มนักเรียนไว้ ดังนี้ อารมณ์ ใจเที่ยง (2550 : 77) ได้เสนอแนวทางการจัดกลุ่มนักเรียนที่ทำการกิจกรรมกลุ่มย่อยไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วม ได้รับฝึกทักษะ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ขนาดของกลุ่มอาจแบ่งเป็น 4-6 คน ตามปริมาณงานที่กำหนด และกลุ่มที่มีความเหมาะสมที่สุดคือ 4 คน จะศึกษาค้นคว้าทำการกิจกรรมได้ดี เพราะคนน้อยจะมีการประสานงาน และกระจายความรับผิดชอบได้ดี การประสานงานในกลุ่มจะไม่ล่าช้า ความรู้สึกรับผิดชอบในงานกลุ่มลดน้อยลง งานจะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามการแบ่งกลุ่มนักเรียนขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การสอน ลักษณะเนื้อหาวิชาที่กำหนด ทักษะที่ต้องการฝึก และปริมาณความยากง่ายของงานด้วย

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2553 : 18-19) อธิบายถึงหลักการแบ่งกลุ่มว่า ผู้สอนจะต้องศึกษาคะแนนสอบวิชาใดวิชาหนึ่งของนักเรียน แล้วเรียงอันดับที่ จากคนที่มีคะแนนสูงสุดไปหาคนที่มีความต่ำสุด แล้วจัดให้แต่ละกลุ่มมีคนเก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกันทุกกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มควรมีทั้งเพศชาย และหญิงคละกันด้วย และกลุ่มที่มีขนาดพอเหมาะคือ กลุ่มที่มีสมาชิก 4 คน ดังตัวอย่าง ในห้องเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 25 คน ให้เรียงอันดับจากคนที่ได้คะแนนสูงสุดไปหาต่ำสุดแล้วจัดกลุ่มตามอันดับที่ ดังตาราง 2.2 ต่อไปนี้

ตาราง 2.2 การแบ่งกลุ่มเรียงอันดับคะแนนสูงสุดไปหาลำดับ

ระดับ ความสามารถ	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6
เก่ง	1	2	3	4	5	6
ปานกลาง	7	8	9	10	11	12
ปานกลาง	13	14	15	16	17	18
อ่อน	19	20	21	22	23	24
อ่อน	25	-	-	-	-	-

การแบ่งกลุ่มนี้จะเห็นได้ว่าทุกกลุ่มจะมีนักเรียนที่คะแนนความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน การเรียนรู้แบบร่วมมือนี้จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข โดยนักเรียนทุกคนในกลุ่ม จะมีความสนใจในการพูดคุย ซักถามกัน การให้ความรู้แก่กัน คนเก่งจะเกิดความภาคภูมิใจ ในการให้ความรู้แก่คนปานกลาง และคนอ่อน คนปานกลางจะเรียนรู้วิธีเรียนจากคนเก่ง ทั้งคนเก่ง และคนปานกลางจะช่วยคนอ่อน ซึ่งการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้คนปานกลาง และคนอ่อน มีคะแนนสูงขึ้น และมีความสุขในการเรียน ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือ สำหรับผู้สอนการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือเหมาะสำหรับ ใช้ฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ ต่าง ๆ ดังนั้น ผู้สอนควรตั้งกติกาในการสอน เช่น ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยให้ทุกคนในกลุ่มเข้าใจเรื่องให้มากที่สุดเท่า ๆ กัน เพราะหลังจากการศึกษาเรื่องที่ผู้สอนกำหนดให้แล้ว ผู้สอนอาจทำกิจกรรมต่อเนื่องได้อีกหลายวิธี เช่น อาจให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มทดสอบแล้วนำ คะแนนที่ได้มารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนสมาชิกในกลุ่มผลลัพธ์คือคะแนนของแต่ละคน ถ้าฝึกฝน คนอ่อนได้ดีก็จะทำให้ทุกคนได้คะแนนดีไปด้วย ในการเก็บคะแนนหรือทดสอบเพื่อเก็บคะแนน จริงไม่ควรเก็บจากคะแนนกลุ่มเพราะกระบวนการกลุ่มแบบนี้จัดไว้สำหรับฝึกฝนความรู้ เมื่อฝึกฝน จนมั่นใจว่านักเรียนมีความรู้ดีแล้ว จึงทดสอบเป็นรายบุคคลเพื่อเก็บคะแนนรายบุคคล

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบ ผู้วิจัยได้เลือกการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ซึ่งเหมาะสมกับการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง เนื่องจากผู้เรียนทุกคนในกลุ่มทุกคนได้ ร่วมกันศึกษาเนื้อหาสาระ โดยกำหนดบทบาทให้แต่ละคนมีหน้าที่ช่วยเหลือกลุ่มในการเรียนรู้ และ สมาชิกในกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน ส่งคำตอบเป็นผลงานของกลุ่ม ผลงานกลุ่มได้คะแนนเท่าไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มนั้นจะได้คะแนนเท่ากันทุกคน

การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning together)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT รูปแบบนี้มีการกำหนดสถานการณ์ และเงื่อนไขให้นักเรียนทำผลงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งปันเอกสาร การแบ่งหน้าที่การทำงานที่เหมาะสม และการให้รางวัลกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT มีชื่อเรียกหลายคำ เช่น การเรียนรู้แบบ LT การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ LT รูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน (Learning together) ซึ่งจากชื่อเรียกทั้งหมดผู้วิจัยจึงกำหนดใช้ในงานวิจัยนี้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และหลักการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ไสว พิกขาว (2544 : 151) ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ไว้ว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการสอนที่มีโจทย์ปัญหา การคำนวณ หรือการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ เป็นรูปแบบที่มีการกำหนดสถานการณ์และเงื่อนไขให้นักเรียนทำผลงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันเอกสารการแบ่งงานที่เหมาะสม และการให้รางวัลกลุ่ม

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546 : 90) ให้ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลำดับขั้นตอนแน่นอน ผู้เรียนทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเด่นชัดเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานกลุ่ม

นุชลี อุปภัย (2551 : 184) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT เป็นการจัดกลุ่มให้ผู้เรียน 5 คน ที่มีความแตกต่างในด้านต่าง ๆ รวมตัวกัน เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยจัดทำเป็นรายงานที่สมบูรณ์ส่งหนึ่งฉบับ วิธีการนี้เน้นกิจกรรมการสร้างทีมงานก่อนที่ผู้เรียนจะทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน

วัชรรา เล่าเรียนดี (2553 : 179) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT เป็นเทคนิคการร่วมมือเรียนอีกเทคนิคหนึ่งซึ่งมีการจัดกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้ แตกต่างกันที่การรวมคะแนนสอบของทุกคนในกลุ่ม และเฉลี่ยเป็นผลงานกลุ่ม ซึ่งถ้าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์กำหนด คือ 90 % กลุ่มนั้นจัดเป็นกลุ่มยอดเยี่ยม ซึ่งจะได้รับรางวัล

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554 : 29) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ไว้ว่าเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนช่วยกันทำงานหรือแบบฝึกหัด โดยมีการแบ่งหน้าที่กันคนละอย่างซึ่งแตกต่างกันและหมุนเวียนกันทำหน้าที่จนครบทุกหน้าที่

ทิสนาแจมมณี (2556 : 69-70) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ไว้ว่า เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งที่มีกระบวนการที่ง่ายไม่ซับซ้อนที่แบ่งกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 4 คน โดยจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อนอยู่ด้วยกัน กลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาพร้อมกันโดยกำหนดให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่ม ในการเรียนรู้ เช่น สมาชิกคนที่ 1 : อ่านคำสั่ง สมาชิกคนที่ 2 : หาคำตอบ สมาชิกคนที่ 3 : หาคำตอบ สมาชิกที่ 4 : ตรวจสอบคำตอบ กลุ่มย่อยสรุปคำตอบร่วมกันส่งคำตอบนั้นเป็นผลงานของกลุ่มผลงานของกลุ่มได้คะแนนเท่าไร สมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน ดังนั้นผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ใ้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

จากการศึกษาความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT เป็นเทคนิคที่มีกระบวนการในการสอนที่ไม่ยุ่งยาก และซับซ้อน โดยกระบวนการคือ ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันศึกษาเนื้อหาพร้อมกัน โดยกำหนดให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ และสรุปคำตอบร่วมกันเป็นผลงานของกลุ่ม โดยสมาชิกในกลุ่มมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 121) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มได้ฝึกบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม
2. เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาทักษะการคิดค้นคว้า ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การตั้งคำถาม ตอบคำถาม การใช้ภาษา การพูด ฯลฯ
3. เพื่อให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะทางสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละ การยอมรับกันและกัน การไว้วางใจ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฯลฯ

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สามารถสรุปได้ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียน ได้เรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกันในการทำงานให้เกิดผลงานของกลุ่ม

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT

จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson. 1987 : 13-14) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. สร้างความรู้สึกพึ่งพิงพากัน (Positive interdependence) ให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียน ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี คือ

- 1.1 กำหนดเป้าหมายร่วมของกลุ่ม (Mutual goals) ให้ทุกคนต้องเรียนรู้เหมือนกัน
- 1.2 การให้รางวัลรวม เช่น ถ้าสมาชิกทุกคนของกลุ่มได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 90 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม (Joint rewards) สมาชิกในกลุ่มนั้นจะได้คะแนนพิเศษอีกคนละ 5 คะแนน
- 1.3 ให้ใช้เอกสารหรือแหล่งข้อมูล (Share resources) ครูอาจแจกเอกสารที่ต้องใช้เพียง 1 ชุด สมาชิกแต่ละคนจะต้องช่วยกันอ่าน โดยแบ่งเอกสารออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

1.4 กำหนดบทบาทของสมาชิกในการทำงานกลุ่ม (Assigned roles) งานที่มีมอบหมาย แต่ผลงานอาจกำหนดบทบาทการทำงานของสมาชิกในกลุ่มแตกต่างกัน หากเป็นงานเกี่ยวกับการตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่กำหนด ครูอาจกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้อ่านคำถาม ผู้ตรวจสอบ ผู้กระตุ้นให้สมาชิกช่วยกันคิดหาคำตอบ และผู้จัดบันทึกคำตอบ

2. จัดให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน (Face to face interaction) ให้นักเรียนทำงานด้วยกัน ภายใต้บรรยากาศของความช่วยเหลือ และส่งเสริมกัน

3. จัดให้มีการรับผิดชอบในส่วนบุคคลที่จะเรียนรู้ (Individual accountability) เป็นการทำให้ นักเรียนแต่ละคนตั้งใจเรียน และช่วยกันทำงาน ไม่กินแรงเพื่อน ครูอาจจัดสภาพการณ์ได้ด้วยการประเมินเป็นระยะ สุ่มสมาชิกของกลุ่มให้ตอบคำถามหรือรายงานผลการทำงาน สมาชิกทุกคนจึงต้องเตรียมพร้อมที่จะเป็นตัวแทนของกลุ่ม

4. ให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะสังคม (Social skills) การทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างดี นักเรียนต้องมีทักษะทางสังคมที่จำเป็น ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การสร้างความไว้วางใจ การสื่อสาร และทักษะการจัดการกับข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

5. จัดให้มีกระบวนการกลุ่ม (Group processing) เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และหาทางปรับปรุงการทำงานกลุ่มให้ดีขึ้น จากหลักการดังกล่าวทำให้ได้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน หรือ Learning together ที่นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผลงานกลุ่ม ในขณะที่ทำงานนักเรียนช่วยกันคิด และช่วยกันตอบคำถาม พยายามทำให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม และทุกคนเข้าใจที่มาของคำตอบ ให้นักเรียนขอความช่วยเหลือจากเพื่อนก่อนที่จะถามครู และครูชมเชยหรือให้รางวัลกลุ่มตามผลงานของกลุ่มเป็นหลัก

การนำการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ไปใช้

ในการจัดกิจกรรมจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ต้องอาศัยแนวคิดหลักการ ครูผู้สอนต้องรู้จักการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์การสอนให้ชัดเจน
2. จัดกลุ่มให้มีขนาดไม่เกิน 6 คน หากนักเรียนยังใหม่ต่อการเรียนแบบร่วมมือ ควรใช้กลุ่มที่มีขนาดเล็ก เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด นักเรียนในแต่ละกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีเพศหญิง และเพศชาย แต่ในบางครั้งการจัดนักเรียนที่มีความสามารถเหมือนกันเข้ากลุ่มเดียวกัน เพื่อฝึกทักษะก็สามารถทำได้
3. จัดให้นักเรียนนั่งหันหน้าเข้าหากันเป็นวง เพื่อให้สามารถสื่อสารพูดคุยกัน ได้สะดวก
4. จัดเอกสารหรือสื่อการสอนที่ทำให้นักเรียนต้องพึ่งพาอาศัยกัน เช่น จัดเอกสารให้กลุ่มละชุดเดียว เพื่อให้นักเรียนแบ่งกันดู แบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยให้แต่ละคนรับผิดชอบในการอ่าน และทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างกลุ่มเพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มต้องพึ่งพาช่วยเหลือกัน ทำให้กลุ่มของตนเป็นกลุ่มที่ชนะ
5. กำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้เกิดการพึ่งพากัน ตัวอย่างบทบาทในการทำงานกลุ่ม ได้แก่ ผู้สรุปย่อ ทำหน้าที่สรุปบทเรียน ผู้ตรวจสอบ ทำหน้าที่สอบถามเพื่อนสมาชิก ผู้กระตุ้น ทำหน้าที่ส่งเสริมชักชวนให้เพื่อนสมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็น ผู้บันทึก ทำหน้าที่จดบันทึกการตัดสินใจของกลุ่มหรือรายงานของกลุ่ม ผู้สังเกต ทำหน้าที่ตรวจสอบความร่วมมือระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม
6. อธิบายงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ
7. แจงเงื่อนไขเพื่อจัดสภาพให้เกิดความเกี่ยวพันกัน ในเรื่องของเป้าหมายร่วม อาจทำได้ โดยกำหนดให้กลุ่มผลิตผลงานร่วมกันเพียง 1 ชิ้น หรือให้รางวัลกลุ่มจากผลงานของสมาชิกแต่ละคน
8. จัดสภาพให้เกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของแต่ละคน ซึ่งจะทำให้ทุกคนมีส่วนให้กับกลุ่ม เช่น ครูจัดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูสุ่มเลือกสมาชิกของคนใดคนหนึ่งขึ้นมา รายงานผลงานของกลุ่ม หรือครูเลือกผลงานของสมาชิกคนใดคนหนึ่งมาเป็นตัวแทนของกลุ่มแล้ว ให้คะแนนกลุ่มจากผลงานของสมาชิกคนนั้น เป็นต้น
9. จัดสภาพให้เกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่ม เป็นต้นว่าให้ถามเพื่อนกลุ่มอื่นได้เมื่อต้องการความช่วยเหลือ

10. อธิบายเกณฑ์ของความสำเร็จ การให้คะแนนควรเป็นแบบอิงเกณฑ์มากกว่าอิงกลุ่ม สำหรับกลุ่มแบบแตกต่าง (Heterogeneous groups) เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแต่ละกลุ่มจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป

11. ระบุพฤติกรรมที่คาดหวัง ในระยะแรกพฤติกรรมที่คาดหวัง คือ ให้อยู่กับกลุ่ม ตามชื่อเพื่อนสมาชิกในพฤติกรรมระดับที่ซับซ้อนขึ้น ได้แก่ ให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม ในการอภิปราย ทุกคนเข้าใจ และเห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่ม

12. ระหว่างที่นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ครูมีบทบาท ดังนี้

12.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำเนินการแก้ไข หากนักเรียนประสบปัญหาในการทำงานหรือปัญหาเกี่ยวกับการร่วมมือกัน

12.2 ให้ความช่วยเหลือนักเรียน ครูจำเป็นต้องเข้าไปแทรกในระหว่างการทำงาน ของนักเรียนเป็นครั้งคราว เพื่อชี้แจงคำสั่ง เพื่อตอบปัญหาข้อสงสัย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสดง ความคิดเห็น พูดคุย และเพื่อสอนทักษะการเรียนรู้

12.3 สอนทักษะการร่วมมือเพื่อให้สื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

13. สรุปบทเรียนโดยนักเรียน และครู

14. นักเรียนประเมินการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม และหาแนวทางแก้ไขปัญหาการทำงาน ในครั้งต่อไป

15. การประเมินผล

15.1 ประเมินผลงานของนักเรียน อาจทำได้หลายวิธี เช่น ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่ม ได้คะแนนเท่ากัน ซึ่งเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนร่วมมือกัน หรือให้แรงเสริมแบบร่วมมือไปพร้อมกับการให้แรงเสริมรายบุคคล โดยให้คะแนนเป็นรายบุคคลจากผลงานของแต่ละคน และให้รางวัล กลุ่มจากคะแนนรวมของสมาชิกในกลุ่ม หรือนักเรียน ได้คะแนนของตนเองรวมกับคะแนนพิเศษ (Bonus points) ที่ได้จากจำนวนสมาชิกภายในกลุ่มที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

15.2 ประเมินการทำงานของกลุ่มจากการสังเกตระหว่างเรียน และการอภิปราย ในขั้นกระบวนการกลุ่ม

จากการศึกษาการนำการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ไปใช้ สรุปได้ว่า ครูผู้สอนควรมี การดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การวาง โครงการสอนมาจนถึงการประเมินผล การวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญให้ครูผู้สอนได้เตรียมการสอน วางแนวทางการสอนให้ เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT มีนักวิชาการได้เสนอแนะ ดังนี้

วิชาเล่าเรียนดี (2553 : 179) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ไว้ 7 ขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน**
 - 1.1 ทบทวนความรู้ และทักษะที่เรียนมา
 - 1.2 บอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ความสำคัญของการเรียนรู้ วิธีร่วมมือกันเรียนรู้อ การวัดประเมินผลงานกลุ่ม และเกณฑ์การให้รางวัลกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จสูงสุด
 - 1.3 แบ่งกลุ่มละ 4-5 คน โดยคละความสามารถในการเรียนรู้
 - 1.4 ทบทวนวิธีการร่วมมือกันเรียนรู้และวิธีการนำเสนอ และให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดด้วยความร่วมมือกัน
2. **ขั้นสอน**
 - 2.1 อธิบาย สาระความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 ตรวจสอบความเข้าใจ
 - 2.3 มอบหมายกิจกรรมกลุ่มให้ฝึกปฏิบัติร่วมกัน ในเวลาที่กำหนด
3. **ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้**
 - 3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันฝึกปฏิบัติกิจกรรม
 - 3.2 ร่วมกันอภิปราย ซักถาม อธิบายกัน และกัน
 - 3.3 ทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคล
 - 3.4 ร่วมกันตรวจให้คะแนนการทดสอบ
 - 3.5 รวมคะแนนกลุ่มแต่ละกลุ่ม
4. **ขั้นสรุปและให้รางวัลกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จสูงสุด**
 - 4.1 ครู นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้
 - 4.2 ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของตนเอง ระบุพฤติกรรมที่ปรับปรุงแก้ไข

ต่อไป

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554 : 26) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค LT มี 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ครูและนักเรียนอภิปราย สรุปเนื้อหาที่เรียนในชั่วโมงที่แล้ว
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม คละความสามารถกัน กลุ่มละ 4-5 คน
3. ครูแจกใบงานกลุ่มละ 1 แผ่น
4. แบ่งหน้าที่ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่ม ดังนี้
คนที่ 1 อ่านคำสั่งหรือขั้นตอนในการดำเนินงาน

คนที่ 2 ฟังขั้นตอนและจดบันทึก

คนที่ 3 อ่านคำถามและหาคำตอบ

คนที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ (ข้อมูล)

5. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบเพียงแผ่นเดียวหรือส่งงาน 1 ชิ้น ผลงานที่เสร็จ และส่งเป็นผลงานที่ทุกคนในกลุ่มยอมรับ ซึ่งทุกคนจะได้คะแนนเท่ากัน

6. บิดประกาศชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

สุคนธ์ สนิทรพานนท์ และคณะ (2554 : 30) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ เทคนิค LT ไว้ 7 ขั้นตอนดังนี้

1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนไว้ล่วงหน้ากลุ่มละ 4 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วย เก่ง ปานกลาง (ค่อนข้างเก่ง) ปานกลาง (ค่อนข้างอ่อน) และอ่อน

2. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายบทเรียนหรือเรื่องที่เรียน หรือบททวนบทเรียน มีการซักถาม จนเข้าใจกระจ่างชัดเจน

3. ผู้สอนแจกแบบฝึกหัดหรือไปงานแก่ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม จะแบ่งหน้าที่ดังนี้

สมาชิกคนที่ 1 มีหน้าที่อ่านคำสั่ง โจทย์ปัญหา หรือคำตอบ แยกแยะให้ชัดเจน

สมาชิกคนที่ 2 ฟังขั้นตอน รวบรวมข้อมูล หาแนวทางเสนอแนะ การตอบคำถาม หรือคำนวณหาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 3 ตอบคำถาม หรือตอบปัญหา หรือคำนวณหาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้อง

4. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันในการตอบคำถาม หรือตอบปัญหา หรือทำโจทย์ข้อต่อไปให้เสร็จทุกข้อ

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบต่อผู้สอน

6. ผู้สอนตรวจคำตอบด้วยตนเอง หรืออาจจะให้แต่ละกลุ่มผลัดกันตรวจคำตอบ

โดยมีแนวเฉลยคำตอบให้

7. ประกาศผลกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สรุปได้ว่าเป็นการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็กคละกันตามความสามารถ กลุ่มละ 4 คน เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนและทำกิจกรรมตามที่กำหนด โดยผู้วิจัย ได้นำแนวทาง หลักการมาใช้ในการวิจัยโดยมีการกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 กลุ่ม โดยละความสามารถ ครูแนะนำทักษะในการเรียนร่วมกัน ระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน ทบทวนความรู้พื้นฐานที่จำเป็นให้นักเรียน สอนเนื้อหาใหม่ แนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูล มอบหมายภาระงานให้แก่กลุ่ม อธิบายขั้นตอนการทำงาน และกำหนดเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ครูแจกชุดกิจกรรมให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยกันทำงานแบ่งหน้าที่ภายในกลุ่ม โดยให้นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ เขียนคำตอบ และนักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ ทุกคนในกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามหน้าที่ แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบเพียง 1 ชุดเป็นผลงานของกลุ่ม ซึ่งทุกคนในกลุ่มจะได้คะแนนเท่ากัน สมาชิกภายในกลุ่มจะมีการหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กัน ในใบกิจกรรมต่อไป

ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ครูตรวจผลงานกลุ่ม หรืออาจสุ่มตัวแทนออกมา นำเสนอ และทดสอบความรู้

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาบทเรียน ครูประเมินผลพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ในการทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้จะนำคะแนนของทุกคนมาหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม ครูให้การเสริมแรงแก่กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด โดยการให้คำชมเชย ให้รางวัล ดิครายชื่อและจัดแสดงผลงานไว้ที่ป้ายนิเทศ หน้าชั้นเรียนและให้กำลังใจกลุ่มที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า จากหลักการดังกล่าวทำให้ได้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน เทคนิค LT (Learning Together) ที่นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผลงานกลุ่ม ในขณะที่ทำงานนักเรียนช่วยกันคิด และช่วยกันตอบคำถาม พยายามทำให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม และทุกคนเข้าใจที่มาของคำตอบ ให้นักเรียนขอความช่วยเหลือจากเพื่อนก่อนที่จะถามครู และครูชมเชยหรือให้รางวัลกลุ่มตามผลงานของกลุ่มเป็นหลัก

ข้อดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

จากการศึกษาการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ได้มีผู้กล่าวถึงข้อดีไว้ดังนี้

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 135) ได้ศึกษาข้อดีของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ไว้ 4 ประการ ไว้ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำงานและการเรียนรู้
2. นักเรียนรู้ทักษะของการอยู่ร่วมกันในสังคม

3. นักเรียนซึ่งมีปฏิริยาต่อกันและกันนั้น ได้เกิดการเรียนรู้ในเจตคติ ค่านิยมและความรู้ซึ่งกันและกัน

4. นักเรียนได้ฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ทำให้มีความคิดกว้างขวาง

ศุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 175) ได้ศึกษาข้อดีของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ไว้ 5 ประการดังนี้

1. ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับผู้อื่น
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ได้เรียนรู้ร่วมกัน
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง
5. ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนานกับการเรียนรู้

จากการศึกษาข้อดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สามารถสรุปได้ว่า ข้อดีของการจัดจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ได้เรียนรู้ร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน นักเรียนพัฒนาทักษะทางสังคม การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข นักเรียนทุกคนฝึกทักษะความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเองและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น ช่วยปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น และนักเรียนรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูล ฟังพาทอาศัยกันและร่วมมือกัน

แผนการจัดการเรียนรู้

การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้เป็นไปตามหลักสูตรทั้งในด้านตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ ต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมที่เป็นลำดับขั้นตอน มีสื่อการเรียนรู้ และวิธีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ โดยมีการรวบรวมข้อมูลมาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จากการศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550 : 249) ได้ให้ความหมายของแผนการสอน หมายถึง แผนการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551 : 58) ให้ความหมาย แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอนหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/เจตคติ/ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใด จะประเมินผลอย่างไร

สำลี รักสุทธี (2553 : 42) ให้ความหมาย แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการระดมสรรพวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553 : 216) ให้ความหมาย “แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตร”

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การบันทึกหรือกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพื่อให้แก่นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนรู้ของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทางนั้นย่อมขึ้นอยู่กับเตรียมความพร้อมทางด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนด้วย การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมย่อมมีผลดีต่อการเรียน จากการศึกษาได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้อย่างนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550 : 107) อธิบายว่าแผนการเรียนรู้เปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้าง วิศวกรหรือสถาปนิกจะขาดพิมพ์เขียวไม่ได้ฉันใด ผู้เป็นผู้อสอนก็ขาดแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ได้ฉันนั้น

สุวิทย์ คำมูล และคณะ (2551 : 58) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ 7 ประการดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีการสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา
2. ช่วยให้ผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครู

มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย

3. ช่วยให้ผู้สอนทราบการสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใด หรือทราบว่าสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้อะไร จะประเมินผลอย่างไร

4. ส่งเสริมให้ผู้สอนไปศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ จะจัด และใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัด และประเมินผล

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับผู้สอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้

6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้ และพัฒนาแล้ว จะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษา

7. เป็นงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญของครูผู้สอนสำหรับประกอบการประเมิน เพื่อขอเลื่อนตำแหน่ง และวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

ชวลิต ชูกำแหง (2553 : 95-96) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 11 ข้อ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้มีความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรม และเลือกจัดกิจกรรม ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน มีคุณภาพตรงตามหลักสูตร

2. ช่วยให้ผู้มีความมั่นใจในตนเอง เมื่อเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้มาดีแล้ว

3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว

4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อกลุ่มสาระนั้น ๆ

5. ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นความศรัทธาในตัวครู

6. ถ้าครูไม่สามารถสอนด้วยตนเอง ผู้มาสอนแทนจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

7. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

8. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

9. ทำให้ผู้บริหารทราบขั้นตอน และกระบวนการต่าง ๆ ของครู เพื่อการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู

11. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่ง

จากการศึกษาความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แนวทางในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน โดยเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้สอน ผู้จัดการเรียนรู้ในการเตรียมการจัดการเรียนรู้อย่างกว้าง ๆ การกำหนดการจัดการเรียนรู้ที่มีรายละเอียดมากพอ สามารถใช้กำหนดการจัดการเรียนรู้แทน แผนการจัดการเรียนรู้ได้ผู้สอนสามารถเตรียมสื่อการจัดการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ วิทยาการ วิทยากร เตรียมศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารต่าง ๆ โดยดูจากกำหนดการจัดการเรียนรู้ได้

ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพ จะแสดงถึงการเตรียมความพร้อมของครูในการพัฒนาผู้เรียน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องเขียนตามแบบแผนที่ถูกต้อง ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ได้จริง ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีไว้ดังนี้

ชวลิต ชูกำแหง (2551 : 93-94) ได้กล่าวถึงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ต้องประกอบไปด้วย 5 ลักษณะ ดังนี้

1. มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างชัดเจน
2. กิจกรรมการสอนชัดเจน นำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. บทบาทและพฤติกรรมของผู้สอนในการอำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนที่ชัดเจน

4. สื่อที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
5. วิธีการประเมินการเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้อง และมีความหลากหลาย

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553 : 326) ได้กล่าวถึงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องช่วยให้การเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ ได้ดี ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้อาจพิจารณาถึงลักษณะของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งมี 5 ประการดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตร และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. นำไปใช้ได้จริงและมีประสิทธิภาพ
3. เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับนักเรียนและเวลาที่กำหนด
4. มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน
5. มีรายละเอียดมากพอที่ทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้

ชนาธิป พรกุล (2555 : 86) ได้กล่าวถึงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วนทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ผู้สอนสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองโดยความถูกต้องสามารถตรวจสอบได้จากข้อความในแต่ละองค์ประกอบและความสอดคล้องให้ตรวจสอบจากความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องต่อเนื่องอย่างสมเหตุสมผล เป็นเรื่องเดียวกัน

จากการศึกษาลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะคือ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร เขียนอย่างถูกต้องตามหลัก

วิชา สามารถนำไปใช้ได้จริง เข้าใจง่าย และเข้าใจได้ตรงกันมีรายละเอียดมากพอที่ทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จริง โดยเฉพาะแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ เกิดทักษะสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่จัดเป็นระบบทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะมีขั้นตอน และการจัดดำเนินการที่เป็นระบบ มีแบบแผนที่ชัดเจน ผู้ที่เป็นผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ จากการศึกษาได้มีผู้กล่าวถึงส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553 : 306) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ว่าเกิดขึ้นจากความพยายามตอบคำถาม 6 คำถามดังนี้

1. จัดการเรียนรู้อะไร (หน่วย หัวเรื่อง ความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญ)
2. เพื่อจุดประสงค์อะไร (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)
3. ตัวสาระอะไร (โครงร่างเนื้อหา)
4. ใช้วิธีการใด (กิจกรรมการเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)
5. ใช้เครื่องมืออะไร (สื่อการเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)
6. ทราบได้อย่างไรว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ (วัดผลประเมินผล)

สุคนธ์ สินธุ์พานนท์ และคณะ (2554 : 11) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ต้องมี 10 องค์ประกอบดังนี้

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้
2. มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด
3. สาระสำคัญและความคิดรวบยอด
4. สาระการเรียนรู้
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
7. ชิ้นงาน ภาระงาน
8. การวัดและประเมินผล
9. กิจกรรมการเรียนรู้
10. เวลาเรียน

ชนาธิป พรกุล (2555 : 87-88) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้

7 องค์ประกอบดังนี้

1. เรื่อง เป็นคำที่เฉพาะเจาะจงแสดงให้เห็นการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดในช่วงโมงนั้น การเขียนชื่อเรื่องที่มีมีความสับสนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสาระทางภาษา เนื่องจากเป็นวิชาทักษะ ผู้เรียนต้องฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการฝึกต้องอาศัยเนื้อหาหรือเนื้อเรื่องต่าง ๆ มาเป็นสื่อการเรียนรู้ การระบุชื่อเรื่องให้ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้จะทำให้ผู้สอนเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่คลาดเคลื่อนไปจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และมาตรฐานการเรียนรู้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นข้อความที่ระบุพฤติกรรมของผู้เรียนภายหลังการเรียน ประกอบด้วย สถานการณ์ที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม พฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ และเกณฑ์ที่ผู้สอนยอมรับว่าผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องนั้น ส่วนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นข้อความคล้ายจุดประสงค์ทั่วไป

3. สาระสำคัญ เป็นข้อความแสดงใจความสำคัญของเรื่องคล้ายคำจำกัดความ มีการระบุลักษณะเฉพาะของเรื่องนั้น

4. เนื้อหา เป็นข้อความที่ขยายสาระสำคัญ มีคำอธิบาย และตัวอย่างเพื่อให้เกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น วิธีเขียนเนื้อหาให้ง่ายควรนำสาระสำคัญมาวิเคราะห์แยกแยะเป็นหัวข้อย่อยเสียก่อน แล้วจึงเขียนข้อความขยาย วิธีนี้จะทำให้เขียนเนื้อหาได้ครบถ้วน

5. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนที่แสดงวิธีการดำเนินการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำเป็นลำดับขั้น ขั้นตอนที่จำเป็นควรมีอย่างน้อย 4 ขั้นตอน คือ

5.1 ขั้นผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้

5.2 ขั้นผู้เรียนทำกิจกรรม เป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหา โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นลำดับ พึงระลึกว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนทำนั้น ผู้เรียนต้องใช้กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง การลงมือปฏิบัติ การสร้างความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นต้น ผู้สอนจำเป็นต้องเลือกรูปแบบการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอนที่เหมาะสมมาผสมผสานออกแบบร่วมกับกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ เช่น การบรรยายประกอบการสาธิต การลงมือปฏิบัติ การค้นคว้า การอภิปรายกลุ่มย่อย การถามคำถาม การสรุปเป็นแผนภาพ การคู่วิทัศน์ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

5.3 ขั้นผู้เรียนรู้รูป เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนรู้รูปความรู้จากการทำกิจกรรม เป็นการเข้าใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน ผู้เรียนอาจสรุปเป็นแผนภาพ รายงาน (เรียงความ หรือย่อความ) หรือการแสดงผลงาน

5.4 ขั้นวัดผล เป็นกิจกรรมตรวจสอบผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ผู้สอนใช้สถานการณ์ที่กำหนดให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม และผู้สอนใช้เกณฑ์ประเมินการเรียนรู้

6. สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ เป็นสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการสอน ควรระบุประเภทหรือข้อความให้ชัดเจน ส่วนแหล่งการเรียนรู้ ควรระบุชื่อสถานที่ที่ผู้เรียนไปศึกษาเรียนรู้

7. การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน และต่อเนื่องกัน

7.1 การวัดผล เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณของพฤติกรรม สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยการให้ค่าของสิ่งที่ต้องการวัดเป็นตัวเลข ในการวัดผลควรระบุ 3 สิ่งต่อไปนี้

7.1.1 สิ่งที่วัด เช่น ความรู้ ทักษะการทำงาน เจตคติ เป็นต้น

7.1.2 วิธีการวัด เช่น ทดสอบ สังเกตการณ์ทำงาน สังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

7.1.3 เครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตการณ์ทำงาน

แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

7.2 การประเมินผล เป็นกระบวนการที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของพฤติกรรม สิ่งของหรือเหตุการณ์ โดยนำเลขที่วัดได้มาเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานในการตัดสินคุณค่า เกณฑ์ที่ใช้แตกต่างกันไปตามสิ่งที่วัด

จากการศึกษาส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้สามารถสรุปได้ว่า ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ต้องเขียนให้ครบทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดทำองค์ประกอบคือ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน การประเมินผลกิจกรรม ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา และบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีการกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริง แผนการจัดการเรียนรู้จึงต้องมีขั้นตอนในการจัดทำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้ หรือแผนการสอน วิธีการ และสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ เรียกว่า นวัตกรรม เมื่อใช้กับนักเรียนแล้วเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะประเมินการสอนของตนเองเพื่อนำไปพัฒนา และหาทางเลือกอื่น ๆ ในการพัฒนาการสอนของตนเอง การประเมินการสอน หรือที่เรียกว่า การหาประสิทธิภาพ

ความหมายของการหาประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ระพีพันธ์ โปธิศรี (2550 : 3) ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า ระดับคุณภาพของนวัตกรรมที่วัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_1) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ (E_2)

ชวลิต ชูกำแหง (2553 : 131-132) ให้ความหมายประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ (E_2) มีความหมายไว้ 2 ประการดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เป็นค่าที่บอกว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้นสามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ภายใต้สถานการณ์ และกิจกรรมที่กำหนดให้ โดยมีการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นพัฒนาการของนักเรียนได้ โดยคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย คะแนนจากพฤติกรรมกรรมการเรียน หรือคะแนนจากกิจกรรมการเข้ากลุ่ม (ไม่ใช่คะแนนการทำแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกทักษะ) ในระหว่างที่นักเรียนกำลังเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ (E_2) เป็นค่าที่บอกว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้นสามารถส่งผลให้นักเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำนวณจากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน) ของนักเรียนทุกคน

บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 98-99) ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า หมายถึง คุณภาพด้านกระบวนการและผลสัมฤทธิ์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ทำได้ระหว่างเรียนจากการประเมินพฤติกรรม ประเมินผลงาน และการทดสอบย่อย มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 7) ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า หมายถึง การนำสื่อหรือชุดกิจกรรมไปทดสอบด้วยกระบวนการสองขั้นตอนคือ การทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น

(Try out) และทดสอบประสิทธิภาพสอนจริง (Trial run) เพื่อหาคุณภาพของสื่อตามขั้นตอนที่กำหนดใน 3 ประเด็น คือ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น การช่วยให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนและทำแบบประเมินสุดท้ายได้ดี และการทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2556 : 119) ให้ความหมายของประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง การประเมินชุดกิจกรรมด้วยการนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปใช้ต่อไป

จากการศึกษาความหมายของประสิทธิภาพ สรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ และผลลัพธ์ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ที่ใช้วัดประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยที่ 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการทำใบกิจกรรมในแต่ละชุดกิจกรรมจำนวน 5 ชุด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และ 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

การสร้างชุดกิจกรรม นั้น จำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความเหมาะสม และสามารถใช้ได้จริง การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมจึงมีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

วาโร เห่งสวัสดิ์ (2551 : 42) ได้กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่ช่วยให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตพอใจว่าชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้ มีคุณค่านำไปใช้ได้
 2. การกำหนดเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ กระทำได้โดยการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งมี 2 ประเภทคือ
 - 2.1 ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional behavior หรือ E₁) คือ ประเมินผลต่อเนื่อง ประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย ๆ เรียกว่า กระบวนการเรียนรู้ที่สังเกตได้จากกิจกรรมกลุ่ม และรายบุคคล
 - 2.2 การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal behavior หรือ E₂) คือ ประเมินผลลัพธ์ของนักเรียน โดยพิจารณาจากการทดสอบหลังเรียน
- การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E₁/E₂ ให้มีค่าเท่าใดนั้นครูจะเป็นผู้พิจารณาโดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ จะตั้งไว้ 80/80, 85/85, 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะจะตั้งไว้ 70/70 หรือ 75/75

3. ขั้นตอนทดลองหาประสิทธิภาพ เมื่อพัฒนาชุดกิจกรรมต้องนำไปหาประสิทธิภาพ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 การทดลองแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดลองกับนักเรียน 3 คน คือ อ่อน ปานกลาง เก่ง โดยเริ่มกับคนเรียนอ่อนก่อน แล้วทำการปรับปรุงจึงนำไปทดลองกับคนเรียนปานกลาง และเก่ง แต่ถ้าหากเวลาไม่เอื้ออำนวย สภาพการณ์ไม่เหมาะสมให้ทดลองคนเรียนอ่อนหรือปานกลางเพียงคนเดียว โดยปกติคะแนนที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์

3.2 การทดลองแบบกลุ่ม (1:10) เป็นการทดลองกับนักเรียน 6-10 คน โดยละกันทั้งนักเรียนอ่อน ปานกลาง เก่ง เมื่อทดลองแล้วหาคะแนนประสิทธิภาพคะแนนจะเพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ยห่างจากเกณฑ์ประมาณร้อยละ 10

3.3 การทดลองภาคสนาม (1:100) เป็นการทดลองกับนักเรียนทั้งชั้นประมาณ 30-100 คน จะต้องมีนักเรียนทั้งเก่งและอ่อน เมื่อทดลองแล้วทำการปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 2.5 ให้ยอมรับ หากแตกต่างกันมาก จะต้องทำการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมใหม่ โดยยึดสภาพความจริงเป็นเกณฑ์

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 11-12) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 1-3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ ประเมินการเรียนจากกระบวนการ คือ กิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหา สาระ กิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพแบบนี้จะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก แต่ไม่ต้องวิตกเมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้นมาก ก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ทั้งนี้ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

2. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 6-10 คน (ละผู้เรียนที่เก่ง ปานกลางกับอ่อน) ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพให้ประเมินการเรียนจากกระบวนการ คือ กิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและประเมินผลลัพธ์คือการทดสอบหลังเรียน และงานสุดท้ายที่มอบให้นักเรียนทำส่งก่อนสอบประจำหน่วย ให้นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรม ระหว่างเรียน

และแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณร้อยละ 10 นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 70/70

3. การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คนทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียนทั้งชั้นระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้ามึน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามแล้วให้ประเมินการเรียนจากกระบวนการคือกิจกรรม หรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำกับนักเรียนต่างกลุ่ม อาจทดสอบประสิทธิภาพ 2-3 ครั้ง จนได้ค่าประสิทธิภาพถึงเกณฑ์ขั้นต่ำปกติไม่น่าจะทดสอบประสิทธิภาพเกินสามครั้ง ด้วยเหตุนี้ ชั้นทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามจึงแทนด้วย 1:100 ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามควรใกล้เคียงกัน เกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากค่าจากเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ก็ให้ยอมรับว่า สื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากค่าที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์มากกว่า -2.5 ให้ปรับปรุงและทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำจนกว่าจะถึงเกณฑ์ จะหยุดปรับปรุงแล้วสรุปว่า ชุดการสอนไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือจะลดเกณฑ์ลงเพราะลดใจหรือยอมแพ้ไม่ได้ หากสูงกว่าเกณฑ์ไม่เกิน +2.5 ก็ยอมรับว่า สื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากค่าที่ได้สูงกว่าเกณฑ์เกิน +2.5 ให้ปรับเกณฑ์ขึ้นไปอีกหนึ่งขั้น เช่น ตั้งไว้ 80/80 ก็ให้ปรับขึ้นเป็น 85/85 หรือ 90/90 ตามค่าประสิทธิภาพที่ทดสอบประสิทธิภาพได้

ตัวอย่าง เมื่อทดสอบหาประสิทธิภาพแล้วได้ 83.5/85.4 แสดงว่าสื่อหรือชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ 83.5/85.4 ใกล้เคียงกับเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้ แต่ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ 75/75 เมื่อผลการทดสอบประสิทธิภาพเป็น 83.5/85.4 ก็อาจเลื่อนเกณฑ์ขึ้นมาเป็น 85/85 ได้

บุญชม ศรีสะอาด (2556 : 98) ได้กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมไว้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าชุดกิจกรรมนั้นสามารถพัฒนา นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ภายใต้สถานการณ์หรือกิจกรรมที่กำหนดให้ โดยเก็บข้อมูลของจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดกิจกรรมหรือแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความงอกงามของนักเรียนได้ โดยทั่วไปคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบย่อย หรือคะแนนจากพฤติกรรมนักเรียน

2. ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าชุดกิจกรรมนั้น สามารถส่งผลให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกคน

จากการศึกษาการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสามารถ สรุปได้ว่า การทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม และการตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในการพัฒนาชุดกิจกรรมในครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้า ใช้การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมโดยการประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรม (ผลลัพธ์) E_1/E_2 และทำการทดสอบประสิทธิภาพแบบ 1:1 (แบบเดี่ยว) คือ การทดลองกับนักเรียน 3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเก่ง อย่างละ 1 คน โดยทดลองทำการปรับปรุงแล้วจึงนำไปทดลองกับเด็กเก่งแบบ 1:10 (แบบกลุ่ม) คือ ทดลองกับนักเรียน 9 คน คณะผู้เรียนทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 3 คน คำนวณหาประสิทธิภาพ และปรับปรุง แบบ 1:100 (ภาคสนาม) คือทดลองกับนักเรียน 30 คน คณะผู้เรียนทั้ง เก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 10 คน โดยตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ที่ เกณฑ์ 80/80

ดัชนีประสิทธิผล

การหาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index : E.I) เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุดกิจกรรม และช่วยสร้างความมั่นใจว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเพียงใด จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับดัชนีประสิทธิผลได้มีผู้นำเสนอข้อมูล ดังนี้

ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

จากการศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผลดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2551 : 102) ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงอัตราการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว หลังจากที่นักเรียนได้เรียนจากสื่อหรือนวัตกรรมหรือแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

ชวลิต ชูกำแพง (2553 : 133) ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผลเป็นค่าที่แสดงถึงอัตราการเรียนรู้ ที่ก้าวหน้าขึ้นมาจากพื้นฐานเดิมที่มีอยู่แล้ว หลังจากที่นักเรียน ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือนวัตกรรมนั้น ๆ ซึ่งคำนวณได้หลายสูตร แต่นิยมใช้เป็นวิธีการหาค่า E.I ด้วยวิธีของกู๊ดแมน เฟลคเชอร์ และชไนเดอร์ ดังนี้

$$E.I = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

บุญชม ศรีสะอาด (2556 : 157) ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบจากคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนเมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นจะดูประสิทธิภาพทางการสอนและการวัดประเมินผล สื่อการสอนนั้น ตามปกติการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนในสองลักษณะคือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

จากการศึกษาความหมายของดัชนีประสิทธิผล สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล เป็นค่าที่แสดงความก้าวหน้าทางการเรียนรู้โดยเปรียบเทียบได้จากคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน ซึ่งผู้วิจัยใช้ดัชนีประสิทธิผลแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ข้อสังเกตเกี่ยวกับดัชนีประสิทธิผล

จากการศึกษาได้มีผู้กล่าวถึงข้อสังเกตของของดัชนีประสิทธิผล ดังนี้

เผชิญ กิจระการ (2546 : 1-6) ได้เสนอแนวทางในการหาประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้อหรือสื่อที่สร้างขึ้น โดยให้พิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียนจากก่อนเรียน และหลังเรียนว่ามีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ หรือเพิ่มขึ้นเท่าใดซึ่งอาจพิจารณาได้จากการคำนวณค่า t-test แบบ Dependent samples หรือหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index : E.I) มีรายละเอียด ดังนี้

1. การหาค่าพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยอาศัยการหาค่า t-test (แบบ Dependent samples) เป็นการพิจารณาว่านักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ โดยทำการทดสอบนักเรียนทุกคนก่อน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) แล้วนำมาหาค่า t-test แบบ Dependent samples หากมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ถือได้ว่า นักเรียนกลุ่มนั้นมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้

2. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนโดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index : E.I) มีสูตรดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

การหาค่า E.I เป็นการพิจารณาพัฒนาการในลักษณะที่ว่าเพิ่มขึ้นเท่าไร ไม่ได้ทดสอบว่าเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ วิธีการอาจแปลงคะแนนให้อยู่ในรูปของร้อยละก็ได้ ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมคะแนนหลังเรียน} - \text{ร้อยละของผลรวมคะแนนก่อนเรียน}}{100 - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

ข้อสังเกตบางประการที่เกี่ยวกับค่า E.I.

1. E.I. เป็นเรื่องของอัตราส่วนของผลต่าง จะมีค่าสูงสุดเป็น 1.00 ส่วนค่าต่ำสุดไม่สามารถกำหนดได้เพราะค่าต่ำกว่า -1.00 และถ้าเป็นค่าลบแสดงว่า ผลคะแนนสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ซึ่งหมายความว่าระบบการเรียนการสอนหรือสื่อที่สร้างขึ้น ไม่มีคุณภาพ

2. การแปลผล E.I. ในตาราง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 ของงานวิจัย มักจะใช้ข้อความไม่เหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของ E.I. ผิดจากความเป็นจริง เช่น ค่า E.I. เท่ากับ 0.6240 ก็มักจะกล่าวว่า “ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6240 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.40 ซึ่งในความเป็นจริงค่า E.I. เท่ากับ 0.6240 เพราะคิดเทียบจาก E.I. สูงสุดเป็น 1.00 ดังนั้น ถ้าคิดเทียบเป็นร้อยละ ก็คือ คิดเทียบจากค่าสูงสุดเป็น 100 E.I. จะมีค่าเป็น 62.40 จึงควรใช้ข้อความว่า “ค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6240 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6240 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.40 ”

3. ถ้าค่าของ E_1/E_2 ของแผนการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อหา E.I. ด้วยพบว่า มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นถึงระดับหนึ่งที่ผู้วิจัยพอใจ หากคำนวณค่าความคงทนด้วยโดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent samples ก็ไม่ได้แปลว่าจะไม่มีนัยสำคัญ (เพราะผู้วิจัยคาดหวังว่าหากสื่อหรือแผนการเรียนรู้มีคุณภาพ ผลการเรียนหลังสอน เมื่อผ่านไประยะหนึ่ง เช่น ผ่านไป 2 สัปดาห์ กับผลการเรียนจบ จะต้องไม่แตกต่างกัน) ลักษณะเช่นนี้มักพบในงานวิจัยของนิสิตบ่อย ๆ คือ แผนการเรียนรู้ หรือสื่อมีค่า E_1/E_2 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ค่า E.I. ก็สูง แต่ผลการทดสอบความคงทน มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหานี้ น่าจะมาจากนักเรียนไม่ได้ตั้งใจหรือเมื่อหน่ายในการทำข้อสอบอย่างจริงจัง แม้ว่าผู้วิจัยจะมีความรู้สึกล่าช้าหรือแผนที่ใช้จะมีคุณภาพ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนมาก หรือมีความตั้งใจตรงใจต่อบทเรียนมากเท่าไรก็ตาม สมนึก ภัททิษณี (2553 : 118) เสนอข้อสังเกตเกี่ยวกับดัชนีประสิทธิผล 3 ประการดังนี้

1. ค่าดัชนีประสิทธิผล ไม่ได้แปลว่ามีความรู้เพิ่มขึ้น เพราะคะแนนอยู่ในมาตราอันตรภาค (interval scale) ซึ่งไม่มีศูนย์แท้ มีแต่ศูนย์สมมติ จึงกล่าวอ้างได้เพียงว่า มีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละเท่าไร

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลระหว่างกลุ่ม ไม่ได้แปลว่ากลุ่มที่มีค่าดัชนีประสิทธิผลสูงกว่า จะมีคุณภาพการเรียนการสอนสูงกว่ากลุ่มใดที่มีค่าดัชนีประสิทธิผลต่ำ ใช้พิจารณาเฉพาะกลุ่มว่า โดยเฉลี่ยก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนมากอยู่แล้ว หลังเรียนจึงได้คะแนนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย หรือเกือบจะได้คะแนนเต็ม มักเป็นลักษณะของนักเรียนกลุ่มเก่ง ส่วนค่าดัชนีประสิทธิผลสูง ๆ แสดงว่า

คะแนนก่อนเรียนมีน้อย หลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นมากจึงเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ได้หมายความว่า ดีกว่ากลุ่มที่ได้ค่า ดัชนีประสิทธิผลน้อย

3. การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent samples) กับการหาค่าดัชนีประสิทธิผลอาศัยข้อมูลจากการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนเช่นเดียวกันดังนั้น ในงานวิจัยควรเลือกใช้เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง (ไม่ควรทำทั้งสองอย่าง)

ประสาท เนืองเฉลิม (2556 : 219) เสนอข้อสังเกตเกี่ยวกับดัชนีประสิทธิผล 2 ประการดังนี้

1. ดัชนีประสิทธิผลเป็นเรื่องของอัตราส่วนของผลต่างจะมีค่าสูงสุดเป็น 1.00 ส่วนค่าต่ำสุดไม่สามารถกำหนดได้เพราะมีค่าต่ำกว่า -1.00 ก็ได้และถ้าเป็นค่าลบแสดงว่าคะแนนผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ซึ่งมีความหมายว่า ระบบการเรียนการสอนหรือสื่อที่ใช้ไม่มีคุณภาพ

1.1 ถ้าผลสอบก่อนเรียนของนักเรียนทุกคน ได้คะแนนรวมเท่าไรก็ได้ (ยกเว้น คะแนนเต็มทุกคน) แต่ผลสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคนทำถูกหมดทุกข้อ (ได้คะแนนเต็มทุกคน) ค่าของดัชนีประสิทธิผลจะเป็น 1

1.2 ถ้าผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียนค่าดัชนีประสิทธิผลจะเป็นลบ ซึ่งต่ำกว่า -1 ก็ได้ลักษณะเช่นนี้ ถือว่าระบบการเรียนการสอนหลังการใช้สื่อล้มเหลว และเหตุการณ์เช่นนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้นเพราะค่าดัชนีประสิทธิผลต่ำหรือเป็นลบ แสดงว่าคะแนนหลังสอนน้อยกว่าคะแนนก่อนสอน และก่อนจะหาค่าดัชนีประสิทธิผลต้องหาค่า E_1/E_2 มาก่อน ซึ่งค่า E_2 คือ คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะเป็นค่าเดียวกับคะแนนหลังเรียนของการหาค่าดัชนีประสิทธิผล ดังนั้น หากคะแนนหลังสอนต่ำหรือน้อยกว่าคะแนนก่อนสอน ค่า E_2 จะไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 การแปลความหมายของค่าดัชนีประสิทธิผล ไม่น่าแปลความหมายเฉพาะค่าที่คำนวณได้ว่า นักเรียนมีพัฒนาการขึ้นเท่าไร หรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร แต่ควรจะดูข้อมูลเดิมประกอบด้วยว่า หลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่าไร ในบางครั้งคะแนนหลังสอนเพิ่มขึ้นน้อยเป็นเพราะว่ากลุ่มนั้นมีความรู้เดิมในเรื่องนั้นมากอยู่แล้ว ซึ่งไม่ใช่เรื่องเสียหาย สรุปได้ว่าค่าดัชนีประสิทธิผลที่เกิดจากนักเรียนแต่ละกลุ่ม ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ เพราะไม่ได้เริ่มจากมาตรฐานความรู้ที่เท่ากัน ค่าดัชนีประสิทธิผลของแต่ละกลุ่มก็ควรอธิบายพัฒนาการเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

2. การแปลผล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระมักจะใช้ข้อความไม่เหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของดัชนีประสิทธิผลผิดไปจากความจริง เช่น ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.6240 ก็มักจะกล่าวว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6240 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.40 ซึ่งในความเป็นจริงค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6240

เพราะคิดเทียบกับค่าดัชนีประสิทธิผลสูงสุดเป็น 1 ดังนั้น ถ้าคิดเทียบเป็นร้อยละ ก็คือคิดเทียบค่าสูงสุดเป็น 100 ดัชนีประสิทธิผลจะมีค่า 62.40 จึงควรใช้ข้อความว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6240 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6240 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.40 (ไม่จำเป็นต้องว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.40)

จากการศึกษาข้อสังเกตเกี่ยวกับดัชนีประสิทธิผล สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผลเป็นการหาประสิทธิผลของสูตรหรือนวัตกรรมหลังเรียนว่านักเรียนมีความก้าวหน้าหรือมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากการใช้สื่อมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการใช้สื่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดเพื่อดูว่า นักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามกำหนดไว้ตามจุดหมายของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลจากการได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

ปราณี กองจินดา (2549 : 42) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

รุจิรา สระคา (2550 : 38) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชา และทักษะต่าง ๆ ของแต่ละวิชาที่นักเรียนได้เรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว เป็นความสามารถในการเข้าถึงความรู้ (Knowledge attained) การพัฒนาทักษะในการเรียนโดยอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง และแสดงออกในรูปความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกต และวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือทางจิตวิทยา หรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

ทิตินา แยมมณี (2551 : 10) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า การเข้าถึงความรู้ การพัฒนาทักษะในการเรียน อาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้ คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง

วุฒิชัย ดานะ (2553 : 32) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสามารถ และทักษะที่ได้รับ และพัฒนามาจากการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ โดยอาศัยเครื่องมือในการวัดผลหลังจากการเรียนหรือจากการฝึกอบรวม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียน การสอนที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสามารถวัดได้โดยการแสดงออกมา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน มีความสามารถด้านใดมากน้อยเพียงใด สำหรับจุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ทิวต์ล มณีโชติ (2549 : 8-10) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นใน การพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และมาตรฐานการเรียนรู้ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการเรียน การสอน ดังนี้

1. เพื่อจัดตำแหน่ง (Placement) ผลจากการวัดบอกได้ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับใดของกลุ่มหรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับใด การวัด และประเมิน เพื่อจัด ตำแหน่งนี้ มักใช้ในวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1.1 เพื่อคัดเลือก (Selection) เป็นการ ใช้ผลการวัดเพื่อคัดเลือกเพื่อเข้าเรียน เข้าร่วม กิจกรรม-โครงการ เพื่อเป็นตัวแทน (เช่น ของชั้นเรียนหรือสถานศึกษา) เพื่อทำกิจกรรม หรือการให้ทุน การวัด และประเมินผลลักษณะนี้คำนึงถึงการจัดอันดับเป็นสำคัญ

1.2 เพื่อแยกประเภท (Classification) เป็นการ ใช้วัดและประเมินเพื่อแบ่งกลุ่มผู้เรียน เช่น แบ่งเป็นกลุ่มอ่อน ปานกลาง และเก่ง แบ่งกลุ่มผ่านเกณฑ์ ไม่ผ่านเกณฑ์ หรือตัดสินได้ ตก เป็นต้น เป็นการวัด และประเมินที่ยึดเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มเป็นสำคัญ

2. เพื่อวินิจฉัย (Diagnostic) เป็นการ ใช้ผลการวัด และประเมิน เพื่อค้นหาจุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียนว่ามีปัญหาในเรื่องใด จุดใด มากน้อยแค่ไหน เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจการวางแผน การจัดการเรียนรู้ และการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เครื่องมือที่ใช้วัด เพื่อการวินิจฉัย เรียกว่า แบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic test) เป็นแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียน ประโยชน์ของการวัด และประเมินประเภทนี้ นำไปใช้ในวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้

2.1 เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวัดผู้เรียนด้วยแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียน จะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องจุดใด มากน้อยเพียงใด ซึ่งครูผู้สอนสามารถแก้ไขปรับปรุง โดยการสอนซ่อมเสริม (Remedial teaching) ได้ตรงจุด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐาน การเรียนรู้ที่คาดหวังไว้

2.2 เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ผลการวัดด้วยแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนนอกจาก จะช่วยให้เห็นว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องเรื่องใดแล้ว ยังช่วยให้เห็นจุดบกพร่องของกระบวนการ จัดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น ผู้เรียนส่วนใหญ่มีจุดบกพร่องจุดเดียวกัน ครูผู้สอนต้องทบทวนว่าอาจจะ เป็นเพราะวิธีการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมต้องปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

3. เพื่อตรวจสอบและปรับปรุง การประเมินเพื่อพัฒนา (Formative evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้เทียบกับจุดประสงค์ หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ผลจากการประเมินใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาจจะปรับปรุง หรือปรับเปลี่ยนวิธีการสอน (Teaching method) ปรับเปลี่ยนสื่อการเรียน (Teaching media) ใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

4. เพื่อการเปรียบเทียบ (Assessment) เป็นการวัดผลและประเมินเปรียบเทียบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการจากเดิมเพียงใด และอยู่ในระดับที่พึงพอใจหรือไม่

5. เพื่อการตัดสิน การประเมินเพื่อการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการประเมินรวม (Summative evaluation) คือ ใช้ข้อมูลที่ได้จากการวัดเทียบกับเกณฑ์เพื่อตัดสินผลการเรียนว่า ผ่านไม่ผ่าน หรือให้ระดับคะแนน

จากการศึกษา จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนมีความสำคัญมากสำหรับนักเรียน ครูจึงจำเป็นต้องสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพราะแบบวัดผลสัมฤทธิ์ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูที่ใช้ในการตรวจสอบพฤติกรรม หรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของครูว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถหรือมีผลสัมฤทธิ์ในแต่ละวิชามากน้อยเพียงใด ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือตามมาตรฐานผลการ เรียนรู้ที่กำหนดไว้ และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และพัฒนาการของครูให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การที่จะทำให้อะไรได้ผลการทดสอบมีความถูกต้องเที่ยงตรง เชื้อถือได้นั้น จะต้องใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีคุณภาพซึ่งได้ผ่านการสร้างอย่างถูกต้องตามหลักวิชา ดังนั้น การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการ และวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จึงเป็น ประโยชน์ต่อผู้ศึกษาหรือครูอย่างยิ่ง

ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบ ความสามารถในการเรียนการสอน จึงจำเป็นจะต้องมีแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ซึ่งมีนักการศึกษา ได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

พิสนุ พงศรี (2549 : 125) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher - made test) หมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอนเป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กัน โดยทั่วไป ในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective or Essay test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียนแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้น ๆ (Objective test or Short answer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้เขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้ แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบถูก ผิด แบบทดสอบเติมคำ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized test) เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เช่นเดียวกับแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้เองแต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการเรียนด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่ต่างกลุ่มกัน

สมนึก ภักทิษณี (2549 : 218-220) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ข้อสอบแบบความเรียงหรืออัตนัย (Subject or Essay) เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นของแต่ละคน

2. ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True - False test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกดั้งกล่าวเป็นแบบคงที่ และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก ผิด ใช่ ไม่ใช่ จริง ไม่จริง เหมือนกัน ต่างกัน เป็นต้น

3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้เพื่อให้เห็นใจความสมบูรณ์ และถูกต้อง

4. แบบทดสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short answer test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้น และกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบความเรียงหรืออัตนัย

5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่ง โดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวอื่น) จะจับคู่คำหรือ

ข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรโดยหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดให้

6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple choice) ลักษณะทั่วไปคำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตัวเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่ถูก และตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดจากตัวลวงอื่น ๆ และคำตอบแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกใกล้เคียงกัน คู่มือ ฯ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมดแต่ความคิดมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 56) ได้จำแนก ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion referenced test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่า ผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm referenced test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่ง อ่อน ได้ดี เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึง สภาพความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อสอบอัตนัย หรือแบบทดสอบความเรียง และแบบทดสอบปรนัย

2. แบบทดสอบมาตรฐาน การที่ครูผู้สอนจะเลือกข้อสอบประเภทใดนั้นต้องพิจารณา ข้อดี ข้อจำกัด ความเหมาะสมของแบบทดสอบกับเนื้อหา หรือจุดประสงค์ในการเรียนรู้

ความพึงพอใจ

ในการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ ได้มีผู้ศึกษาและทำความเข้าใจถึงลักษณะทางจิตด้านความพึงพอใจไว้จำนวนมาก ซึ่งการเรียนรู้ด้านความพึงพอใจในตัวนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครูเพื่อให้เกิดแรงจูงใจ รู้ถึงความต้องการของนักเรียน และสามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการ

ความหมายความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) มีลักษณะที่เป็นนามธรรม มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

กชกร เบ้าสุวรรณ และคณะ (2550 : 13) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ หมายถึง สิ่งที่เราควรจะเป็นไปตามความต้องการ ความพึงพอใจเป็นผลของการแสดงออกของทัศนคติ ของบุคคลอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีประสบการณ์ ที่มนุษย์เราได้รับ อาจจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งบวก และทางลบ แต่เมื่อใดสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายใด จะเกิดความรู้สึก บวก เป็นความรู้สึกที่พึงพอใจ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งนั้นสร้างความรู้สึกผิดหวัง จะทำให้เกิดความรู้สึกทางลบเป็นความรู้สึกไม่พึงพอใจ

พิสุทธิ อาริราษฎร์ (2550 : 176) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และบรรลุถึง ความมุ่งหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

สรชัย พิศาลบุตร (2550 : 135) ความพึงพอใจ หมายถึง การที่ผู้ใช้บริการได้รับสิ่งที่ต้องการ แต่ต้องอยู่ในขอบเขตที่ผู้บริการสามารถจัดหาบริการให้ได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และศีลธรรม อันดีงาม

ราชบัณฑิตสถาน (2556 : 840) ได้ให้ความหมาย พึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีความสุข หรือความพอใจเมื่อได้รับความสำเร็จ หรือ ได้รับสิ่งที่ ต้องการ

วรูม (Vroom, 1964 : 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไป มีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติ ด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั่นเอง

จากการศึกษาความหมายความพึงพอใจ สรุปได้ว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลในทางบวก ความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ หรือเป็นความรู้สึกที่พอใจต่อ สิ่งที่ทำให้เกิดความชอบ ความสบายใจ และเป็นความรู้สึกที่บรรลุถึงความต้องการ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ ความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ทีศนา เขมมณี (2553 : 45) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจไว้ 2 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจของมาสโลว์ เป็นนักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ทฤษฎีความต้องการตามลำดับ โดยมีสาระสำคัญ คือ มนุษย์จะมีความต้องการอยู่ตลอดเวลาไม่สิ้นสุดราบใดที่ยังมีชีวิต และความต้องการของคนจะมีลักษณะเป็นตามลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับความสำคัญ โดยมนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับต้นก่อน เมื่อความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับที่สูงขึ้นมา ซึ่งความต้องการของมนุษย์ จะเป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งต่าง ๆ ลงไปเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการขึ้นมา มาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับขั้น คือ

1.1 ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) หมายถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่มนุษย์ขาดไม่ได้ ได้แก่ ความต้องการด้านสรีระ ความต้องการด้านปัจจัย 4 ความต้องการทางเพศ

1.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) หมายถึงความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกาย ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ได้รับความปลอดภัยจากสิ่งต่าง ๆ รอบด้าน

1.3 ความต้องการทางสังคม (Social needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม และการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อน

1.4 ความต้องการการยกย่องนับถือยอมรับ (Esteem needs) หมายถึงความต้องการที่จะมีชื่อเสียงเกียรติยศ ได้รับการเคารพยกย่องในสังคม ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือว่าเป็นคนที่มีคุณค่า ยอมรับในความรู้ความสามารถ

1.5 ความต้องการที่จะประจักษ์ในตัวเอง (Self actualization) หมายถึงความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสมหวังในชีวิตที่อยากทำ อยากเป็นสิ่งที่ตนหวังไว้ ฝันไว้ ได้ทำอะไรตามที่ตนเองต้องการ อยากทำ และมีความสุขกับสิ่งที่ตนเองต้องการทำ

2. ทฤษฎีสัมพันธเชื่อมโยงของธอร์น ไคค์ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่มนุษย์หรือสัตว์ได้เลือกเอาปฏิกิริยาตอบสนองเชื่อมต่อกับสิ่งเร้าอย่างเหมาะสม หรือการเรียนรู้จะเกิดขึ้นด้วยการเชื่อมโยงหรือพันธะระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เมื่อสถานการณ์หรือสิ่งที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น ร่างกายพยายามที่จะแก้ปัญหานั้นโดยแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาหลาย ๆ รูปแบบ ซึ่งร่างกายจะเลือกพฤติกรรมตอบสนองที่พอใจที่สุดไปเชื่อมโยงสิ่งเร้าหรือปัญหานั้นทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นมา ได้แก่

2.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้านักเรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

2.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ ในที่สุดอาจลืมได้

2.3 กฎแห่งการใช้ (Law of use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ถ้านำมาใช้บ่อย ๆ ก็จะเกิดความมั่นคงในการเรียนรู้

2.4 กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจ ย่อมอยากจะเรียนต่อไป ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียน

สตราง์ โคว์ตระกูล (2553 : 156) ได้กล่าวถึงความต้องการของบุคคล ทำให้เข้าใจเหตุผลในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล และช่วยให้มองเห็นแนวทางที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความรู้สึก ความเข้าใจ และพฤติกรรมของบุคคลได้ ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการพื้นฐานมี 5 ประการดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ และการพักผ่อน ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับมีชีวิตอยู่
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย และสวัสดิภาพ หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางร่างกาย และจิตใจเป็นอิสระจากความกลัว ขู่เข็ญ บังคับ จากผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม
3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น
4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียง ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่นและต้องการความมั่นใจในตนเอง
5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาตามศักยภาพของตน เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต กล้าตัดสินใจ เลือกทางเดินชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ยอมรับทั้งส่วนดี และส่วนเสีย

แนวคิดพื้นฐานดังกล่าวเมื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงต้องมีการบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรม วิธีการ สื่อ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง โดยให้ผู้เรียนได้รับผลตอบแทนในการเรียนรู้แต่ละครั้งโดยเฉพาะผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในที่เป็นความรู้สึกของผู้เรียน เช่น ความรู้สึกถึงความสำเร็จของตนเมื่อเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ ได้ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ โดยครูอาจให้ผลตอบแทนภายนอก เช่น คำชมเชย หรือการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพึงพอใจ

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎี สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ เพราะมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งครูผู้สอนต้องพยายามสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจสนใจ

ต่อการร่วมปฏิบัติกิจกรรมเกิดความสุขใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อการเรียน

การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การที่จะวัดว่าบุคคลมีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือที่จะวัดทัศนคตินั้น ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

ชวลิต ชูกำแหง (2551 : 110-113) ได้กล่าวถึงแนวทางในการวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้ 3 วิธีการดังนี้

1. การสังเกต (Observation) โดยการสังเกต การพูด การกระทำ การเขียนของนักเรียน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัด เช่น ต้องการวัดว่านักเรียนคนหนึ่งมีความสนใจต่อการเรียนมากน้อยเพียงใด ครูอาจสังเกตพฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนในเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การมาเรียน การตอบคำถามในชั้นเรียน การทำการบ้าน การส่งงาน

2. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการพูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยากรู้ ซึ่งอาจเป็นความรู้สึก ทัศนคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียนได้ เช่น ครูอยากรู้ว่านักเรียนสนใจหรือไม่ ครูอาจพูดคุยกับนักเรียนว่าเคยอ่านหนังสืออะไรบ้าง เคยเขียนโปรแกรมไหม มีโปรแกรมอะไรดี ๆ บ้าง ลองเล่าให้ครูฟังหน่อย คำตอบของนักเรียนจะทำให้ครูประเมินได้ว่า มีความพึงพอใจในการเรียนมากน้อยเพียงใด

3. การใช้แบบวัด (Rating scale) ในการวัดความพึงพอใจมีแบบวัดที่น่าสนใจแบบของลิเคิร์ต (Likert's method) เพราะสร้างได้ง่าย มีความเชื่อมั่นสูง และสามารถพัฒนาเพื่อวัดความรู้สึกได้หลากหลาย โดยการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติแบบนี้ เป็นวิธีประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความหลังจากเอาเครื่องมือไปสอบถามแล้ว การสร้างข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติจะต้องให้ครอบคลุมและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ข้อความจะเป็นทางบวกหมดหรือทางลบหมด หรือผสมกันได้มีขั้นตอนการสร้าง 8 ขั้นตอนดังนี้

3.1 เลือกชื่อเป้าเจตคติ เช่น เจตคติต่ออาชีพครู โดยเป้าเจตคติอาจจะเป็นคน วัตถุ สิ่งของ องค์กร สถาบัน อาชีพ วิชา ฯลฯ แล้วแต่จะเลือก ยิ่งแคบยิ่งดี ยิ่งกำหนดช่วงเวลาด้วยแล้วการแปลผลจะทำให้มีความหมายดีขึ้น

3.2 เขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติ โดยวิเคราะห์ให้ครอบคลุม ลักษณะข้อความควรเป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก และรู้สึกต่อเป้าที่ต้องการ ไม่เป็นการแสดงถึงความจริงที่แจ่มชัด สั้น พอให้ข้อมูลที่ตัดสินใจได้ ไม่ครอบคลุมทั้งทางบวก และทางลบ ควรหลีกเลี่ยงคำปฏิเสธซ้อน ข้อความเดียวควรมีความเชื่อเดียว

3.3 การตรวจสอบข้อความ เป็นการตรวจสอบเพื่อดูให้แน่ชัดว่า ข้อความนั้นเขียนไว้เหมาะสมหรือไม่ การตอบจะให้ตอบว่า ชอบ-ไม่ชอบ ดี-ไม่ดี เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ควรใช้ 3 มาตรา 4 มาตรา หรือ 5 มาตรา เช่น ชอบมาก ดีมาก เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่ชอบ ไม่ดี ไม่แน่ใจ

3.4 การให้น้ำหนักมี 3 วิธี คือ วิธีหาค่าน้ำหนักชกมา วิธีหาค่าน้ำหนักคะแนนมาตรฐาน วิธีหาค่าน้ำหนักแบบผลการ แต่ในระยะหลังลิเกิร์ตแนะนำให้ใช้วิธีกำหนดตัวเลขได้เลย โดยให้ตัวเลขเรียงค่าตามลำดับความสำคัญของตัวเรา จะใช้ 0 1 2 3 4 หรือ 1 2 3 4 5 หรือ -2 -1 0 1 2 ก็ได้ ทั้ง 3 แบบนี้ ความสัมพันธ์เป็น 1.00 คือตัวเดียวกันนั่นเอง

3.5 การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยต้องนำข้อความไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสอบเสร็จแล้วนำมาตรวจให้คะแนนแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยกำหนด $\alpha = .05$ หรือ $\alpha = .01$

3.6 การจัดแบบสอบถาม เมื่อได้ข้อความที่มีอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์แล้วพิจารณาว่า กำหนดกี่ข้อ ตามหลักการถ้าข้อความมีคุณภาพสูงมากจะใช้ 10-15 ข้อก็ได้ แต่โดยทั่วไปแล้ว จะมี 20 ข้อขึ้นไป เพราะถ้าจำนวนน้อยข้อความเชื่อมั่นมักจะมีค่าน้อย ความเที่ยงตรงก็ไม่ดี อาจจะเป็นเพราะข้อความแสดงความรู้สึกหรือความเชื่อต่อเป้าไม่ครอบคลุมทุกอย่างในเป้า แบบสอบถามบางฉบับจึงมีเป็น 100 ข้อ การให้จำนวนข้อควรคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ และความสามารถในการอ่าน ระดับเด็ก ๆ จึงไม่ควรมีมากข้อจนเกินไป

3.7 การตรวจให้คะแนน การให้คะแนนให้ตามมาตราที่กำหนดแต่ละข้อ ถ้าเป็นข้อความให้เปลี่ยนมาเป็นตัวเลข ถ้าเป็นตัวเลขแล้วก็นำตัวเลขที่ผู้ตอบเลือกแล้ว มารวมกัน กรณีข้อความเป็นความรู้สึกทางลบ จะต้องกลับตัวเลขกันกับข้อความที่ข้อความเป็นทางบวก การแปลคะแนนจะแปลจากผลรวมของทุกข้อก็ได้ เช่น แบบทดสอบมี 10 ข้อ มี 4 มาตรา สอบเสร็จแล้วหาคะแนนเฉลี่ย ได้ 25.0 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.514 คะแนน จะต้องเทียบคะแนนจากคนสอบ ได้ต่ำสุด 10 คะแนน สูงสุด 40 คะแนน แต่ถ้าอยากแปลผลให้เป็นตัวเลข 4 มาตรา ก็ให้เอาจำนวนข้อไปหารคะแนนเฉลี่ย และคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลออกมาจะเหมือนกับคะแนนของคนสอบเพียงคนเดียว นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างนี้ได้คะแนนเฉลี่ย 2.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.5514 คะแนน

3.8 การหาคุณภาพอื่น ๆ เช่น การหาความเชื่อมั่นหาได้โดยสอบซ้ำ แบบทดสอบ คู่ขนาน แบบหาความคงเส้นคงวภายใน สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่นแบบหาความคงเส้นคงวา นั้นจะสอบเพียงครั้งเดียวแล้วหาค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อ และความแปรปรวนทั้งฉบับ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 141-142) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจของมนุษย์ตาม ทฤษฎีสององค์ประกอบของ เฮิร์ชเบิร์ก คือ ความต้องการได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกาย และปรารถนาความสุขทางด้านร่างกาย และความสุขทางใจ ทั้งสองอย่างนี้ถ้าได้รับการตอบสนองในขอบเขตที่บุคคลต้องการที่จะทำให้ผู้ได้รับการตอบสนองเกิดความพึงพอใจ ดัง 2 ประการดังนี้

1. ความพึงพอใจโดยทั่วไป เป็นการศึกษาถึงความรู้สึกชอบพอของบุคคลที่มีบทบาท ของงาน เป็นการศึกษาถึงระดับที่บุคคลความพึงพอใจ และมีความสุขกับงาน
2. ความพึงพอใจงานเฉพาะด้าน เป็นการศึกษาถึงความรู้สึกชอบพอ และความพอใจ ของบุคคลที่มีต่องานเฉพาะด้าน

จากการศึกษาการวัดความพึงพอใจ สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ เราสามารถที่จะวัดได้ หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัด ด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดความพึงพอใจนั้นมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของชุดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ เทคนิค LT ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

นิภาพร ศรีสุภาพ (2550 : 70-71) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.31/83.40 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.6145 3) นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยรวม และเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก

ดวงแข มณีสุข (2552 : 105-107) ได้ศึกษาผลของวงจรการเรียนรู้ผสมผสานเทคนิคการเรียนรู้ แบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยวงจรการเรียนรู้ผสมผสาน เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีความคิดวิจารณ์สูงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่เรียนด้วยวงจรการเรียนรู้ผสมผสานเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คารณิ โพธิ์ไพร (2552 : 77) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า 1) ผลจากการนำแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไปใช้ ผลการวิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.07 / 85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือในระดับมากที่สุด

มยุรีย์ สีเฉลียว (2552 : 91-92) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาเศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (LT) โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาเศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (LT) จำนวน 5 เรื่อง มีประสิทธิภาพโดยรวมทั้ง 5 เรื่อง เท่ากับ 84.80 / 83.70 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาเศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (LT) สูงกว่าที่เรียนด้วยการเรียนรู้แบบปกติ 3) ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาเศษส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (LT) จำนวน 41 คน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ปฐมพงษ์ พิษสิงห์ (2553 : 95) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านค้อจอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 81.17/87.29 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7227 ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพอใจต่อการเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เพ็ญศรี เคนไชยวงศ์ (2553 : 110-111) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชาสังคมศึกษา สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 82.46/83.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ มีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก 4) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับมาก

สกาเวื่อน ไชยสา (2553 : 101-102) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ (Jigsaw LT G.I) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านคำบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ (Jigsaw LT G.I) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 82.67 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 95.85 สูงกว่าเกณฑ์จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือได้คะแนนเฉลี่ย 2.69 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพดี

ประนอม แดงงาม (2554 : 78) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.18 / 85.42 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

รัชดาพร ชวรุ่ง (2554 : 82-83) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ เรื่อง เส้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนหนองเรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 วงจร จากการสะท้อนผลปฏิบัติพบว่าในวงจรที่ 1 พบปัญหาที่ต้องแก้ไขอยู่หลายปัญหา ซึ่งผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยได้เสนอ วิธีการปรับปรุงและแก้ปัญหาทำให้ปัญหาที่พบนั้นไม่เกิดขึ้นในวงจรต่อมา รวมทั้งทำให้ปัญหาใน วงจรที่ 2 และ 3 ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ลดน้อยลง นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการทำงาน กลุ่ม ในแต่ละวงจรรุ่งขึ้น และ ผลการทดสอบย่อยท้ายวงจрд้านทักษะการวาดภาพสูงขึ้น 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย เทคนิค LT มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็น ร้อยละ 100 และมีคะแนนรวมเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 95.59 ของคะแนนเต็ม เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 พบว่าผ่านเกณฑ์ทั้งคะแนน และจำนวนนักเรียน 3) การพัฒนาทักษะกระบวนการทำงาน กลุ่มของนักเรียน ที่เรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิค LT นักเรียนที่เรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการทำงานกลุ่มเท่ากับ 39.50 คิดเป็นร้อยละ 96.15 และนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็น ร้อยละ 100 4) ผลการศึกษาคำพึงพอใจของนักเรียน ต่อวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT โดยภาพรวมพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ศิริปิยะวรรณ ศิริโนนรัง (2554 : 112-113) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ การเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบร่วมเรียนรู้ เป็นกิจกรรม ที่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคล กระบวนการกลุ่ม มีการฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการแสวงหาความรู้ โดยมีการคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน ในกลุ่มเพื่อน ขณะปฏิบัติกิจกรรม มีการแสดงออกทางสังคมด้านการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 80.10 และมีจำนวน นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 94.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) นักเรียนจำนวนร้อยละ 88.23 มีทักษะกระบวนการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 4) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบร่วม

เรียนร่วมรู้ โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

สุกานดา เหยี่ยมไพศาล (2554 : 83) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupation โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.63/85.25 คุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

จิตราวดี จิราวัฒนาพร (2555 : 70) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ สาธิตนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุดการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (สาธิตนาฏศิลป์) เรื่องนาฏศิลป์ไทยสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.14/86.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาธิตนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 3) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาธิตนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อุบล ประดับโชติ (2556 : 91-98) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่การดำเนินชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คุณธรรมนำความรู้ สู่การดำเนินชีวิตประจำวัน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่การดำเนินชีวิตประจำวัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.18/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT มีค่าเท่ากับ 0.5685 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 56.85 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT อยู่ในระดับมากที่สุด

สันติ อารณพงษ์ (2557 : 67-68) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ เรื่องการเคลื่อนที่แบบหมุน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์

เรื่องการเคลื่อนที่แบบหมุน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.03/80.78 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ เรื่องการเคลื่อนที่แบบหมุน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ เรื่องการเคลื่อนที่แบบหมุน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สุริย์พร นุแรมรัมย์ (2558 : 99-106) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมร่วมกับกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และเกิดความสนใจที่จะร่วมกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.88/84.95 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนมีค่าเท่ากับ 0.7610 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.10 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้นำมาสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

ไครเดอร์ (Kreider. 1993 : 3861-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพโดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการเพิ่มความสำเร็จทางการเรียนได้ นักเรียนมีการยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยเพื่อนในชั้นที่ความสามารถได้รับการยอมรับมากขึ้น และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันซึ่งแตกต่างจากก่อนหน้านี้ที่ผู้มีระดับความสามารถต่ำไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมชั้น

โคเฮิน (Cohen. 1994 : 378-A) ได้ศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดชั้นเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกันว่า การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้เป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน เพราะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยลดการขัดแย้งและการแข่งขันของสมาชิกในห้องเรียน รวมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจภายในที่จะเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการร่วมมือกันเรียนรู้เป็นวิธีของการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น นักเรียนจะช่วยเหลือกันร่วมมือกัน โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน นักเรียนเก่งในกลุ่มที่ช่วยเพื่อนได้ ก็จะพัฒนาทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของตนเองให้เกิด

ความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น นักเรียนอ่อนสามารถเรียนรู้ได้จากเพื่อนเช่นกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก

อิสราเอล (Israel. 2003 : 809-B) ได้พัฒนาระบบที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบร่วมมือด้านสติปัญญา (ICSS) ซึ่งระบบนี้จะเป็นตัวเสริมและเพิ่มระบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้านสติปัญญาของแมคมานัส (Macmanus) ปี 1995 ระบบจะสนับสนุนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยจะวิเคราะห์ และปรับปรุงด้านความร่วมมือ (CSCW) เป็นระบบที่คอยแนะนำด้านสติปัญญา (ITSc) และเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (CL) ซึ่งระบบนี้จะเสริมรูปแบบความเป็นผู้นำกลุ่มเพื่อช่วยให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มแบบร่วมมือ ผลการศึกษาทำให้ทราบว่านักเรียนมีความพึงพอใจกับระบบ และทำให้นักเรียนมีความคิดว่าระบบมีประโยชน์ และจะใช้มันอีกครั้งในการทำงานแบบร่วมมือกันในอนาคต

เบค โจนส์ (Beck-Jones. 2004 : 2378-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือกับนักเรียน 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 สมาชิกไม่มีการระบุหน้าที่ใด ๆ ในกลุ่ม กลุ่มที่ 2 สมาชิกมีการแบ่งหน้าที่กำหนดบทบาทที่ชัดเจน กลุ่มที่ 3 สมาชิกมีการแบ่งหน้าที่ มีการจดบันทึก และได้รับคำแนะนำในระหว่างทำกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง มีทั้งหมด 174 คน ได้มาโดยการสุ่ม ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ 3 สมาชิกมีการแบ่งหน้าที่ มีการจดบันทึก และได้รับคำแนะนำได้ผลดีที่สุด ในการได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจ เพราะระหว่างทำกิจกรรมมีการจดบันทึก และได้รับความรู้สอดแทรกตลอดเวลา

ปาเวิน และ บาทูล (Parveen & Batool. 2012 : 154-158) ได้ศึกษาอิทธิพลของการเรียนแบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการวิทยาศาสตร์ทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย คือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปมีความแตกต่างกันก่อนการทดลอง หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างการศึกษาประกอบด้วยนักเรียน 36 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ถูกกระจายอย่างเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมที่ตรงกันบนพื้นฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปีของพวกเขาในวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป การทดลองใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองสำหรับกลุ่มทดลองได้รับการสอนผ่านการเรียนแบบร่วมมือ ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้รับการสอนผ่านการสอนแบบดั้งเดิม สื่อการเรียนการสอน เช่น แผนการสอน และแผ่นงานแบบทดสอบที่ออกแบบมา เพื่อใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประสิทธิภาพกว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิมสำหรับวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อิบราฮิม (Ebrahim. 2012 : 293-314) ได้ศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของทั้งสองวิธีการเรียนรู้การเรียนการสอนครูเป็นศูนย์กลางและการเรียนรู้แบบร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียน โดยใช้ทักษะทางสังคม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักเรียนหญิง 163 คน ในระดับประถมศึกษาซึ่งใช้ระบบ 8 เกรด จาก 5 ชั้นเรียน ใช้ในการทดลองทั้ง 2 วิธี การสอนจากครูสอนวิทยาศาสตร์จำนวน 4 คน ด้วยหน่วยการเรียนรู้เหมือนกัน โดยให้นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง การวิเคราะห์คะแนนการทดสอบความสำเร็จ และทักษะทางสังคมตอบแบบสำรวจ พบว่า วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความแตกต่างจากวิธีสอนโดยครูเป็นศูนย์กลางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสำเร็จของนักเรียน และทักษะทางสังคมกว่ากลยุทธ์ ครูเป็นศูนย์กลาง ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถช่วยประกอบ การตัดสินใจเชิงนโยบาย และส่งเสริมให้ครู และชักชวนให้การใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือในห้องเรียนคุณเวด

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่กล่าวมา สรุปได้ว่า งานวิจัยเกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดกิจกรรมกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มได้พึ่งพากัน มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการแบ่งงานหน้าที่ชัดเจน สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้ทำหน้าที่เต็มความสามารถ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และผู้เรียนมีความพึงพอใจที่ได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการลดความสามารถ ทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน เป็นการสร้างความมั่นใจ กระตุ้นความสนใจให้เด็กเรียนอ่อนสามารถเรียนได้ เนื่องจากมีการช่วยเหลือพึ่งพากัน สมาชิกในกลุ่มทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันในกลุ่ม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการเก็บวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 ห้องเรียน ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 จำนวน 24 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 144 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 4 ชนิด ประกอบด้วย

1. ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วย
 - ชุดกิจกรรมที่ 1 สังคมมนุษย์
 - ชุดกิจกรรมที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
 - ชุดกิจกรรมที่ 3 วัฒนธรรม

ชุดกิจกรรมที่ 4 สิทธิมนุษยชน

ชุดกิจกรรมที่ 5 พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

2. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แผน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและการหาคุณภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีการสร้างชุดกิจกรรมจากหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาจุดมุ่งหมายการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา วิชาหน้าที่พลเมือง สาระการเรียนรู้แกนกลาง ตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูร์ริมัย

1.3 ศึกษาหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยนำเอาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องมาทำชุดกิจกรรม จำนวน 5 ชุด

1.4 นำชุดกิจกรรมที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

1.5 ปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.6 นำชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และประเมินความเหมาะสมด้านรูปแบบ เนื้อหา และกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.6.1 นางเทียนทอง บุญอึ้ง วุฒิศึกษา กศ.ม. สาขาวิชาจิตวิทยาแนะแนว ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูร์ริมัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมือง

1.6.2 นายประกอบ พิมพ์ตะครอง วุฒิศึกษา กศ.ม. สาขาวิชาการวัดผล และประเมินผล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

1.6.3 ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ วุฒิศึกษา ปร.ค. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตำแหน่งอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษา

1.7 นำชุดกิจกรรมที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยผลการประเมินชุดกิจกรรมทั้ง 3 ชุด โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นำแบบประเมินชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินหาค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์คะแนนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ตัดสิน

1.8 นำชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 74) เป็นเกณฑ์ตัดสิน โดยจากการประเมินชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมืองของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.56 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ภาคผนวก ฉ หน้า 291)

1.8.1 การหาคุณภาพเครื่องมือเป็นรายบุคคล (1 : 1) ขั้นตอนนี้ นำชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนเก่ง 1 คน นักเรียนปานกลาง 1 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน ในการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ผลปรากฏว่ามีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 62.67/61.11 (ภาคผนวก กุ หน้า 328) ขณะทำการทดลองผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีข้อบกพร่องคือ เนื้อหามากเกินไป ภาษาที่ใช้ในการบรรยายเนื้อหาไม่เหมาะสม ใช้คำฟุ่มเฟือย กิจกรรมในชุดกิจกรรมที่ 1 สังคมมนุษย์ มีเนื้อหามากเกินไป รูปแบบไม่สร้างความสนใจนักเรียน ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข คือ ปรับปรุงเรียบเรียงภาษาที่ใช้ในการบรรยายเนื้อหาให้อ่านเข้าใจง่าย กระชับและชัดเจน เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสม ตกแต่งชุดกิจกรรมและเพิ่มรูปภาพเพื่อความเข้าใจ

1.8.2 การหาคุณภาพเป็นกลุ่มหรือกลุ่มเล็ก (1 : 10) ชั้นตอนนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน ที่ไม่ซ้ำกับนักเรียนกลุ่มเดิม เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 9 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนเก่ง 3 คน นักเรียนปานกลาง 3 คน และนักเรียนอ่อน 3 คน ในการวิจัยผู้ทดลองได้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ปรากฏว่ามีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 71.06/70.37 (ภาคผนวก ก ฎ หน้า 329) ซึ่งขณะทำการทดลองผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทดลองเป็นกลุ่มพบว่า นักเรียนเก่งมีการช่วยเหลือนักเรียนอ่อน นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยในการทำใบกิจกรรมในชุดกิจกรรมที่ 3 ทำให้ไม่ทันเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาปรับปรุง คือ ปรับเปลี่ยนใบกิจกรรม ปรับเนื้อหาให้เข้ากับกิจกรรม เพื่อความเหมาะสมกับเวลามากขึ้น

1.8.3 การหาคุณภาพเครื่องมือภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่ ชั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการเหมือนการสอนในสถานการณ์จริง โดยที่ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ที่ปรับปรุงแก้ไข ช้องบกร่องแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ 80/80 ในการทดลองผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ปรากฏว่ามีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 81.82/80.44 (ภาคผนวก ก ฎ หน้า 331)

1.9 นำชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดลอง และมีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80 แล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง

2. การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้แกนกลาง ตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

2.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และเทคนิคกลุ่มร่วมมือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

2.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนการจัดการเรียนรู้

2.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT จำนวน 5 แผน โดยให้สอดคล้องกับชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหา และ โครงสร้าง และให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเชิงเนื้อหา และ โครงสร้าง โดยใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนเช่นเดียวกับการประเมินชุดกิจกรรม โดยใช้ Rating scale 5 ระดับ ซึ่งจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.70 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ภาคผนวก ข หน้า 296) จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ควบคู่กับชุดกิจกรรมซึ่งเป็นกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวกัน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.8 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎี และวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทคนิคการเขียนข้อสอบ วิธีการสร้างแบบทดสอบการวัดและประเมินผล

3.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และวิธีการประเมินผลการเรียน

3.3 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 60 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับมาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ ความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการทดสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม และตัวเลือก โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2553 : 101)

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้ว มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 ระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้
 (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 71) จากการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนี
 ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเท่ากับ 0.60-1.00 และผ่าน
 เกณฑ์ทุกข้อ (ภาคผนวก ข หน้า 317) จึงคัดเลือกข้อที่เข้าเกณฑ์ไว้ 40 ข้อ

3.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูร์รัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 32 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และได้เรียนเนื้อหาวิชา
 ดังกล่าวมาแล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยกำหนดคุณลักษณะของ
 แบบทดสอบเพื่อประเมินตามเกณฑ์ต่อไปนี้

3.6.1 หากค่าความยากรายข้อและค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยคัดเลือกข้อที่มีค่าความ
 ยากตั้งแต่ .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .20 ถึง 1.00 ไว้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542
 : 224) จากการวิเคราะห์ข้อมูลมีข้อสอบที่เข้าเกณฑ์จำนวน 36 ข้อ จึงคัดเลือกไว้ 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความ
 ยากรายข้ออยู่ระหว่าง 0.50 - 0.75 (ภาคผนวก ฉ หน้า 326)

3.6.2 หากความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett) ผลปรากฏว่ามีค่าความ
 เชื่อมั่น เท่ากับ 0.8320 (ภาคผนวก ฉ หน้า 326)

3.6.3 จัดพิมพ์แบบทดสอบเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 ต่อไป

4. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน เป็นแบบประเมินความคิดเห็นของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง และกิจกรรม
 การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับ
 ดังนี้

4.1 ศึกษา นิยาม ทฤษฎี และเอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

4.2 กำหนดกรอบแนวคิด ขอบข่าย โครงสร้างคำถามด้านเนื้อหา รูปแบบการส่งเสริม
 การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหา รูปแบบและวัตถุประสงค์ของแบบประเมินในรอบแต่ละด้าน
 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะของชุดกิจกรรม ด้านประโยชน์ชุดกิจกรรม และด้านกิจกรรม
 การเรียนรู้

4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 15 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 103) ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยมีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัย เพื่อตรวจและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.5 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามในด้านการใช้ภาษาและการสื่อความหมาย เนื้อหาครอบคลุมความคิดเห็นของผู้เรียน ผลจากการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ผ่านเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.50$) ทุกประเด็นซึ่งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.73 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ภาคผนวก ฉ หน้า 324)

4.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง และกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นฉบับจริงเพื่อเป็นเครื่องมือใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design ดังแสดงในตารางดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 39)

ตาราง 3.1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
นักเรียน	T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T_1 หมายถึง ทดสอบก่อนทดลอง

X หมายถึง ทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

T_2 หมายถึง ทดสอบหลังทดลอง

2. การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นูร์ริมย์ จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 24 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย ในการสุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเอง และใช้เวลาในการทดลอง 14 ชั่วโมง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนูร์ริมย์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นูร์ริมย์ อำเภอสตึก จังหวัดนูร์ริมย์

2.2 ดำเนินการทดลองใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมืองให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นูร์ริมย์ อำเภอสตึก จังหวัดนูร์ริมย์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

2.2.2 ทำการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบตามกำหนดทั้ง 5 แผน ระหว่างดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนรายบุคคลและเป็นกลุ่ม มีการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดประจำแผนการเรียนรู้

2.2.3 ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน

2.2.4 ทำการวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียน

วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ด้วยแบบวัดความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า 15 ข้อ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีทางสถิติต่อไป

ในการดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา ในการทดลองดังตารางนี้

ตาราง 3.2 กำหนดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วัน/เดือน/ปี	ชุดที่	เรื่อง	เวลา (ชั่วโมง)
24 ตุลาคม 2559	-	ปฐมนิเทศและทดสอบก่อนเรียน	1
25 ตุลาคม 2559	1	สังคมมนุษย์	1
26 ตุลาคม 2559	1	สังคมมนุษย์	1
27 ตุลาคม 2559	1	สังคมมนุษย์	1
28 ตุลาคม 2559	2	การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	1
31 ตุลาคม 2559	2	การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	1
1 พฤศจิกายน 2559	3	วัฒนธรรม	1
2 พฤศจิกายน 2559	3	วัฒนธรรม	1
3 พฤศจิกายน 2559	3	วัฒนธรรม	1
4 พฤศจิกายน 2559	4	สิทธิมนุษยชน	1
7 พฤศจิกายน 2559	4	สิทธิมนุษยชน	1
8 พฤศจิกายน 2559	4	สิทธิมนุษยชน	1
9 พฤศจิกายน 2559	4	สิทธิมนุษยชน	1
10 พฤศจิกายน 2559	5	พลเมืองดีของประเทศไทยและสังคมโลก	1
11 พฤศจิกายน 2559	5	พลเมืองดีของประเทศไทยและสังคมโลก	1
12 พฤศจิกายน 2559	-	ทดสอบหลังเรียน	1

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และหาประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ (E_2)
2. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมืองโดยใช้สูตร E.I.
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (Dependent samples t-test)
4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 103)

- 4.51 - 5.00 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 มีระดับความพึงพอใจมาก
- 2.51 - 3.50 มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 1.51 - 2.50 มีระดับความพึงพอใจน้อย
- 1.00 - 1.50 มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรนี้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 126)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรนี้ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 126)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	Σ	แทน	ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 64-65)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 ความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 242)

$$P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากของข้อสอบ
	R _H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	R _L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	N _H	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
	N _L	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

2.3 อำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร Brennan มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 90)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	U	แทน	จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	N ₁	แทน	จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์
	N ₂	แทน	จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.4 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวท Lovett มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 96-101)

$$r_{CC} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r _{CC}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X _i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ โดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม (15 คะแนน)

2.5 สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ใช้สูตรดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2556 : 10)

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum x$	แทน	ผลคะแนนรวมของชุดกิจกรรม
	A	แทน	คะแนนเต็มของชุดกิจกรรมแต่ละชุดรวมกัน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum X}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน	คะแนนรวมหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.6 สถิติที่ใช้หาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index) ของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้วิธีการของกูดแมน เฟลคเซอร์ และชไนเดอร์ มีสูตรดังนี้ (ชวลิต ชูกำแหง. 2553 : 133)

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ Dependent Samples t-test มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำเสนอตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวม
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
t	แทน	ค่าสถิติที่คำนวณจาก t-test
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80 ดังแสดงในตาราง 4.1-4.3

ตาราง 4.1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนระหว่างเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชุดที่	N	คะแนนเต็ม	ΣX	\bar{X}	S.D.	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
1	24	100	1980	82.50	1.93	82.50
2	24	50	1004	41.83	2.31	83.66
3	24	100	2004	83.50	1.41	83.50
4	24	100	2008	83.67	1.40	83.67
5	24	50	1018	42.41	0.92	84.83
รวม		400	8014	333.91	5.62	83.48

จากตาราง 4.1 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่างการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 5 ชุด ได้ค่าเฉลี่ย 333.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.62 จากคะแนนเต็ม 400 คะแนน ค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 83.48 แสดงว่ามีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_p) เท่ากับ 83.48

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยร้อยละจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คะแนนที่สอบได้ (30 คะแนน)	จำนวนนักเรียน	คะแนนรวม
28	1	28
27	3	81
26	2	52
25	8	200
24	5	120
23	1	23
22	3	66
21	1	21
\bar{X}		24.63
S.D.		1.76
ค่าเฉลี่ยร้อยละ		82.08

จากตาราง 4.2 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 24.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.76 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 82.08 แสดงว่ามีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 82.08

ตาราง 4.3 ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ประสิทธิภาพชุดกิจกรรม	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	400	333.91	5.62	83.48
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	24.63	1.76	82.08

จากตาราง 4.3 พบว่าชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.48 /82.08

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังแสดงในตาราง 4.4

ตาราง 4.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	24	12.29	3.85	18.970**
หลังเรียน	24	24.62	1.76	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.4 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังแสดงในตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ดัชนีประสิทธิผลผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม		ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละ
		ก่อนเรียน	หลังเรียน		
24	30	295	591	0.6964	69.64

จากตาราง 4.5 พบว่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6964 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6964 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.64

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังแสดงในตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนจากชุดกิจกรรม	4.21	0.41	มาก
2. เนื้อหาในชุดกิจกรรมที่ความชัดเจน	4.21	0.41	มาก
3. ชุดกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสม	4.08	0.50	มาก
4. ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ และมีรูปแบบที่หลากหลาย	4.46	0.50	มาก
5. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น	3.92	0.72	มาก
6. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีภายในห้องเรียน	4.29	0.46	มาก
7. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนรู้จักคิดและแก้ปัญหาได้	4.08	0.50	มาก
8. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	4.38	0.49	มาก
9. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้	4.46	0.50	มาก

ตาราง 4.6 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
10. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้กับวิชาอื่นได้	3.83	0.64	มาก
11. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมและการทำกิจกรรมกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น	4.46	0.51	มาก
12. นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดกิจกรรม	4.46	0.49	มาก
13. นักเรียนมีความพอใจเมื่อทำกิจกรรมเสร็จได้รู้ข้อดี และข้อบกพร่องทันที	3.92	0.58	มาก
14. นักเรียนมีความพอใจเมื่อตอบถูกแล้วได้รับคำชมเชย หรือการเสริมแรง	4.08	0.58	มาก
15. นักเรียนมีความพอใจเมื่อตอบผิดได้รับการเฉลย คำตอบ และคำแนะนำ	4.21	0.61	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	0.13	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่านักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ ได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 ห้องเรียน ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 จำนวน 24 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 จำนวน 24 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 144 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย นุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 4 ชนิดดังนี้

2.1 ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ชุด

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แผน ใช้เวลา แผนที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง แผนที่ 2 จำนวน 2 ชั่วโมง แผนที่ 3 จำนวน 3 ชั่วโมง แผนที่ 4 จำนวน 2 ชั่วโมง และแผนที่ 5 จำนวน 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดความรู้ความสามารถในวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT จำนวน 15 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน แล้วบันทึกคะแนนไว้

3.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT จนครบตามกำหนดทั้ง 5 แผน ใช้เวลาจำนวน 2 สัปดาห์ วันละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง 14 ชั่วโมง

3.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ฉบับเดิมกับก่อนเรียน

3.4 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

4.2 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้สูตร E.I.

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ Dependent samples t-test

4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏผลดังนี้

1. ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 83.48/82.08 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6964 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6964 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.64

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 83.48/82.08 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะในการสร้างชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมือง และการสร้างชุดกิจกรรมจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผน การจัดลำดับเนื้อหา และขั้นตอนการฝึกเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน มีคำชี้แจง ตลอดจนคำสั่งที่ชัดเจน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ค้นหาคำตอบ และเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ ผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมอย่างมีระบบ โดยผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และมีการปรับแก้จนมีความเหมาะสม ตลอดจนมีการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมโดยทดลองถึง 3 ขั้นตอน พร้อมผ่านขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดลอง (Try - Out) เพื่อหาประสิทธิภาพถึง 3 ครั้ง คือ แบบรายบุคคล (1:1) แบบกลุ่ม (1:10) และแบบภาคสนาม (1:100) มีการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้มีคุณภาพ และเหมาะสมกับนักเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้ยังมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และน่าสนใจแก่ผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ ความรู้ สนใจที่จะทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสามารถของตนเอง และเต็มตามศักยภาพ และเป็นไปตามแนวคิดของสุคนธ์ สินธพานนท์ (2553 : 14) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนศึกษาใช้สื่อต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมที่ผู้สอนสร้างขึ้น ชุดกิจกรรมเป็นรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้สอน และผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้ผู้เรียนทำ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอนที่เป็นระบบอย่างชัดเจน จนกระทั่งผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดกิจกรรมด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงที่ปรึกษา และให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบล ประดับ โชติ (2556 : 91-98) ได้ศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบ เทคนิค LT ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ด้วย

ชุดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 88.22/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี โพธิ์ไพร (2552 : 77) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะเท่ากับ 87.07/85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากชุดกิจกรรมที่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านกระบวนการสร้างที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ กระตุ้นความน่าสนใจ มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน และมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ มีการวางแผนกำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง มีการชี้แจงเกี่ยวกับการทำงานของกลุ่ม และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังที่ทิศนา แจมมณี (2556 : 69) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด และทักษะการแก้ปัญหา นอกจากนี้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็น การเสริมแรงให้นักเรียน นับเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างแรงกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการเรียนรู้ และช่วยจูงใจให้นักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ด้วย จากเหตุผลที่กล่าวในข้างต้นจึงทำให้นักเรียนเกิดผลสำเร็จในการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุมพงษ์ พิษสิงห์ (2553 : 95) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านค้อกุดจอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของประนอม แดงงาม (2554 : 75-81) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นการเน้นปฏิบัติจริง นักเรียนจึงเกิดความสนใจ และมีความกระตือรือร้นในการทำชุดกิจกรรม นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน

เป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผลงานกลุ่ม ในขณะที่ทำงานนักเรียนได้ร่วมกันคิด และช่วยกันหาคำตอบ ทุกคนมีส่วนร่วม และทุกคนเข้าใจที่มาของคำตอบ ทำให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6964 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6964 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.64 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ควบคู่กับชุดกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ได้ฝึกฝนทักษะ และร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง เพราะมีขนาดกลุ่มที่พอเหมาะ มีการประสานงาน และกระจายความรับผิดชอบได้ดี ดังที่อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 23) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมที่ให้สมาชิกในกลุ่มได้ รับผิดชอบ มีบทบาทหน้าที่ทุกคน เช่น เป็นผู้อ่าน เป็นผู้จดบันทึก เป็นผู้รายงานนำเสนอ เป็นต้น ทุกคนช่วยกันทำงาน จนได้ผลงานสำเร็จ ส่ง และนำเสนอผู้สอน การเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบล ประดับ โชติ (2556 : 91-98) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT เป็นการสร้างชุดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนมีค่าเท่ากับ 0.5685 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.5685 หรือคิดเป็นร้อยละ 56.85 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์พร นุแรมรัมย์ (2558 : 99-106) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมร่วมกับกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และเกิดความสนใจที่จะร่วมกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนมีค่าเท่ากับ 0.7610 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.10

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมืองทั้ง 5 ชุด และแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลำดับขั้นตอน กิจกรรม เครื่องมือ

และสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม นักเรียนมีความอิสระในการฝึก และการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดจนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการทำกิจกรรมกลุ่มทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังที่ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 135) เสนอแนวคิดว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ทำให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำงาน และการเรียนรู้ มีทักษะของการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้ฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ทำให้มีความคิดกว้างขวาง สร้างปฏิริยาต่อกันและกันนั้น ได้เกิดการเรียนรู้ในเจตคติ ค่านิยม และความรู้ซึ่งกันและกัน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริปิยะวรรณ ศิริโนนรัง (2554 : 115-119) ได้ศึกษาพัฒนาการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning together : LT) สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันติ อภรณ์พงษ์ (2557 : 65-71) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ เรื่อง การเคลื่อนที่แบบหมุน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในงานวิจัยดังกล่าว การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อนำไปจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน นักเรียนได้ช่วยเหลือกัน พัฒนาตนเองให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และเรียนรู้อย่างมีความสุข ในการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่อยากจะทำชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีรูปแบบที่หลากหลาย เร้าความสนใจ ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน กิจกรรมที่เน้นการฝึกแบบซ้ำ ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โดยตรง ทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนมากขึ้น จึงทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 ความว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องชี้แจงวิธีการเรียนให้นักเรียนปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดให้เพื่อความถูกต้องของกระบวนการกลุ่ม และความเรียบร้อยของผลงาน

1.2 ครูควรให้การเสริมแรงด้วยการกล่าวคำชมเชยหรือการให้รางวัล และควรกล่าวให้กำลังใจนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนน้อย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเอง

1.3 ครูควรมีการแจ้งผลการตรวจผลงานในทุกกิจกรรมให้นักเรียนทราบทันที เพื่อให้ นักเรียนทราบผลสำเร็จ และข้อบกพร่องของตนเอง เป็นการกระตุ้น และสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

1.4 ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนจะต้องเจอปัญหา และอุปสรรคในการเรียน ดังนั้นครูต้องคอยให้คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือนักเรียน และเป็นกำลังใจที่ดี เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และเต็มตามศักยภาพ

1.5 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อาจจะคลาดเคลื่อนบ้างในบางกิจกรรม ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสมกับสภาพของนักเรียน และสิ่งแวดล้อม

1.6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนอาจเกิดความรู้สึกเบื่อ ไม่เข้าใจในการทำกิจกรรม ครูควรให้นักเรียนเขียนบันทึกหลังการเรียน เพื่อบรรยายความรู้สึกจากการเรียนในแต่ละครั้ง ดังนั้นครูจึงควรอ่านบันทึกหลังการเรียนของทุกคน เพราะจะทำให้ครูทราบความรู้สึกของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ซึ่งจะช่วยให้ครูมีข้อมูลในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดทำวิจัยพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ในระดับชั้นอื่น ๆ หรือจัดทำในเนื้อหาสาระอื่น ๆ เช่น พระพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ความคงทนในการเรียนรู้ ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนรูปแบบอื่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร เบ้าสุวรรณ, ธนภัทร ปัจฉิม และสุจิตร์ ฉายปัญญา. (2550). ความคาดหวังและความ
พึงพอใจต่อการมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์พิษณุโลก. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมพล ทองธรรมชาติ และคณะ. (2553). หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
ม.4-6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อภัยธรเจริญทัศน์.
- คู่มือการสอน. (2551). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนิน
ชีวิต ม4-6 เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- งานหลักสูตรกลุ่มโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย. (2554). หลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายของกลุ่มโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย (โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค)
พุทธศักราช 2554. บุรีรัมย์ : โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์.
- งานสารสนเทศโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์. (2559). สารสนเทศโรงเรียนประจำปี 2559.
บุรีรัมย์ : โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์.
- จิตราวดี จิราวัฒนาพร. (2555). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.
- จิราภรณ์ ศิริทวี. (2541, กันยายน). "เทคนิคการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสร้างความรู้." วิชาการ.
1(9) : 37-52.
- ฉัตรชัย พุ่มเลื่อน. (2558). สรุปเข้มสังคมมัธยมศึกษาปลาย. กรุงเทพฯ : โอเดซีพรีเมียร์.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). แคนทส์ : รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

- _____. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิควิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทหลักพิมพ์ จำกัด.
- ชัย ลากเพิ่มทวี. (2554). หัวใจสังคม o-net. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนเศรษฐ จำกัด.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2551). ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556, มกราคม-มิถุนายน). "การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน,"วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 5(1) : 3-20.
- ดวงแข มณีสุข. (2552). ผลของวงจรการเรียนรู้สถานเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ดารณี โพธิ์ไทร. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตรา ตัวสะกด โดยการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). นุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ดำรงศักดิ์ มีวรรณ. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิสนา เขมณี. (2553). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2556). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิวัดต์ มณี โชติ. (2549). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- นลินี อินดีคำ. (2551). ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารรอบตัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- นิภาพร ศรีสุภาพ. (2550). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นุชลี อุปลัย. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ ทองอยู่. (2552). หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์แม่แจ่ม จำกัด.
- นพคุณ แดงบุญ. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อ
วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม
วิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ ก.ศ.ม (การศึกษามัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเกื้อ คอรวาเวช. (2553). นวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : SR Printing.
- ปฐมพงษ์ พีชสิงห์. (2553). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทาง
พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน).
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประนอม แดงงาม. (2554). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบ
ร่วมมือเทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : ภาควิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประเสริฐ สำเภารอด. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียน สำหรับนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปราณี กองจินดา. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และ
ทักษะการคิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบซิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่
เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(หลักสูตร และการสอน). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพ.

- เผชิญ กิจระการ. (2546). “ดัชนีประสิทธิผล” ใน เอกสารประกอบการสอน. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2549). การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เทียมฟ้า.
- พิสุทธา อารีราษฎร์. (2550). การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญศรี เคนไชยวงศ์. (2553). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชาสังคมศึกษา สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มยุรีย์ สีเจดียว. (2552). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาเศษส่วน ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (LT). วิทยานิพนธ์ ค.ม. (คณิตศาสตร์ศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2550). การสร้างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). อุดรดิษฐ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.
- รัชดาพร ชวรุ่ง. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ เรื่อง เส้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนหนองเรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together). วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). ความพึงพอใจ. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หน้า 840 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.
- รายงานประเมินคุณภาพสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558. (2558). งานสารสนเทศโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูริรัมย์. นูริรัมย์ : โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูริรัมย์.
- “เรียนรู้นอกตำราพิมพ์เขียว เรียนวิชาประวัติศาสตร์-หน้าที่พลเมือง.” (2557, 26 มิถุนายน). ไทยรัฐ. หน้า 7
- รุจิรา สระคำ. (2550). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ที่มีสไตล์การเรียนรู้แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการวิจัย การศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2553). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด.
พิมพ์ครั้งที่ 5. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอนคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาโร เฟิงส์วีสดี. (2551). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิทยา ปานะบุตร. (2556). หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6.
กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ.พัฒนา จำกัด.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2550). การพัฒนาการเรียนการสอนภาควิชาหลักสูตรและการสอน.
มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2553). การออกแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design. มหาสารคาม :
โครงการตำราคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2554). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีรชัย บุญอยู่ และคณะ. (2551). แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ
การดำเนินชีวิตในสังคม ม.4 - ม.6. กรุงเทพฯ : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- วุฒิชัย ดานะ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดเลย.
วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศิริปิยะวรรณ ศิริโนนรัง. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together : LT) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศ.ษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมนึก ภัททิยชนี. (2549). การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- สทาวเดือน ไชยสา. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอน
แบบร่วมมือกัน (Jigsaw LT G.I). วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2550). คู่มือการทำวิจัยตลาดเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒนา.

- สันติ อารมณ์พงษ์. (2557). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ เรื่องการเคลื่อนที่แบบหมุนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. (2549). รายงานการวิจัยผลการศึกษาคำแนะนำการนำร่องโครงการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู.
- สำลี รักสุทธี. (2553). การจัดทำสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและแผนประกอบสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน. นนทบุรี : เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- สุกานดา เหมงมไพศาล. (2554). การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เรื่อง Occupations โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพัฒนาประชานุเคราะห์ อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). อุตรดิตถ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สุนทร สันตพานนท์ และคณะ. (2551). การพัฒนาทักษะการคิด...พิชิตการสอบ. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). วัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีพรินติ้ง.
- _____. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีพรินติ้ง.
- สุชาดา วราพันธ์ และคณะ. (2558). หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ วิชา หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 4-6. นนทบุรี : บริษัท สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์ จำกัด.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์พร นุแรมรัมย์. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง การดำรงชีวิตพืช โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2546). 19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

- _____. (2550). กลยุทธ์การสอนคิดสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.
- _____. (2551). 21 วิธีการจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ไสว พักขาว. (2544). หลักการสอนสำหรับการเป็นครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏ จันทระเกษม.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.
- อุบล ประดับโชติ. (2555). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคุณธรรมนำความรู้สู่ การดำเนินชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบ เทคนิค LT. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). นุริรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. “แนวทางและเทคนิคการสอนหน้าที่พลเมือง.” **Teachers as Learners** ห้องพักครู. สถานีวิทยุโทรทัศน์สี ช่อง Bright TV ดิจิทัล. 23 ตุลาคม 2557. 05.45 - 06.00 น.
- Arends, R. I. (1994). **Learning to teach**. 3rd. ed. New York : McGraw Hill.
- Beck-Jones, J. J. (2004, January). “The Effect of Cross-training and Role Assignment in Cooperative Learning Groups on Task Performance Knowledge of Accounting Concepts, Teamwork Behavior and Acquisition of Interposition Knowledge.” **Dissertation Abstracts International**. 64(07) : 2378-A
- Cohen, E. G. (1994). **Designing groupwork**. New York : Teacher College Press Columbia University.
- Ebrahim, S. A. (2012). “The Effect of Cooperative Learning Strategies on Elementary Students’ Science Achievement and Social Skill in Kuwait,” **International Journal of Science & Mathematics Education**. 10(6) April : 293-314.
- Gordon, L. (1973). **Module on Modules O-A**. Florida : Department of Education.
- Houston, R. W. and other. (1972). **Developing Instruction Modules**. College of Education. Texas : University of Houston.
- Israel, J. L. (2003, August). “Collaborative Learning Enhanced by an Tntelligen Support Sytem.” **Dissertation Abstracts International**. 64(02) : 809-B
- Johnson, D. W. and Johnson,R.T. (1987). **Cooperation and Competition : Theory and Research**. Edina ,MN : Interaction Book.

Kreider, P. S. (1993, May). "Achievement in physical science using cooperative mastery learning." **Dissertation Abstracts International**. 53(11) : 3861-A.

Parveen, Q. and Batool, S. (2012). "Effect of cooperative learning on achievement of students in general science at secondary level". **International Education Studies**, 5(2), 154-158.

Slavin, R. E. (1987, Summer). " Cooperative Learning " **Review of Educational**

_____. Research .50: 315-342 Slavin, R.E. (1987, November). Cooperative Learning and Cooperative School. **Education Leadership**. 45(3) : 7-13.

Vroom, W. H. (1964). **Working and Motivation**. New York : John Wiley and Sons, Inc.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๑๑๙๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางเทียนทอง บุญอึ้ง

ด้วย นางสาวชนันพัฒนา วรรณวิจิตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี อาจารย์ ดร.ธนพล ตีรชาติ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๑๑๙๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประกอบ พิมพ์ตะครอง

ด้วย นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี อาจารย์ ดร.ธนพล ตีรชาติ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๑๑๙๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ

ด้วย นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี อาจารย์ ดร.ธนพล ตีรชาติ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ข

ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง

โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คู่มือชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดทำโดย นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีองค์ประกอบดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน
3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 ชุด
 - ชุดที่ 1 สังคมมนุษย์
 - ชุดที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
 - ชุดที่ 3 วัฒนธรรม
 - ชุดที่ 4 สิทธิมนุษยชน
 - ชุดที่ 5 พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คู่มือสำหรับครู

คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการสอน

1.1 ศึกษาคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างละเอียดรอบคอบ

1.2 ศึกษาสาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้ของกิจกรรม และขั้นตอนต่าง ๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจชัดเจน

1.3 ครูศึกษาองค์ประกอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ชุด และจัดเตรียมสื่อประกอบ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้ครบทุกชุดกิจกรรม

2. ขั้นสอน

2.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบนักเรียน ใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที แล้วบันทึกคะแนนจากการทดสอบเป็นคะแนนก่อนเรียน (Pre-Test)

2.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ร่วมกับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 คน โดยลดความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ครูแนะนำทักษะในการเรียนร่วมกัน กฎระเบียบในการทำงานกลุ่ม แบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน ทบทวนความรู้พื้นฐานที่จำเป็นให้นักเรียน สอนเนื้อหาใหม่ และแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล มอบหมายภาระงานให้แก่กลุ่ม อธิบายขั้นตอนการทำงาน และกำหนดเวลาในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ครูแจกชุดกิจกรรมให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยกันทำงานโดยแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม ดังนี้

สมาชิกคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

สมาชิกคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

สมาชิกคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

ทุกคนในกลุ่มปฏิบัติตามหน้าที่ โดยแต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบเพียง 1 ชุด

เป็นผลงานของกลุ่ม ซึ่งทุกคนในกลุ่มจะได้คะแนนเท่ากัน สมาชิกในกลุ่มจะมีการเปลี่ยนหมุนเวียนหน้าที่กัน ในชุดกิจกรรมต่อไป

ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ครูตรวจผลงานกลุ่ม หรือให้นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน และทดสอบความรู้

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาบทเรียน ครูประเมินผลพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ครูให้การเสริมแรงแก่กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด โดยการให้คำชมเชย ให้รางวัล และให้กำลังใจกลุ่มที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ

2.3 ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูคอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น และตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ระหว่างเรียน พร้อมทั้งสังเกตประเมินพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน

2.4 เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมครบทั้ง 5 ชุดกิจกรรม นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบนักเรียน ใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที แล้วบันทึกคะแนนจากการทดสอบเป็นคะแนนหลังเรียน (Post-Test)

3. ขั้นหลังสอน ให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม เพื่อวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจากใช้ชุดกิจกรรมทั้ง 5 ชุด

บทบาทของครูผู้สอน

1. ศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้เข้าใจก่อนที่จะนำไปใช้
2. ครูอธิบายชี้แจงเกี่ยวกับการศึกษา และปฏิบัติตามชุดกิจกรรมเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจ
3. ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
4. ครูกำกับติดตามการฝึกปฏิบัติ และให้คำปรึกษาแนะนำนักเรียน
5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อให้ นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการทำงาน
6. ครูควรเปิดใจให้กว้าง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นของตนเองได้ทั่วถึง และควรคอยให้การเสริมแรงทางบวกแก่นักเรียน เช่น กล่าวคำชมเชย ให้ของรางวัล เพื่อเป็นกำลังใจที่ดีในการทำงาน
7. ครูตรวจผลงานของแต่ละกลุ่ม บันทึกการทำคะแนนกิจกรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในแบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้

คู่มือสำหรับนักเรียน

จุดประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1. เพื่อใช้เป็นที่จัดการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนรู้
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความสามัคคี และรู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อช่วยให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และมีประสิทธิภาพ นักเรียนต้องปฏิบัติตามดังนี้

1. ให้นักเรียนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดกิจกรรม และเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด ถ้านักเรียนเกิดความสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูได้ตลอดเวลา
3. นักเรียนศึกษา และปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุด ใช้เวลาเรียน 2-4 ชั่วโมง แล้วแต่ชุดกิจกรรม

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ ของชุดกิจกรรมทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนร่วมกันวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ และร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนเกิดข้อสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรปรึกษาและขอคำแนะนำจากครู
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันในเวลาที่กำหนดให้
5. นักเรียนควรร่วมมือ ร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดทำโดย นางสาวนันทพัฒน์ วรรณวิจิตร
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1

เรื่อง สังคมมนุษย์

สาระสำคัญ

สังคมเป็นที่รวมของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เมื่อมีการรวมกลุ่มของกลุ่มบุคคลเพิ่มมากขึ้น สังคมก็ยิ่งมีความแตกต่างในหลาย ๆ ด้านเกิดขึ้นความแตกต่างดังกล่าว หากมีการควบคุม และจัดระเบียบของกลุ่ม และในสังคมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมแล้ว สังคมก็อาจสับสนวุ่นวายขึ้นได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

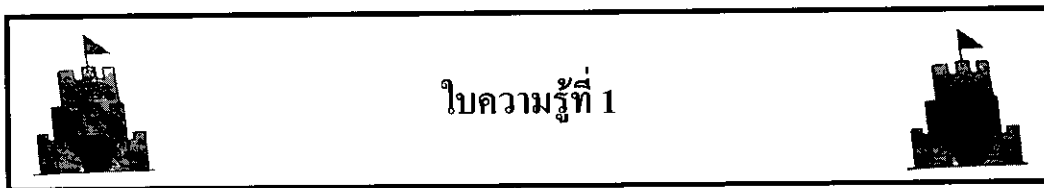
1. บอกความสำคัญของการจัดระเบียบทางสังคม และสามารถปฏิบัติตามได้
2. บอกความสำคัญของบทบาท และหน้าที่ของสถาบันทางสังคม
3. วิเคราะห์ความสำคัญในการขัดเกลาทางสังคม

สาระการเรียนรู้

1. การจัดระเบียบสังคม
2. สถาบันทางสังคม
3. การขัดเกลาทางสังคม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจผลงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การจัดระเบียบสังคม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาทำใบกิจกรรมที่ 1 และใบกิจกรรมที่ 2 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

การจัดระเบียบสังคม

♥ ความหมาย

การจัดระเบียบสังคม (Social Organization) หมายถึง การจัดหน่วยหรือกลุ่มของสังคม เป็นส่วนย่อยอย่างมีระบบ โดยมีกฎหมาย ระเบียบ รวมทั้งประเพณีเป็นแนวปฏิบัติหรือวิธีการที่ สังคมกำหนดแบบแผน ให้สมาชิกประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

♥ สาเหตุที่ต้องจัดระเบียบสังคม

- เนื่องจากสมาชิกในสังคมแต่ละคนมีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน
- เนื่องจากสมาชิกในสังคมมีวัตถุประสงค์ และมีความต้องการร่วมกัน
- เพื่อป้องกันการขัดแย้งระหว่างสมาชิกในสังคม

♥ องค์ประกอบของการจัดระเบียบสังคม

บรรทัดฐานทางสังคม (Social Norm)

หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนพฤติกรรมที่ใช้เป็นแนวทางให้คนในสังคม ประพฤติปฏิบัติเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

 ประเภทของบรรทัดฐานทางสังคม

บรรทัดฐานทางสังคม	ลักษณะสำคัญ
<p style="text-align: center;">วิถีประชาหรือวิถีชาวบ้าน (folkways)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมที่สมาชิกปฏิบัติด้วยความเคยชิน เนื่องจากได้รับการปลูกฝังมาเป็นเรื่องของการกิจประจำวัน - ตัวอย่างของวิถีประชา เช่น การรับประทานอาหารด้วยช้อนส้อม ดื่มน้ำรับขั้วแขกที่มาเยี่ยม การแต่งกาย การให้ความเคารพแก่ผู้ใหญ่ เป็นต้น - หากฝ่าฝืนวิถีประชา จะถูกสังคมลงโทษแบบไม่เป็นทางการ เช่น การตำหนิติเตียน เยาะเย้ย ถากถาง การนินทาจากผู้อื่น ซึ่งทำให้สมาชิกต้องปฏิบัติตามวิถีประชา
<p style="text-align: center;">จารีต (More)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมที่สมาชิกในสังคมจะต้องปฏิบัติตาม เป็นเรื่องของความผิดชอบชั่วดี ศีลธรรม จริยธรรม - ตัวอย่างของจารีต เช่น ห้ามสตรีแต่งเครื่องประดับของพระภิกษุ การเลี้ยงดูบิดามารดาตามความซื่อสัตย์ของสามีภรรยา เป็นต้น
<p style="text-align: center;">กฎหมาย (Laws)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หมายถึง กฎเกณฑ์ของความประพฤติที่สร้างขึ้นโดยองค์การทางการเมือง การปกครอง - กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ความประพฤติที่มีลักษณะสำคัญ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นกฎเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติของสมาชิกในสังคมที่บัญญัติอย่างเป็นทางการ 2. มีการประกาศอย่างเป็นทางการ 3. มีองค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น กรมตำรวจ 4. มีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

📖 สถานภาพทางสังคม (Social Status)

หมายถึง ตำแหน่งของบุคคลซึ่งได้รับการเป็นสมาชิกของกลุ่มและของสังคม เป็นสิทธิ และหน้าที่ที่บุคคลมีอยู่

📖 สถานภาพทางสังคม จำแนกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. สถานภาพโดยกำเนิด (Ascribed Status)

- เป็นสถานภาพทางสังคมที่ได้รับโดยกำเนิด ได้แก่ เชื้อชาติ สัญชาติ เพศ อายุ
- สถานภาพอันเกิดจากการเป็นสมาชิกของครอบครัว ได้แก่ บุตร หลาน น้อง

2. สถานภาพโดยความสามารถ / สถานภาพสัมฤทธิ์ (Achieved Status)

- เป็นสถานภาพทางสังคมที่ได้มาภายหลัง ด้วยความเพียร ความสามารถของตน
- สถานภาพโดยความสามารถ ได้แก่ สถานภาพที่ได้จากการศึกษา (นักเรียน)

สถานภาพที่ได้จากการประกอบอาชีพ (วิศวกร แพทย์ สถาปนิก)

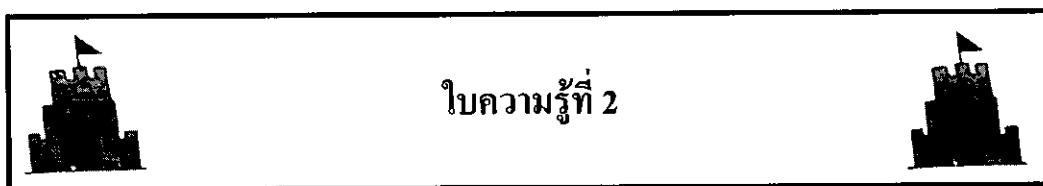
📖 บทบาททางสังคม (Social Role)

หมายถึง พฤติกรรมที่สังคมกำหนด และคาดหวังให้บุคคลกระทำตามสถานภาพที่เป็นอยู่

- บทบาททางสังคมก่อให้เกิดการกระทำตามสิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในสังคม เช่น บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูบุตร นักเรียนตั้งใจเรียนหนังสือ เป็นต้น
- หากบุคคลมีหลายสถานภาพ ย่อมมีหลายบทบาท บางครั้งอาจนำไปสู่บทบาทขัดแย้งได้ (Role Conflict) เช่น พ่อเป็นตำรวจ แต่ต้องจับลูกของตนเองที่เป็นผู้ร้าย

ศึกษาเนื้อหาช่วยกัน
เพื่อทำใบกิจกรรมกันนะคะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 2 เรื่อง สถาบันสังคม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาทำใบกิจกรรมที่ 3 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

สถาบันสังคม

♥ ความหมาย

สถาบันสังคม (Social Institutions)

หมายถึง แบบอย่างของพฤติกรรมที่ดำรงขึ้น จนเป็นที่ยอมรับในสังคม และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ หรือการติดต่อระหว่างกันสืบต่อกันมาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของสังคม

♥ องค์ประกอบของสถาบันสังคม มีดังนี้

1. กลุ่มสังคม
2. หน้าที่ของสถาบันสังคม
3. สถานภาพและบทบาท
4. แบบแผนพฤติกรรมที่เป็นบรรทัดฐานทางสังคม
5. สัญลักษณ์และค่านิยม

๗๒ สถาบันสังคมที่สำคัญมีดังนี้

สถาบันสังคม	ความหมาย/องค์ประกอบ
สถาบันครอบครัว	<p>สถาบันสังคมซึ่งเกี่ยวกับแบบแผนการสมรส การอบรมเลี้ยงดูบุตร</p> <p>- องค์ประกอบของสถาบันครอบครัว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มสังคม เช่น บิดา มารดา บุตรวงศ์ญาติ 2. หน้าที่ เช่น ผลิตสมาชิกใหม่ เลี้ยงดูสมาชิกใหม่ ถ่ายทอดวัฒนธรรม 3. สถานภาพและบทบาท เช่น บิดามารดาอบรมสั่งสอนบุตร 4. แบบแผนพฤติกรรม เช่น การหมั้น การสมรส การหย่า 5. สัญลักษณ์ เช่น แหวนหมั้น แหวนแต่งงาน
สถาบันการศึกษา	<p>สถาบันสังคมที่เป็นแบบแผนในการคิด และการกระทำเกี่ยวกับเรื่องการอบรมให้การศึกษาแก่สมาชิกใหม่ของสังคม</p> <p>- องค์ประกอบของสถาบันการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มสังคม เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ นักเรียน 2. หน้าที่ เช่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความจริงใจของงานทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถในการเขียนอ่าน สุขภาพอนามัย แข็งแรงสมบูรณ์ 3. สถานภาพและบทบาท เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ นักเรียน คนงานภารโรง 4. แบบแผนพฤติกรรม เช่น การอธิบาย การชี้แจงแสดงเหตุผลให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน การทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี 5. สัญลักษณ์ เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย
สถาบันเศรษฐกิจ	<p>สถาบันสังคมที่เกี่ยวเนื่องกับแบบแผนพฤติกรรมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต กระจายสินค้า และบริการไปสู่ผู้บริโภค</p> <p>- องค์ประกอบของสถาบันเศรษฐกิจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มสังคม เช่น ร้านค้า โรงงาน บริษัท สหกรณ์ 2. หน้าที่ เช่น ผลิตสินค้า กระจายสินค้า 3. สถานภาพและบทบาท เช่น นายจ้าง ลูกจ้างแต่ละตำแหน่ง มีหน้าที่ในกระบวนการผลิต 4. แบบแผนพฤติกรรม เช่น การผลิตสินค้า การบริการ

สถาบันสังคม	ความหมาย/องค์ประกอบ
สถาบันเศรษฐกิจ(ต่อ)	5. สัญลักษณ์ เช่น เครื่องหมายการค้า สัญลักษณ์บริษัท ห้างร้าน
สถาบัน การเมืองการปกครอง	<p>สถาบันสังคมที่มีแบบแผนต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมหรือความสัมพันธ์ทางอำนาจการเมือง เพื่อรักษาความเรียบร้อยของสังคม</p> <p>- องค์ประกอบของสถาบันการเมืองการปกครอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มสังคม เช่น พรรคการเมือง รัฐสภา ส.ส. ส.ว. 2. หน้าที่ เช่น รักษาความมั่นคงของชาติ บริหารประเทศ การรักษาความปลอดภัย สร้างระเบียบกฎเกณฑ์ให้แก่สังคม 3. สถานภาพและบทบาท เช่น นายกรัฐมนตรีบริหารประเทศ โดยยึดผลประโยชน์ของชาติ และสุจริตต่อหน้าที่ 4. แบบแผนพฤติกรรม เช่น การเลือกตั้ง กฎหมาย รัฐธรรมนูญ การพิจารณาพิพากษาคดี 5. สัญลักษณ์ เช่น ธงชาติ เพลงชาติ
สถาบันศาสนา	<p>สถาบันสังคมที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนระบบความเชื่อ และความศรัทธาต่อสิ่งที่เคารพบูชาของสมาชิกในสังคม</p> <p>- องค์ประกอบของสถาบันศาสนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มสังคม เช่น พระสังฆราช ภิกษุ สามเณร ฆราวาส 2. หน้าที่ เช่น สั่งสอนเผยแพร่หลักธรรม สนองความต้องการทางจิตใจแก่สมาชิก ควบคุมสมาชิกให้ปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม 3. สถานภาพและบทบาท เช่น พระภิกษุสั่งสอน และปฏิบัติตามพระวินัย 4. แบบแผนพฤติกรรม เช่น การทำบุญตักบาตร การบวช การทำบุญ 5. สัญลักษณ์ เช่น พระพุทธรูป ธรรมจักร โบสถ์

ศึกษาเนื้อหาช่วยกัน
เพื่อทำใบกิจกรรมกันนะคะ

ใบความรู้ที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 3 เรื่อง การขัดเกลาทางสังคม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาทำใบกิจกรรมที่ 4 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

การขัดเกลาทางสังคม

♥ การขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

หมายถึง การถ่ายทอดวัฒนธรรมโดยมนุษย์ที่มาอยู่ร่วมกัน ได้รับการแนะนำสั่งสอน การเรียนรู้แบบแผนในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามที่สังคมกำหนด รวมทั้งการปฏิบัติตนให้เข้ากับสังคมได้อย่างถูกต้องในทุก ๆ ด้าน

♥ ประเภทของการขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคมอาจจำแนกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การขัดเกลาทางสังคมทางตรง เป็นการอบรมขัดเกลาที่พ่อแม่ให้กับลูก เช่น การสอนสิ่งต่าง ๆ ให้กับลูก เช่น การพูดหรือมารยาทต่าง ๆ หรือครูอาจารย์ที่สอนความรู้แก่นักเรียนในชั้นเรียน เป็นต้น ผู้สอน และผู้รับจะมีความรู้สึกใกล้ชิดกัน เพราะเป็นการให้การอบรมกล่อมเกลากันโดยตรง

2. การขัดเกลาทางสังคมโดยทางอ้อม เป็นวิธีการขัดเกลาทางสังคมที่ไม่ใช่การถ่ายทอดโดยตรงแต่จะเป็น โดยทางอ้อม เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ ตลอดจนภาพยนตร์ หรือสื่อประเภทอื่น รวมถึงประสบการณ์ชีวิตต่าง ๆ ที่ประสบมากับตนเองเป็นการรับเข้ามาโดยไม่เป็นทางการหรือไม่ได้ตั้งใจ มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการปรับตัวของมนุษย์ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

♥ องค์กรที่ทำหน้าที่ในการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมนี้เกิดขึ้นในทุกองค์กรทางสังคมในการอบรมกล่อมเกลาให้สมาชิกใหม่ได้เรียนรู้ และกระทำตามเกณฑ์ของสังคม ในที่นี้ได้จำแนกองค์กรที่ทำหน้าที่นี้ ดังนี้

1. ครอบครัว เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม โดยเริ่มตั้งแต่วัยทารก ซึ่งครอบครัวจะทำหน้าที่อบรมสั่งสอนสมาชิกให้เป็นพลเมืองดีปฏิบัติตามกฎเกณฑ์แบบแผนที่สังคมเป็นผู้กำหนด จึงเป็นองค์กรที่มีความสำคัญที่สุดในการขัดเกลาทางสังคมในการถ่ายทอดประสบการณ์ตรงให้กับสมาชิกในสังคมเพื่อให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ

2. โรงเรียน ภาระหน้าที่ในการขัดเกลาทางสังคมที่ต่อเนื่องจากครอบครัว ก็คือ โรงเรียนที่สังคมจัดตั้งขึ้นเพื่อสั่งสอนความรู้ และถ่ายทอดวิทยาการรวมถึงศีลธรรมจรรยาต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในสังคม

3. กลุ่มเพื่อน เมื่อสมาชิกในสังคมเติบโตขึ้นมา กลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทที่สำคัญต่อการขัดเกลาทางสังคม โดยเฉพาะกับกลุ่มเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลเนื่องจากการลอกเลียนแบบกันภายในกลุ่ม

4. สถาบันทางศาสนา ศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของสมาชิกในสังคม ทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี และมีศีลธรรมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นสถาบันศาสนาจึงมีความสำคัญจึงมีบทบาทสำคัญต่อสมาชิกในสังคมให้เป็นผู้ประพฤติดีอยู่ในกรอบของสังคม

5. สื่อมวลชน มีบทบาทที่สำคัญ ในการเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ ไปสู่สมาชิกในสังคมอย่างทั่วถึงทำให้สมาชิกได้รับรู้ข่าวสาร และเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างถูกต้อง มีความเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างมีวิจารณญาณ

ศึกษาเนื้อหาช่วยกัน
เพื่อทำใบกิจกรรมกันนะคะ

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง การจัดระเบียบสังคม : บรรทัดฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวอักษร ก, ข, ค มาเติมข้อความให้สัมพันธ์กัน (30 คะแนน)

- ก. วิธีประชา หรือ วิธีชาวบ้าน

ข. กฎศีลธรรม หรือ จารีต

ค. กฎหมาย

- 1. การสวมชุดสีดำไปงานศพ
- 2. ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามจะถูกตำหนิ, ตีฉิฉิ, นินทา
- 3. แนวทางประพฤติปฏิบัติที่เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม
- 4. สตรีไม่ควรอยู่กินกับชายที่มีภรรยาแล้ว
- 5. กฎหมายจารีตประเพณีเป็นระบบกฎหมายที่ใช้ในเครือจักรภพอังกฤษ และในสหรัฐอเมริกา
- 6. การรับประทานอาหารด้วยช้อน และส้อม
- 7. ข้อบังคับที่ตราขึ้นโดยรัฐ เพื่อใช้บังคับกับประชาชนในรัฐ
- 8. บุตรต้องเลี้ยงดูบิดามารดา
- 9. ประมวลกฎหมาย เป็นระบบกฎหมายที่ใช้ในทวีปยุโรป และประเทศไทย
- 10. การไม่สวมหมวกภายในบริเวณวัดหรือโบสถ์
- 11. หากใครละเมิดกฎเกณฑ์จะถูกสังคมตอบโต้อย่างรุนแรง หรือขับไล่ออกจากสังคม
- 12. ธรรมเนียมปฏิบัติที่บุคคลปฏิบัติสืบต่อกันมา
- 13. ญาติใกล้ชิดกันแต่งงานอยู่กินกันไม่ได้
- 14. พระราชบัญญัติ, พระราชกำหนด, พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง
- 15. กฎหมายต้องมีสภาพบังคับแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง สถานภาพ – บทบาท

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้ (8 คะแนน)

1. สถานภาพ หมายถึง.....

.....

สถานภาพจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 สถานภาพโดยกำเนิด หมายถึง.....

.....

1.2 สถานภาพโดยความสามารถ หมายถึง.....

.....

2. บทบาท หมายถึง.....

.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้ (12 คะแนน)

หนูมีสุขเป็นเด็กผู้หญิง เกิดวันที่ 1 มกราคม ที่กรุงเทพฯ พ่อแม่เป็นคนไทยนับถือศาสนาพุทธ หนูมีสุขมีพี่สาว 1 คน และมีปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า อีกจำนวนมาก หนูมีสุข มีสถานภาพโดยกำเนิด ได้แก่ 1. 2.

3. 4. 5.

6. เมื่อเติบโตขึ้นมาหนูมีสุขเรียนหนังสือในโรงเรียนมัธยม

หลังจากนั้นได้เข้าเรียนต่อคณะครุศาสตร์ ระหว่างที่เป็นนักศึกษาหนูมีสุขสมัครร้องเพลงประกวดกับวงดนตรีของสถาบัน เมื่อเรียนจบ หนูมีสุขสอบเป็นข้าราชการครู และได้สมรสกับนายตำรวจมีบุตร 1 คน หนูมีสุขมีสถานภาพโดยความสามารถ ได้แก่ 1.

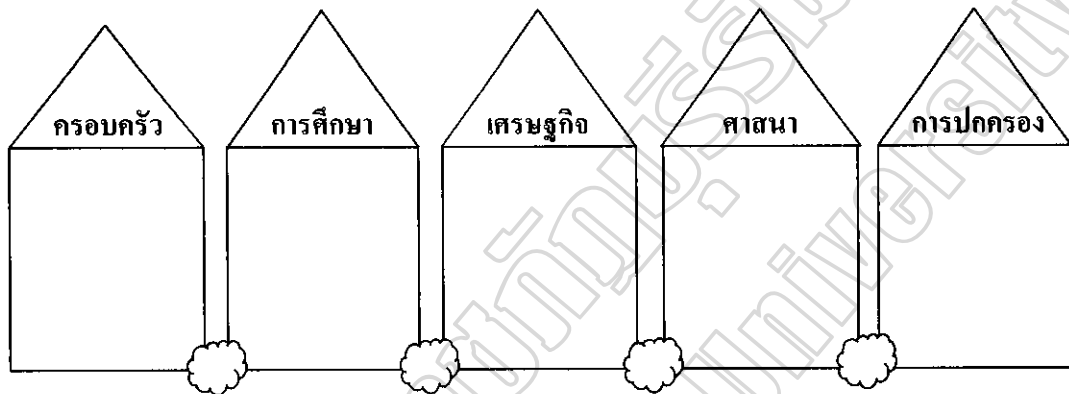
2. 3. 4.

5. 6.

ใบกิจกรรมที่ 3

เรื่อง สถาบันสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวเลขหน้าข้อความที่กำหนดให้ เติมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน
(40 คะแนน)

ข้อความที่กำหนดให้

1. สถาบันทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการผลิตสินค้า การจำหน่ายจ่ายแจกเพื่อการกินดีอยู่ดีของประชาชน
2. สถาบันที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนของความคิดการกระทำเรื่องจิตใจ
3. มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม และทักษะอันจำเป็นในการดำรงชีวิต
4. มีหน้าที่ผลิตสินค้า และบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในสังคม
5. แบบแผนพฤติกรรม ได้แก่ การหมั่น การสมรส การหย่าร้าง การเลี้ยงดูบุตร
6. องค์กรทางเศรษฐกิจ ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ร้านค้า
7. การศึกษาแบบเป็นทางการคือ การศึกษาซึ่งมีระเบียบแบบแผนกำหนดไว้อย่างชัดเจน เช่น การศึกษาในระบบโรงเรียน
8. บุคลากร คือ นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้จัดการ ลูกค้า พ่อค้าคนกลาง
9. บุคลากร คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คนงาน และภารโรง
10. สถาบันที่เป็นแบบแผนเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ และการควบคุมสังคม
11. มีหน้าที่ในการสร้างความสงบสุขให้แก่สังคมโดยมีการดำเนินชีวิตในระบบความเชื่อเดียวกัน

12. ประกอบด้วยสมาชิก เช่น บิดา มารดา บุตร วงศาคณาญาติ
13. องค์การทางการเมือง ได้แก่ รัฐบาล รัฐสภา ศาล
14. องค์การทางศาสนา ได้แก่ วัด สำนักสงฆ์ มหาวิทยาลัยสงฆ์
15. มีหน้าที่ผลิตสมาชิกใหม่ และเลี้ยงดูสมาชิกให้แก่สังคม
16. มีหน้าที่รักษาความสงบสุข และความมั่นคงปลอดภัยของชาติ
17. สถาบันที่ถ่ายทอดความรู้ ความคิด และวัฒนธรรมให้แก่สมาชิกในสังคม
18. แบบแผนพฤติกรรม ได้แก่ กระบวนการเลือกตั้ง ระเบียบการประชุม รัฐสภา วิธีพิจารณาของศาล
19. สถาบันที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการสมรส การอบรมเลี้ยงดูบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ
20. แบบแผนการปฏิบัติของสมาชิก เช่น ชายอายุ 20 ปี ถึงจะอุปสมบทได้ พระภิกษุถือศีล 227 ข้อ

ใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง การขัดเกลาทางสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำตอบให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

การขัดเกลาทางสังคม

1. การขัดเกลาทางสังคมโดยครอบครัว หมายถึง

.....

.....

2. การขัดเกลาทางสังคม
โดยสถานศึกษา หมายถึง

.....

.....

.....

.....

.....

3. การขัดเกลาทางสังคม
โดยกลุ่มเพื่อน หมายถึง

.....

.....

.....

.....

.....

4. การขัดเกลาทางสังคม
โดยสื่อมวลชน หมายถึง

.....

.....

.....

.....

.....

5. การขัดเกลาทางสังคม
โดยสถาบันศาสนา
หมายถึง

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยชุดกิจกรรม ชุดที่ 1 เรื่องสังคมมนุษย์

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การจัดระเบียบสังคม : บรรทัดฐาน (30 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณา ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 2 คะแนน (มี 15 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง สถานภาพ-บทบาท (20 คะแนน)

การให้คะแนน ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 โดยพิจารณา ดังนี้

- ตอนที่ 1 ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 2 คะแนน (มี 4 ข้อ)

- ตอนที่ 2 ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน (มี 12 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง สถาบันสังคม (40 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณา ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 2 คะแนน (มี 20 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง การขัดเกลาทางสังคม (10 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณา ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 2 คะแนน (มี 5 ข้อ)

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง การจัดระเบียบสังคม : บรรทัดฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวอักษร ก, ข, ค มาเติมข้อความให้สัมพันธ์กัน (30 คะแนน)

- ก. วิถีประชา หรือ วิถีชาวบ้าน
ข. กฎศีลธรรม หรือ จารีต
ค. กฎหมาย

-ก.... 1. การสวมชุดสีดำไปงานศพ
-ก.... 2. ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามจะถูกตำหนิ, ตีฉิฉน, นินทา
-ข.... 3. แนวทางประพฤติปฏิบัติที่เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม
-ก.... 4. สตรีไม่ควรอยูกนกับชายที่มีภรรยาแล้ว
-ข.... 5. กฎหมายจารีตประเพณีเป็นระบบกฎหมายที่ใช้ในเครือจักรภพอังกฤ และในสหรัฐอเมริกา
-ก.... 6. การรับประทานอาหารด้วยช้อน และส้อม
-ก.... 7. ช้อบั้งคั้บที่ตราขึ้นโดยรัฐ เพื่อใช้บั้งคั้บกับประชาชนในรัฐ
-ข.... 8. บุตรต้องเลี้ยงดูบิดามารดา
-ค.... 9. ประมวลกฎหมาย เป็นระบบกฎหมายที่ใช้ในทวีปยุโรป และประเทศไทย
-ก.... 10. การไม่สวมหมวกภายในบริเวณวัดหรือโบสถ์
-ข.... 11. หากใครละเมิดกฎเกณฑ์จะถูกสั่งค้มตอบได้อย่างรุนแรง หรือขับไล่ออกจากสังคม
-ก.... 12. ธรรมเนียมปฏิบัติที่บุคคลปฏิบัติสั้บต่อกันมา
-ข.... 13. ญาติใกล้ชิดกันแต่งงานอยูกนกันไม่ได้
-ค.... 14. พระราชบัญญัติ, พระราชกำหนด, พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง
-ค.... 15. กฎหมายต้องมีสภาพบั้งคั้บแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง สถานภาพ – บทบาท

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้ (8 คะแนน)

1. สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งของบุคคลซึ่งได้รับจากการเป็นสมาชิกของกลุ่ม และของสังคม เป็นสิทธิและหน้าที่ที่บุคคลมีอยู่

สถานภาพจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 สถานภาพโดยกำเนิด หมายถึง สถานภาพที่บุคคลได้มาจากการเป็นสมาชิกสังคม เช่น สถานภาพลูก เด็กชาย เด็กหญิง หลาน คนไทย ชาวพุทธ

1.2 สถานภาพโดยความสามารถ หมายถึง สถานภาพที่ได้มาภายหลัง เช่น นักเรียน นิสิต นักศึกษา ขาวนา ชาวไร่ ครู สามเณร ภรรยา

2. บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามสถานภาพในสังคม เช่น บทบาทของนักเรียน คือ เรียนหนังสือ บทบาทของประชาชน คือ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้ (12 คะแนน)

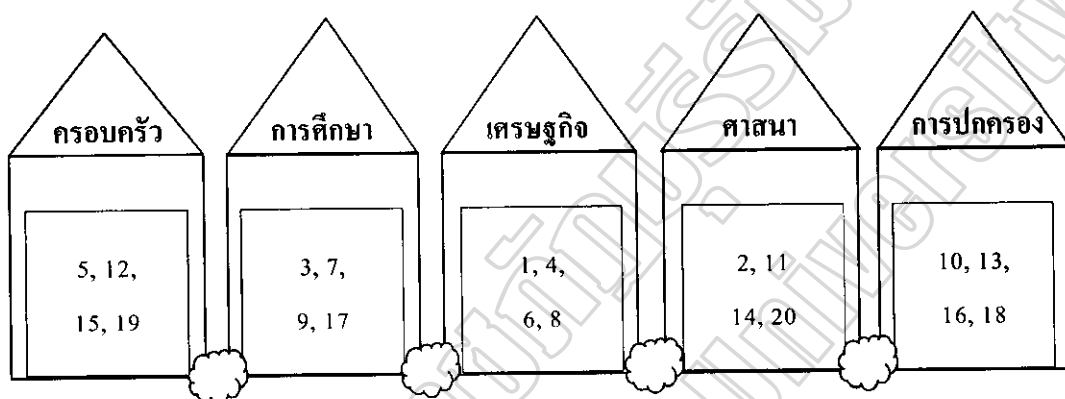
หนูมีสุขเป็นเด็กผู้หญิง เกิดวันที่ 1 มกราคม ที่กรุงเทพฯ พ่อแม่เป็นคนไทยนับถือศาสนา พุทธ หนูมีสุขมีพี่สาว 1 คน และมีปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า อีกจำนวนมาก หนูมีสุข มีสถานภาพโดยกำเนิด ได้แก่ 1. เพศหญิง 2. คนกรุงเทพฯ 3. ลูก 4. ชาวพุทธ 5. น้อง 6. หลาน เมื่อเติบโตขึ้นมาหนูมีสุขเรียนหนังสือในโรงเรียนมัธยม หลังจากนั้นได้เข้าเรียนต่อคณะครุศาสตร์ ระหว่างที่เป็นนักศึกษาหนูมีสุขสมัครร้องเพลงประกวดกับวงดนตรีของสถาบัน เมื่อเรียนจบ หนูมีสุขสอบเป็นข้าราชการครู และได้สมรสกับนายตำรวจ บุตร 1 คน หนูมีสุขมีสถานภาพโดยความสามารถ ได้แก่ 1. เป็นนักเรียน 2. เป็นนักศึกษา 3. เป็นนักร้อง 4. เป็นครู 5. เป็นภรรยา 6. เป็นมารดา

ใบกิจกรรมที่ 3

เรื่อง สถาบันสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวเลขหน้าข้อความที่กำหนดให้ เติมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน

(40 คะแนน)

ข้อความที่กำหนดให้

1. สถาบันทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการผลิตสินค้า การจำหน่ายจ่ายแจกเพื่อการกินคืออยู่ที่
ของประชาชน
2. สถาบันที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนของความคิดการกระทำเรื่องจิตใจ
3. มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม และทักษะอันจำเป็นในการดำรงชีวิต
4. มีหน้าที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในสังคม
5. แบบแผนพฤติกรรม ได้แก่ การหมั่น การสมรส การหย่าร้าง การเลี้ยงดูบุตร
6. องค์กรทางเศรษฐกิจ ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ร้านค้า
7. การศึกษาแบบเป็นทางการคือ การศึกษาซึ่งมีระเบียบแบบแผนกำหนดไว้อย่างชัดเจน เช่น
การศึกษาในระบบโรงเรียน
8. บุคลากร คือ นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้จัดการ ลูกค้า พ่อค้าคนกลาง
9. บุคลากร คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คนงาน และภารโรง
10. สถาบันที่เป็นแบบแผนเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ และการควบคุมสังคม
11. มีหน้าที่ในการสร้างความสงบสุขให้แก่สังคมโดยมีการดำเนินชีวิตในระบบความเชื่อเดียวกัน
12. ประกอบด้วยสมาชิก เช่น บิดา มารดา บุตร วงศาภคณาญาติ

13. องค์การทางการเมือง ได้แก่ รัฐบาล รัฐสภา ศาล
14. องค์การทางศาสนา ได้แก่ วัด สำนักสงฆ์ มหาวิทยาลัยสงฆ์
15. มีหน้าที่ผลิตสมาชิกใหม่ และเลี้ยงดูสมาชิกให้แก่สังคม
16. มีหน้าที่รักษาความสงบสุข และความมั่นคงปลอดภัยของชาติ
17. สถาบันที่ถ่ายทอดความรู้ ความคิด และวัฒนธรรมให้แก่สมาชิกในสังคม
18. แบบแผนพฤติกรรม ได้แก่ กระบวนการเลือกตั้ง ระเบียบการประชุม รัฐสภา วิธีพิจารณาของศาล
19. สถาบันที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการสมรส การอบรมเลี้ยงดูบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ
20. แบบแผนการปฏิบัติของสมาชิก เช่น ชายอายุ 20 ปี ถึงจะอุปสมบทได้ พระภิกษุถือศีล 227 ข้อ

ใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง การขัดเกลาทางสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำตอบให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

การขัดเกลาทางสังคม

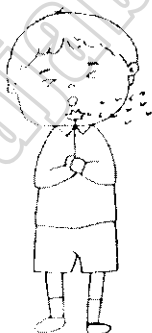
1. การขัดเกลาทางสังคมโดยครอบครัว หมายถึง ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนตั้งแต่เริ่มแรกของชีวิต ซึ่งการขัดเกลาทางสังคมที่ได้รับในเบื้องต้น มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางอารมณ์ และบุคลิกภาพของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง นับว่าครอบครัวให้การขัดเกลาบุคคลในทุก ๆ ด้าน

2. การขัดเกลาทางสังคมโดยสถานศึกษา หมายถึง เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการขัดเกลาต่อจากครอบครัว โดยให้การอบรมทางตรงทั้งด้านความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม

3. การขัดเกลาทางสังคมโดยกลุ่มเพื่อน หมายถึง จัดเป็นการขัดเกลาทางสังคมโดยทางอ้อม เกิดขึ้นมาจากการเรียนรู้ระหว่างกันและกัน จะต้องรู้จักปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น ๆ

4. การขัดเกลาทางสังคมโดยสื่อมวลชน หมายถึง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมากในปัจจุบัน พฤติกรรมการเล่นแบบต่าง ๆ ที่เด็ก ๆ ได้ประพฤติปฏิบัติ รวมทั้งพฤติกรรมแปลก ๆ ของกลุ่มวัยรุ่น เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์

5. การขัดเกลาทางสังคมโดยสถาบันศาสนา หมายถึง นับเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งในการอบรมขัดเกลาทางสังคมให้กับบุคคลให้มีบุคลิกภาพในทางที่ถูกต้องดีงาม ทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่พึงพอใจของบุคคล

เอกสารอ้างอิง

- กรมพล ท่องธรรมชาติ และคณะ. (2553). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- คู่มือการสอน. (2551). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ม.4-6 เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- ฉัตรชัย พุ่มเดือน. (2558). **สรุปเข้มสังคมมัธยมศึกษาปลาย**. กรุงเทพฯ : ไอดีซีพรีเมียร์.
- ชัย ลากเพิ่มทวี. (2554). **หัวใจสังคม o-net**. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนเชษฐ์ จำกัด.
- นงลักษณ์ ทองอยู่. (2552). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6**. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์แม่ค จำกัด.
- วิทยา ปานะบุตร. (2556). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6**. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ.พัฒนา จำกัด.
- วีรชัย บุญอยู่ และคณะ. (2551). **แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4 - ม.6**. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- สุชาดา วราห์พันธ์ และคณะ. (2558). **หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ วิชา หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 4-6**. นนทบุรี : บริษัท สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์ จำกัด.

ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดทำโดย นางสาวชนันพัฒนา วรรณวิจิตร
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูรีรัมย์

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สาระสำคัญ

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งอาจมีความคล้ายคลึง และความแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของประเทศ เป็นสังคมที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจ และยังมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาซึ่งชาวไทยส่วนใหญ่นับถือเป็นหลักยึดเหนี่ยวสำคัญของจิตใจ จึงมีผลสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตต่อชาวไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้

สาระการเรียนรู้

1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาทำใบกิจกรรมที่ 1 และใบกิจกรรมที่ 2 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

(Social Change)

♥ ความหมาย

การเปลี่ยนแปลงแบบแผนการปฏิบัติของบุคคลในสังคมที่แตกต่างจากเดิม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างทางสังคม ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวกับระบบความสัมพันธ์ของกลุ่มคนนั่นเอง

♥ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สาเหตุสำคัญที่ทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป บางส่วนอาจมาจากส่วนต่างๆ ในระบบสังคมเอง และอาจเกิดจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นปัจจัยของระบบสังคม อาจจำแนกปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วิถีชีวิตของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไปได้ เช่น ความแห้งแล้ง น้ำท่วม หรือเกิดภัยธรรมชาติ ส่งผลให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐาน เกิดการเปลี่ยนอาชีพ หรือการคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาด้วยเทคโนโลยีต่างๆ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม

2. ประชากร จำนวนประชากรเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม กล่าวคือ สังคมที่มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องปรับปรุงวิธีการผลิต การกระจายสินค้าและบริการ การตอบสนองความต้องการด้านอาหารแก่ประชากรมากยิ่งขึ้น หรือการเพิ่มขึ้นของประชากรอาจนำไปสู่การขยายตัวของเมือง รวมทั้งสังคมที่มีประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ทำให้ภาครัฐ และครัวเรือนมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการดูแล และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในด้านต่าง ๆ ทำให้ต้องปรับการใช้งบประมาณเพื่อจัดสวัสดิการทางสังคมเพิ่มขึ้น ส่งผลให้งบประมาณสำหรับการลงทุนพัฒนาในด้านอื่น ๆ ลดลง

3. เทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในสังคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิตในหลาย ๆ ด้าน เช่น การที่มีรถยนต์ส่วนบุคคลมากขึ้นทำให้การติดต่อสัมพันธ์ของผู้คนเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว การขยายตัวของเมืองรวมทั้งเครื่องมือทางการเกษตรแบบใหม่ ทำให้การใช้แรงงานคนเปลี่ยนแปลงไป คนมีความรู้ความคิดใหม่ ๆ ทำให้เกิดการประดิษฐ์คิดค้นมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สามารถแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน ทั้งทางด้านการพัฒนาความรู้ ความทันสมัย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และทางด้านวัฒนธรรม เช่น ความเป็นวัตถุนิยม มุ่งหารายได้เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภค การแข่งขัน เพื่อช่วงชิงผลประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ค่านิยมที่ติงามทางวัฒนธรรมลดน้อยลง เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกฎเกณฑ์ของสังคมที่บังคับครอบคลุมความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจของคนในสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิต หรือที่เรียกว่าความสัมพันธ์ทางการผลิต ได้แก่ กฎเกณฑ์เรื่องการเปลี่ยนแปลงด้านปัจจัยการผลิต ระบบกรรมสิทธิ์ในที่ดิน อันส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นอย่างยิ่ง

5. แนวความคิด ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์ แนวความคิด ความเชื่อ และค่านิยม รวมทั้งอุดมการณ์ของคนในสังคม เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพราะจะมีอิทธิพลอย่างสูงต่อบุคคลที่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมนั้น ๆ

ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สังคมทุกสังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลง พัฒนาสังคมของตนให้ก้าวหน้าไปสู่ความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไปมักเป็นไปในลักษณะการรับความเจริญ วิธีการดำเนินชีวิตจากสังคมอื่นมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตในสังคมของตน ผลจากการเปลี่ยนแปลงมีทั้งผลดี และผลเสียที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น ๆ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่งผลกระทบต่อสังคมดังนี้

1. ผลดีที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้มนุษย์ในสังคมมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถติดต่อสัมพันธ์กันได้สะดวกรวดเร็วทั่วถึงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลจากการประดิษฐ์คิดค้นมีผลต่อสังคมในแง่ความเจริญก้าวหน้า เกิดความสะดวกสบายแก่คนในสังคม มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลดีตามมาเป็นอย่างมาก เช่น การประดิษฐ์รถยนต์ โทรทัศน์ วิทยุ โทรทัศน์

2. ผลเสียที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ ปัญหาที่ติดตามมา เช่น ปัญหามลพิษ ซึ่งเกิดจากการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ค่านิยมทางวัตถุที่นำไปสู่ความสะดวกสบาย แต่ส่งผลกระทบต่อระบบความสัมพันธ์ของบุคคลที่อยู่ในสังคมเปลี่ยนแปลงไป

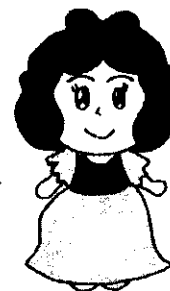
📖 การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาสังคม

ปัญหาสังคม (Social Problem) หมายถึง ภาวะการณ์ทางสังคมหรือเหตุการณ์ทางสังคมที่คนส่วนใหญ่ในสังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ดีต่อส่วนรวม จำเป็นจะต้องปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหานั้น และการแก้ไขต้องดำเนินการในรูปแบบของการกระทำร่วมกัน

📖 ลักษณะของปัญหาสังคม

1. เป็นภาวะการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา เช่น สินค้าราคาตกต่ำอย่างมาก การเรียกร้องขอขึ้นค่าแรงของลูกจ้าง
2. เป็นภาวะการณ์ที่มีผลกระทบกระเทือนถึงคนจำนวนมาก เช่น การปล้น การฆาตกรรม โจรกรรม ข้ำศึกโจมตี
3. สมาชิกในสังคมเกิดความรู้สึกว่าควรจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น เช่น สมาชิกในสังคมมีความรู้สึกว่ามีปัญหาฆาตกรรมทำให้ลูกหลานของพวกเขาคนเดียวต้องร่วมมือกันจับตัวฆาตกรรมมาลงโทษตามกฎหมาย หรือมาตรการในการป้องกันเหตุร้ายไม่ให้เกิดขึ้นอีก
4. การแสดงออกในลักษณะของการกระทำร่วมกัน กล่าวคือ สมาชิกในสังคมมีความเห็นว่าการแก้ปัญหานั้น ๆ จะสำเร็จลุล่วงไปได้ต้องอาศัยพลังของกลุ่มในการให้ความร่วมมือ ร่วมกันจับโจรผู้ร้ายมาลงโทษตามกฎหมายเพื่อให้ปัญหาเหล่านั้นหมดไป

ศึกษาเนื้อหาช่วยกัน
เพื่อทำใบกิจกรรมกันนะคะ

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ (30 คะแนน)

1. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

.....

.....

.....

2. ประชากร

.....

.....

.....

3. เทคโนโลยี

.....

.....

.....

4. เศรษฐกิจ

.....

.....

.....

5. ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์

.....

.....

.....

นำไปสู่

การเปลี่ยนแปลงสังคมที่สำคัญต่าง ๆ

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิเคราะห์ผลกระทบความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อมนุษย์ (20 คะแนน)

ผลดีที่เกิดจากการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม

ผลเสียที่เกิดจากการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม

เฉลยชุดกิจกรรม ชุดที่ 2 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (30 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 6 คะแนน (มี 5 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (20 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 10 คะแนน (มี 2 ข้อ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ (30 คะแนน)

ผู้ไป

การเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆ

1. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

ทำให้วิถีชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลง เช่น ความแห้งแล้ง, น้ำท่วมทำให้มนุษย์ย้ายถิ่นฐานหรือแก้ปัญหาด้วยเทคโนโลยี ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไป

2. ประชากร

เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพราะการเพิ่มขึ้น ลดลงของประชากร ก็ทำให้รูปแบบของการอยู่ร่วมกันเปลี่ยนไป เป็นการขยายตัวหรือหดตัวของชุมชน

3. เทคโนโลยี

การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในสังคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำรงชีวิตหลายด้าน เช่น มีรถยนต์ส่วนบุคคลมากขึ้น เกิดมลพิษมากขึ้นหรือการสื่อสารขยายตัวขึ้นมนุษย์รับรู้ข่าวสารมากขึ้น

4. เศรษฐกิจ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต การจำหน่ายสินค้าหรือบริการก็ตามจะมีผลกับประชาชนทั้งสิ้น คือทำให้ประชาชนได้รับบริโภคสินค้าและบริการอย่างทั่วถึง

5. ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์

เป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การที่สังคมไทยรับแบบความคิด ความเชื่อ วิทยาการสมัยใหม่ จากชาวตะวันตก เช่น ด้านวัฒนธรรม เทคโนโลยี

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิเคราะห์ผลกระทบความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อมนุษย์ (20 คะแนน)

ผลดีที่เกิดจากการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม

เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทาง
วิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ทำให้
เกิดการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องมือ
เครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวกให้
มนุษย์น่านัปการ เป็นผลให้ชีวิตของ
คนในสังคมเปลี่ยนไป มนุษย์มีความ
สะดวกสบายมากขึ้น มีคุณภาพชีวิตดี
ขึ้น โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าของ
เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างไม่จำกัด
ทำให้คนในสังคมสามารถติดต่อ
สัมพันธ์กันได้สะดวกรวดเร็วทั่วถึง

ผลเสียที่เกิดจากการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม

เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทาง
วิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ
โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจทำให้
มนุษย์สามารถผลิตวัตถุเพื่ออำนวยความสะดวก
ในทุกวิถีทาง จึงทำให้คน
ในสังคมเห็นคุณค่าของวัตถุมากกว่า
คุณธรรมและจริยธรรม ดังนั้นค่านิยม
ของสังคมไทยจึงเปลี่ยนไปมาก ทำให้
ระบบความสัมพันธ์ของบุคคลใน
สังคมเปลี่ยนแปลงไป จากสังคมที่
เอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน เป็นสังคมตัวใครตัว
มัน เอารัดเอาเปรียบเบียดเบียนซึ่งกัน
และกัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมพล ท่องธรรมชาติ และคณะ. (2553). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- คู่มือการสอน. (2551). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ม.4-6 เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- ฉัตรชัย พุ่มเดือน. (2558). **สรุปเข้มสังคมมัธยมศึกษาปลาย**. กรุงเทพฯ : ไอดีซีพรีเมียร์.
- ชัย ลากเพิ่มทวี. (2554). **หัวใจสังคม o-net**. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนเชษฐ์ จำกัด.
- นงลักษณ์ ทองอยู่. (2552). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6**. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.
- วิทยา ปานะบุตร. (2556). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6**. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ.พัฒนา จำกัด.
- วีรชัย บุญอยู่ และคณะ. (2551). **แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4 - ม.6**. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- สุชาดา วราหพันธ์ และคณะ. (2558). **หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ วิชา หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 4-6**. นนทบุรี : บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.

ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดทำโดย นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 3

เรื่อง วัฒนธรรม

สาระสำคัญ

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงความเจริญงอกงามในหมู่คณะ เป็นผลงานของบรรพบุรุษที่มีคุณค่า แต่วัฒนธรรมนั้นสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสมตามกาลเวลา และวัฒนธรรมหลาย ๆ วัฒนธรรมควรอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการทำให้ข้อมูลข่าวสารนำไปสู่การติดต่อสัมพันธ์กันของชาติต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น การติดต่อสัมพันธ์กันส่งผลถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ซึ่งบุคคลในสังคมควรตระหนัก และให้ความสำคัญในการธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และการเลือกรับวัฒนธรรมใหม่ที่สอดคล้อง และผสมผสานเพื่อธำรงรักษาเอกลักษณ์ของชาติตนไว้อย่างมั่นคง และเกิดผลดีต่อประเทศชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และประเภทของวัฒนธรรมได้
2. บอกวิธีการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

สาระการเรียนรู้

1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของวัฒนธรรม
2. วิธีการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจผลงาน

ใบความรู้ที่ 1

คำชี้แจงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาทำใบกิจกรรมที่ 1 ใบกิจกรรมที่ 2 ใบกิจกรรมที่ 3 และใบกิจกรรมที่ 4 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

วัฒนธรรม

วัฒนธรรม (Culture)

เป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ (Style of Life) ที่เกิดจากการเรียนรู้ และการถ่ายทอด และเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น

ลักษณะของวัฒนธรรม

- ✓ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น (สัตว์จะสร้างสัญชาตญาณส่วนมนุษย์จะสร้างวัฒนธรรม)
- ✓ เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ดังนั้นวัฒนธรรมในแต่ละที่จึงมีความแตกต่างกัน
- ✓ เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ และถ่ายทอด เราเรียกว่า “กระบวนการขัดเกลาทางสังคม”

ประเภทวัฒนธรรม

แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ

1. วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ วัตถุธรรม → สามารถจับต้องได้ เช่น สิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ ที่อยู่อาศัย
2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ
 - 2.1 คติธรรม → หลักค่านิยมชีวิต เช่น คุณธรรม จริยธรรม ความเชื่อ ศาสนา จิตใจ
 - 2.2 เนติธรรม → กฎหมาย เช่น ระเบียบ ข้อตกลง กฎหมาย
 - 2.3 สหธรรม → ทางสังคม เช่น มารยาท ธรรมเนียม ประเพณี

****วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงยากที่สุด คือ คติธรรม****

รูปแบบของวัฒนธรรม

แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. วัฒนธรรมหลัก เป็นวัฒนธรรมของคนทั้งประเทศ หรือ เป็นของคนส่วนใหญ่ในสังคม เช่น การทักทายด้วยการไหว้ การเคารพผู้อาวุโส การไปทำบุญในวันพระ การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เป็นต้น
2. วัฒนธรรมย่อย (หรือวัฒนธรรมรอง) เป็นวัฒนธรรมของคนเฉพาะกลุ่มในท้องถิ่นหรือคนส่วนน้อยในสังคม เช่น สำเนียงพูด กิริยาท่าทาง อาหารพื้นเมือง การรับประทานข้าวเหนียว เป็นต้น

- วัฒนธรรมย่อยมีโอกาสเป็นวัฒนธรรมหลักได้ ถ้าคนในสังคมส่วนใหญ่ยอมรับ
- สัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งวจนภาษา และอวจนภาษา เป็นสับเซตของวัฒนธรรม
- มนุษย์และวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ต้องอยู่ควบคู่กันไป
- มนุษย์สร้างวัฒนธรรมแล้วใช้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสร้างสังคมมนุษย์

องค์ประกอบของวัฒนธรรม

* องค์คติ → ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน	* องค์การ → สถาบัน
* องค์พิธีการ → พิธีกรรม ธรรมเนียมประเพณี	* องค์วัตถุ → สัญลักษณ์

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมไทย

เริ่มจากการเปลี่ยนในราชสำนักก่อนแล้วค่อย ๆ ขยายสู่ประชาชน เช่น

1. การยกเลิกระบบหมอบคลานเมื่อเข้าเฝ้า และให้ปฏิบัติตามแบบตะวันตกแทน
2. การให้ข้าราชการสวมเสื้อเข้าเฝ้าตามแบบอารยประเทศ

3. ยกเลิกวิธีพิจารณาความแบบจารีตนครบาลเพราะถือว่าเป็นวิธีที่ทารุณโหดร้ายให้เปลี่ยนเป็นวิธีการสอบสวนพยาน และค้นหาหลักฐานแทน
4. การเปลี่ยนแปลงการแต่งกายของชายหญิง โดยการประยุกต์แบบไทย และพัฒนาสู่การแต่งกายแบบสากล
5. การให้สิทธิแก่ผู้หญิงในด้านต่าง ๆ
6. การส่งนักเรียนไทยไปศึกษาต่อในต่างประเทศ

📖 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทย

1. ปัจจัยภายใน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในสังคมหรือสมาชิกในสังคมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ
2. ปัจจัยภายนอก หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสาเหตุภายนอกสังคม ซึ่งเกิดจากการที่มีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างสังคม

📖 วิธีการเลือกรับวัฒนธรรมสากล มีดังนี้

1. หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรง ทำหน้าที่สอดส่องดูแลอย่างเคร่งครัด ไม่ปล่อยปะละเลย
2. หน่วยงานของรัฐในระดับต่าง ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ
3. ส่งเสริมให้เรียนรู้ด้านวัฒนธรรมในระดับชีวิตประจำวันการนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข
4. ในฐานะประชาชน ต้องตระหนัก และเห็นความสำคัญในวัฒนธรรมด้วยการเลือกรับสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

📖 แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยที่ดีงาม

การอนุรักษ์วัฒนธรรม หมายถึง การจัดการด้านการพิทักษ์รักษามรดกของสังคมที่ได้มีการสืบทอดมาจากอดีต ผู้คนรุ่นหลังให้ได้เรียนรู้เพื่อการรู้จักตนเอง เห็นคุณค่า สร้างความภาคภูมิใจ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของคนในชาติให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

📖 แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยที่สำคัญ

1. การศึกษาค้นคว้าวิจัย รวบรวมและจัดประเภทผลงานทางวัฒนธรรมเป็นหมวดหมู่ และรวบรวมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
2. การฟื้นฟูและส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิมให้บุคคลในสังคมได้รับการเรียนรู้โดยตรง
3. การสนับสนุนการเผยแพร่วัฒนธรรม โดยบุคคลในชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐ สื่อสารมวลชน ให้ความสำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรมของชุมชน

4. การส่งเสริมให้บุคคลในยุคปัจจุบันตระหนักในความสำคัญและนำไปใช้ตามควรแก่โอกาส เช่น การส่งเสริมการแต่งกายแบบไทย การใช้ภาษาไทย และมารยาทไทย โดยวิธีการจัดสาริต ประทศหรือประชาสัมพันธ์ให้ประพตติปฏิบัติร่วมกัน

ศึกษาเนื้อหาช่วยกัน
เพื่อทำใบกิจกรรมกันนะคะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง วัฒนธรรม

คำชี้แจง อธิบายความหมาย และประเภทของวัฒนธรรมที่กำหนดให้ (30 คะแนน)

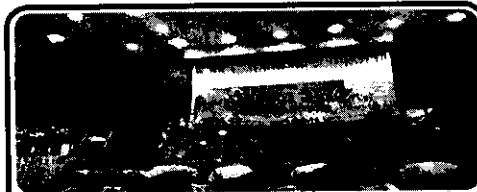
1. วัฒนธรรม หมายถึง

.....

.....

.....

.....

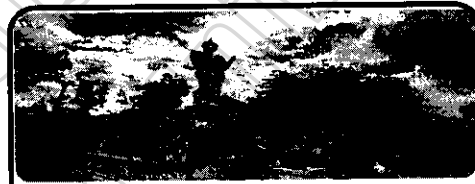
2. วัฒนธรรมประเภทคหกรรม

.....

.....

.....

.....

3. วัฒนธรรมประเภทวิถีชีวิต

.....

.....

.....

.....

4. วัฒนธรรมประเภทเกษตรกรรม

.....

.....

.....

.....

5. วัฒนธรรมประเภทอุตสาหกรรม

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง วัฒนธรรมไทยที่จำเป็นต้องอนุรักษ์สืบสาน

คำชี้แจง พิจารณาภาพแล้วระบุชื่อวัฒนธรรมไทย พร้อมบอกเหตุผล และบอกแนวทางในการอนุรักษ์สืบสาน (30 คะแนน)

1. ชื่อวัฒนธรรม

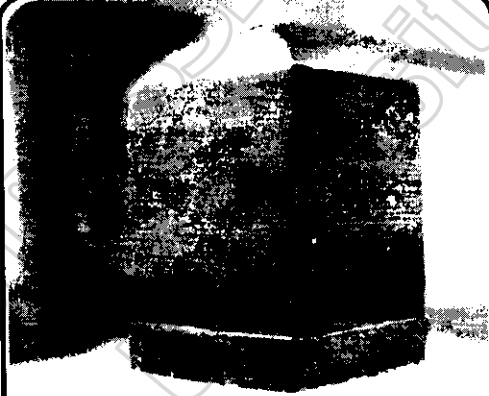
.....

2. ความจำเป็นที่ต้องอนุรักษ์สืบสาน

.....
.....
.....

3. แนวทางการอนุรักษ์สืบสาน

.....
.....
.....
.....
.....

1. ชื่อวัฒนธรรม

.....

2. ความจำเป็นที่ต้องอนุรักษ์สืบสาน

.....
.....
.....

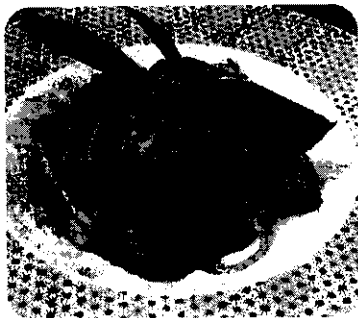
3. แนวทางการอนุรักษ์สืบสาน

.....
.....
.....
.....
.....

ใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง สปาเกตตีแกงเขียวหวาน อาหารไทยสไตล์อิตาลี

คำชี้แจง อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม (20 คะแนน)

สปาเกตตีแกงเขียวหวาน อาหารไทยสไตล์อิตาลี

บ่อยครั้งที่เรามักจะได้ลองลิ้มชิมรส

อาหารไทยพิถีพิถันอร่อย ๆ ที่เกิดจากการนำอาหารไทยผสมรวมกับวัตถุดิบจากชาติตะวันตก เช่นเดียวกับสปาเกตตีแกงเขียวหวานจานนี้

ที่นำเอาแกงเขียวหวานของไทยมาคลุกเคล้ากับเส้นสปาเกตตีอิตาลี ทำให้ได้ทั้งรสหอมหวานกลมกล่อมจากพริกแกงเขียวหวาน และกะทิ ผสมกับความเหนียวนุ่มของเส้นสปาเกตตี เกิดเป็นความลงตัวที่ถูกปากทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ

1. สปาเกตตีแกงเขียวหวาน แสดงให้เห็นถึงความชาญฉลาดของคนไทยในด้านใด

- การปรุงอาหารให้มีรสชาติอร่อย
- การเลือกวัฒนธรรมตะวันออกอย่างสร้างสรรค์
- การอนุรักษ์และเพิ่มมูลค่าให้แก่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

2. เหตุผล.....

เฉลยชุดกิจกรรม ชุดที่ 3 เรื่อง วัฒนธรรม

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรม (30 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 6 คะแนน (มี 5 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง วัฒนธรรมไทยที่จำเป็นต้องอนุรักษ์สืบสาน (30 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 5 คะแนน (มี 6 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง โซเชียลเน็ตเวิร์กกับการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย (20 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 5 คะแนน (มี 4 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง สป่าเกตตี้แกงเขียวหวาน อาหารไทยสไตล์อิตาลี (20 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (มี 2 ข้อ)

- ตอบถูกข้อที่ 1 ได้ 5 คะแนน

- ตอบถูกข้อที่ 2 ได้ 15 คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง วัฒนธรรม

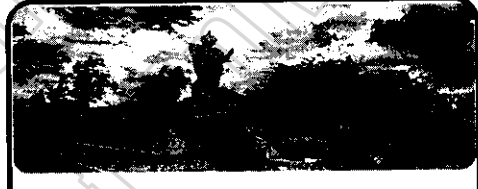
คำชี้แจง อธิบายความหมาย และประเภทของวัฒนธรรมที่กำหนดให้ (30 คะแนน)

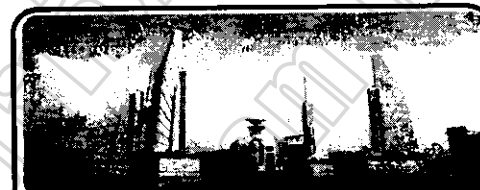
1. วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งมีการกำหนดไว้อย่างเป็นแบบแผน และยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ

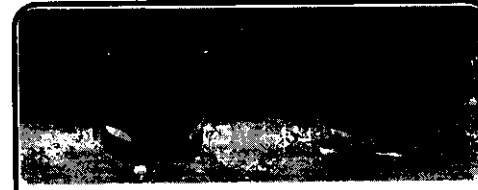
2. วัฒนธรรมประเภทคตินิยม คือ วัฒนธรรมทางศีลธรรม และจิตใจ เป็นหลักในการดำเนินชีวิต เช่น ความเมตตา กรุณา ความกตัญญู กตเวทิตะ ความเสียสละ เป็นต้น

3. วัฒนธรรมประเภทวัตถุธรรม คือ วัตถุทางวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิต ความเป็นอยู่ของมนุษย์ เช่น เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ศาสนวัตถุ เป็นต้น

4. วัฒนธรรมประเภทเนติธรรม คือ วัฒนธรรมว่าด้วยกฎระเบียบ กฎศีลธรรมมีไว้ใช้เพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ให้สามารถอยู่ร่วมกันด้วยความสงบเรียบร้อย

5. วัฒนธรรมประเภทสหธรรม คือ วัฒนธรรมในการแสดงออกกระหว่างบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับต่อบุคคลอื่น เช่น มารยาท การพูดคุย เป็นต้น

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง วัฒนธรรมไทยที่จำเป็นต้องอนุรักษ์สืบสาน

คำชี้แจง พิจารณาภาพแล้วระบุชื่อวัฒนธรรมไทย พร้อมบอกเหตุผล และบอกแนวทางในการอนุรักษ์สืบสาน (30 คะแนน)

1. ชื่อวัฒนธรรม

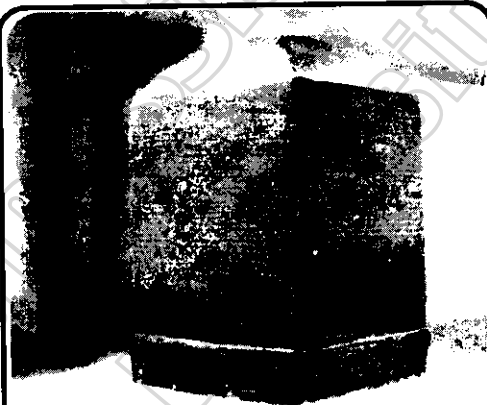
การแสดงความเคารพด้วยการไหว้

2. ความจำเป็นที่ต้องอนุรักษ์สืบสาน

การไหว้เป็นการแสดงความเคารพที่สะท้อนถึงความเป็นไทยชัดเจน มีการสืบทอดต่อกันอย่างยาวนาน และแสดงให้เห็นถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนของผู้ไหว้ ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

3. แนวทางการอนุรักษ์สืบสาน

1. เรียนรู้คุณค่าของการไหว้ และไหว้บุคคลในระดับต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม
2. ถ่ายทอดวิธีการไหว้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้อื่น ได้เรียนรู้และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง

1. ชื่อวัฒนธรรม

ภาษาไทย

2. ความจำเป็นที่ต้องอนุรักษ์สืบสาน

ภาษาไทยเป็นมรดกของชาติที่น่าภาคภูมิใจ เพราะประดิษฐ์ขึ้นโดยคนไทย และมีประโยชน์ในการใช้ติดต่อสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง หากไม่อนุรักษ์ไว้จะทำให้ภาษาไทยสูญหาย

3. แนวทางการอนุรักษ์สืบสาน

1. พูด อ่าน เขียนภาษาไทยอย่างถูกต้อง
2. ถ่ายทอดวิธีการพูด อ่าน เขียนภาษาไทยอย่างถูกต้องให้แก่ผู้อื่น
3. เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ภาษาไทย

ใบกิจกรรมที่ 3

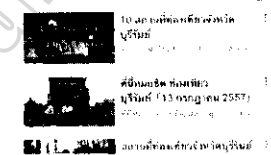
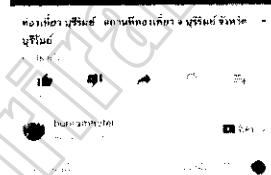
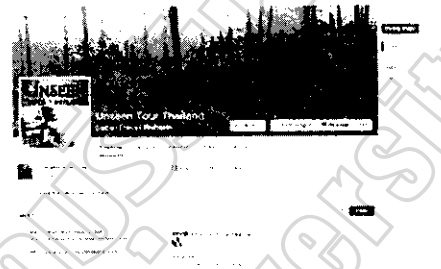
เรื่อง โขเขียนเน็ตเวิร์กเพื่อการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย

คำชี้แจง บอกวิธีการนำโขเขียนเน็ตเวิร์กที่กำหนดให้ มาประยุกต์ใช้เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย (20 คะแนน)

facebook

1. สร้างเพจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของไทย เพื่อแบ่งปันเรื่องราว หรือข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้อื่น ได้ติดตาม และศึกษาเรียนรู้
2. ใช้สร้างเครือข่ายอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมไทย โดยอาศัยการติดต่อสื่อสาร และแบ่งปันเรื่องราวเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยของสมาชิกเครือข่ายผ่านเฟซบุ๊ก

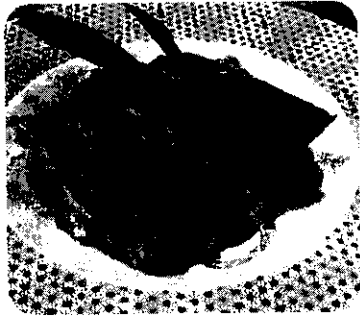
YouTube

1. นำมาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย
2. ใช้เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ หรือรณรงค์ให้คนไทยเห็นความงดงาม และคุณค่าความสำคัญของวัฒนธรรมไทย พร้อมกับกระตุ้นให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว เพื่อสัมผัส และเรียนรู้วัฒนธรรมไทย

ใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง สปาเกตตีแกงเขียวหวาน อาหารไทยสไตล์อิตาลี

คำชี้แจง อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถาม (20 คะแนน)

สปาเกตตีแกงเขียวหวาน อาหารไทยสไตล์อิตาลี

บ่อยครั้งที่เรามักจะได้ลองลิ้มชิมรส
อาหารไทยพิวชนอร์อ่อย ๆ ที่เกิดจากการนำอาหาร
ไทยผสมรวมกับวัตถุดิบจากชาติตะวันตก
เช่นเดียวกับสปาเกตตีแกงเขียวหวานจานนี้

ที่นำเอาแกงเขียวหวานของไทยมาคลุกเคล้ากับเส้นสปาเกตตีอิตาลี
ทำให้ได้ทั้งรสหอมหวานกลมกล่อมจากพริกแกงเขียวหวาน และกะทิ ผสมกับ
ความเหนียวนุ่มของเส้นสปาเกตตี เกิดเป็นความลงตัวที่ถูกปากทั้งคนไทย
และชาวต่างชาติ

1. สปาเกตตีแกงเขียวหวาน แสดงให้เห็นถึงความชาญฉลาดของคนไทยในด้านใด

- การปรุงอาหารให้มีรสชาติอร่อย
- การเลือกวัฒนธรรมตะวันออกอย่างสร้างสรรค์
- การอนุรักษ์และเพิ่มมูลค่าให้แก่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

2. เหตุผล การสร้างสรรค์เมนูใหม่ โดยนำเอาอาหารตะวันตกมาผสมผสานกับอาหารไทย

จนได้รสชาติกลมกล่อมเป็นเอกลักษณ์ สะท้อนให้เห็นถึงความฉลาดในการประยุกต์ใช้วัฒนธรรม
ต่างชาติให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งนอกจากจะยังคงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย
ได้แล้ว ยังช่วยเพิ่มมูลค่าของอาหารให้สูงขึ้นด้วย

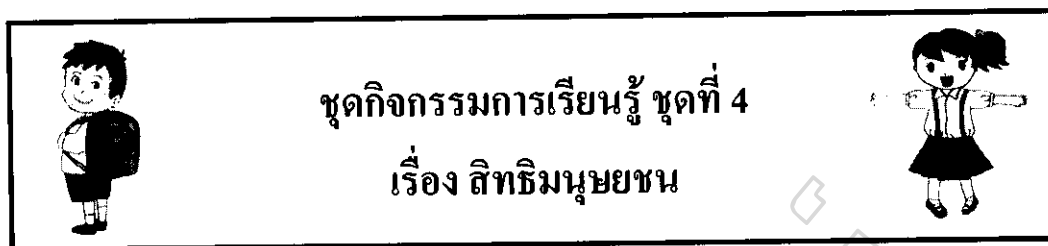
เอกสารอ้างอิง

- กรมพล ท่องธรรมชาติ และคณะ. (2553). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- คู่มือการสอน. (2551). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ม.4-6 เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- ฉัตรชัย พุ่มเถื่อน. (2558). **สรุปเข้มสังคมมัธยมศึกษาปลาย**. กรุงเทพฯ : ไอดีซีพรีเมียร์.
- ชัย ลากเพิ่มทวี. (2554). **หัวใจสังคม o-net**. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนเศรษฐ จำกัด.
- นงลักษณ์ ทองอยู่. (2552). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6**. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.
- วิทยา ปานะบุตร. (2556). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6**. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ.พัฒนา จำกัด.
- วีรชัย บุญอยู่ และคณะ. (2551). **แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4 - ม.6**. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- สุชาดา วราหพันธ์ และคณะ. (2558). **หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ วิชา หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 4-6**. นนทบุรี : บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.

ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดทำโดย นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

สาระสำคัญ

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่มนุษย์พึงได้รับในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนเป็นรากฐานสำคัญที่นำความยุติธรรม ความเสมอภาค และสันติสุข มาสู่ประชาชนทั่วโลก องค์การสหประชาชาติได้ประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งประเทศที่เป็นสมาชิกจะต้องปฏิบัติ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อหลักสิทธิมนุษยชน และได้บัญญัติสิทธิมนุษยชนไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนชาวไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และหลักการของสิทธิมนุษยชนได้
2. วิเคราะห์สิทธิต่าง ๆ ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และหลักการของสิทธิมนุษยชน
2. สาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจผลงาน

ใบความรู้ที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิมนุษยชน โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาทำใบกิจกรรมที่ 1

ใบกิจกรรมที่ 2 และใบกิจกรรมที่ 3 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

สิทธิมนุษยชน

♥ สิทธิมนุษยชน (Human Rights) หมายถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครอง ตามรัฐธรรมนูญ หรือตามกฎหมาย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกิจที่ต้องปฏิบัติ

แนวคิดเกี่ยวกับปฏิญญาสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ เกิดขึ้นหลังจากสิ้นสุด สงครามโลกครั้งที่ 2 จนเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ จึงได้มีมติ ยอมรับ และประกาศใช้ปฏิญญาสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ และหลักการ ทัวไปเกี่ยวกับมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน แต่ไม่มีพันธะผูกพันในเรื่องกฎหมายระหว่างประเทศ

สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ได้บัญญัติขึ้นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญฯ 2540 และมีความ ชัดเจนมากขึ้นในรัฐธรรมนูญฯ 2550 โดยได้บัญญัติไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด 11 องค์การตามรัฐธรรมนูญ คือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

♥ สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) หมายถึง คุณสมบัติ จิตใจ สิทธิเฉพาะตัวที่พึงสงวนของมนุษย์ทุกคน และรักษาไว้มิให้บุคคลอื่นมาล่วงละเมิดได้ การถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการคุ้มครอง และได้รับความยุติธรรมจากรัฐ

สาเหตุที่มนุษย์ต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เกิดจาก

1. มนุษย์ทุกคนเกิดมาแล้วย่อมมีสิทธิในตัวเอง
2. มนุษย์เป็นสัตว์สังคม
3. มนุษย์มีเกียรติภูมิที่เกิดมาเป็นมนุษย์
4. มนุษย์ทุกคนเกิดมาในฐานะไม่เท่าเทียมกัน

♥ หลักการสำคัญที่สุดของสิทธิมนุษยชน คือ มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้รับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ และกำหนดให้รัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนทุกคน

♥ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

1. สังคมไทยเป็นสังคมที่ต่างเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติ จนกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวในความเป็นไทย โดยไม่มีการแตกแยก ขอมรับความหลากหลาย มีจิตใจเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน จึงไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องการแบ่งชนชั้น หรือเผ่าพันธุ์ แต่การละเมิดสิทธิมนุษยชนก็ยังปรากฏอย่างต่อเนื่อง เช่น การละเมิดสิทธิเด็ก เช่น การละเมิดทางเพศ แรงงาน ยาเสพติด อดายมุข ความรุนแรงในการลงโทษ การละเมิดสิทธิสตรี ในสังคมไทยยังปรากฏการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงในครอบครัว ความรุนแรงทางเพศในที่สาธารณะ ที่บ้าน ที่ทำงาน สถานกักกัน การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต โรงภาพยนตร์ บันรณเมล์
2. การเข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน บุคคลควรมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนใน สังคมไทยต่อไปนี้
 - 2.1 ศึกษาเรื่องสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยที่พัฒนาความรู้ ทักษะ ค่านิยมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
 - 2.2 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของตนเอง บุคลิกภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเต็มที่
 - 2.3 มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชาติบ้านเมืองอย่างมีอิสระเสรีภาพ
 - 2.4 ใช้สิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมให้มีประสิทธิภาพ
 - 2.5 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

♥ องค์การที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย มีดังนี้

1. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
2. ศาลต่าง ๆ ได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลทหาร
3. มูลนิธิเพื่อพัฒนาเด็ก
4. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ
5. มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
6. มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี

📖 สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และสิทธิมนุษยชนไว้หลายประการ ดังนี้

1. ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
2. ความเสมอภาคของบุคคล
3. สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย
4. สิทธิของผู้ต้องหา
5. สิทธิของพยาน และผู้เสียหายในคดีอาญา
6. สิทธิของเด็ก
7. เสรีภาพในการนับถือศาสนา
8. เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
9. เสรีภาพทางการศึกษา
10. สิทธิในทรัพย์สิน
11. สิทธิในบริการสาธารณสุข
12. สิทธิของคนพิการหรือทุพพลภาพ และของคนชรา
13. สิทธิของผู้บริโภค
14. สิทธิของชุมชนท้องถิ่น
15. เสรีภาพในการรวมกลุ่ม
16. สิทธิในการรับรู้ และมีส่วนร่วม
17. สิทธิในการร้องทุกข์ และฟ้องคดี
18. สิทธิ และเสรีภาพอื่น ๆ

♥ ศาลในปัจจุบันจึงมีบทบาทในการให้ความยุติธรรมในด้านสิทธิมนุษยชน เช่น

1. การคุ้มครองผู้เสียหายตามกฎหมาย
2. สิทธิของพยานในคดีอาญาที่จะได้รับการคุ้มครอง และปฏิบัติที่เหมาะสม
3. ข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญาไม่มีความผิด
4. การจัด และคุมขังบุคคลใด ๆ ในคดีอาญาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีคำสั่งหรือหมายศาล

ยกเว้นการกระทำผิดซึ่งหน้า

5. สิทธิของผู้ต้องหาในการให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตน

ได้

♥ หลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

สิทธิ คือ อำนาจ ความถูกต้อง ความชอบธรรม อันเป็นประโยชน์ของบุคคล

สิทธิพื้นฐานเป็นสิทธิของบุคคลในฐานะที่เป็นมนุษย์ (สิทธิมนุษยชน) เป็นสิทธิของบุคคล (สิทธิพลเมือง) ในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศตามการรับรองโดย กฎหมายของประเทศนั้น ๆ

สิทธิของมนุษยชนขั้นพื้นฐาน คือ สิ่งที่เป็นขั้นพื้นฐาน ต่อการอยู่รอด และพัฒนาตัวเอง ได้แก่ การมีปัจจัย 4 ใช้ชีวิตอย่างเสรีและมั่นคงปลอดภัย มีส่วนร่วมทางการเมือง มีเสรีภาพในการพูด แสดงความคิดเห็น หรือชุมนุมโดยสันติ มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา การประกอบอาชีพ มีเวลาพักผ่อนอย่างเพียงพอ ไม่ถูกทรมานหรือทำร้ายร่างกาย ไม่ถูกจับกุมคุมขังโดยพลการ ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ หรือดูหมิ่นเหยียดหยาม ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเสมอภาคได้เรียนหนังสือ และรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ เข้าถึงบริการ สาธารณะ และได้รับสวัสดิการสังคม

หลักสิทธิมนุษยชน			
สิทธิ	เสรีภาพ	เสมอภาค	เป็นธรรม ศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์
มีที่อยู่อาศัย	แสดงความคิดเห็น	ได้รับการปฏิบัติ	เด็ก สตรี คนชรา
มีอาหารการกิน	เลือกอาชีพ	เท่าเทียมทั้งในศักดิ์ และสิทธิ	คนพิการ ต้องได้รับการ ปฏิบัติ ในบางเรื่องที่ต่าง
มีการรักษาโรค	เลือกคู่ครอง	ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ	จากคนทั่วไป เพื่อให้เกิด
มีการศึกษา ไม่ถูกทำ ร้าย มีความปลอดภัย	ชุมนุมโดยไม่มีอาวุธ	ไม่โดนเอาเปรียบ	ความเป็นธรรม

ใบความรู้ที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาทำใบกิจกรรมที่ 4 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

วันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ.1948 ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้รับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Right: UDHR) โดยสมัชชาแห่งสหประชาชาติ ถือเป็นกาหนดมาตรฐานสากลด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งไทยเป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ร่วมกับประเทศต่าง ๆ ให้การรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

♥ สิทธิเด่น ๆ ที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

สิทธิต่อชีวิต เสรีภาพและความปลอดภัยของบุคคล การศึกษา เสรีภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา เสรีภาพแห่งความคิดเห็น การแสดงออก การมีงานทำ การแสวงหาและได้รับการลี้ภัย ในประเทศอื่น เป็นต้น

หน่วยงานในสหประชาชาติ (UN) ที่รับผิดชอบปัญหาสิทธิมนุษยชน (HR) คือ สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน ที่เจนีวา (ชื่อเดิมคือ Centre for Human Rights) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

พันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของไทย

ในปัจจุบันประเทศไทยเป็นภาคีสถิติสัญญา ด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งสหประชาชาติถือเป็น
สนธิสัญญาหลัก จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

1. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
 2. อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
 3. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
 4. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
 5. อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ
- องค์การสิทธิมนุษยชน ระดับโลก
1. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ
 2. กองทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูนิเซฟ (UNICEF)

ศึกษาเนื้อหาช่วยกัน
เพื่อทำใบกิจกรรมกันนะคะ

ใบความรู้ที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาทำใบกิจกรรมที่ 5 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา

คณะกรรมการตัดสินรางวัลโนเบลที่ประเทศนอร์เวย์ประกาศชื่อผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพประจำปี ค.ศ. 2014 ซึ่งปีนี้มี 2 คน ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ นักต่อสู้เพื่อสิทธิทางการศึกษาของเด็กผู้หญิงในปากีสถาน Malala Yousafzai คณะกรรมการโนเบลระบุว่า ผู้ได้รับรางวัลมีผลงานที่ยิ่งใหญ่ จากความพยายามต่อสู้เพื่อสิทธิของเยาวชนในประเทศของพวกเขาเอง นางสาว Malala ซึ่งปัจจุบันอายุ 17 ปี ถูกยิงที่ศีรษะในระยะประชิดเมื่อ 2 ปีก่อนบนรถโดยสารของโรงเรียน หลังจากที่เธอได้ออกมารณรงค์ต่อต้านกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง และเรียกร้องให้เด็กผู้หญิงในปากีสถานได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม เธอรอดชีวิตมาได้หลังถูกส่งตัวไปรักษาที่ รพ. ในอังกฤษ

ประธานาธิบดีสหรัฐ Barack Obama ผู้เคยได้รับรางวัลโนเบลสันติภาพเมื่อ 5 ปีก่อน มีแถลงการณ์แสดงความยินดีต่อผู้ได้รับรางวัลในปีนี้ทั้งสองคน โดยบอกว่าความกล้าหาญของ Malala คือแรงบันดาลใจของผู้คนทั่วโลก

ในคำแถลงวันนี้ ประธานคณะกรรมการรางวัลโนเบล Thorbjorn Jagland กล่าวว่า การมอบรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพให้กับ Malala Yousafzai ถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญทั้งกับชาวมุสลิมในประเทศปากีสถาน ให้หันมาร่วมกันสนับสนุนการศึกษาและสิทธิของเยาวชน และต่อต้านกลุ่มหัวรุนแรงต่าง ๆ

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง การคุ้มครองตามสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สัมพันธ์กับข้อความที่กำหนดให้ โดยบางข้ออาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (20 คะแนน)

สถานการณ์	การคุ้มครอง		
	สิทธิ	เสรีภาพ	เสมอภาค
1. หน้อยมีความศรัทธาในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู จึงสนใจศึกษาหลักธรรมและเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาเมื่อมีโอกาส			
2. วินัยเป็นพนักงานในโรงงานประกอบรถยนต์ เขาได้รับอุปกรณ์ป้องกันที่มีมาตรฐานจากโรงงาน เช่น ถุงมือ หมวกนิภัย แว่นตา เพื่อใช้ในการทำงาน			
3. แก้วตาเลือกประกอบอาชีพช่างตัดเสื้อ เพราะมีความรู้ ความชำนาญทางด้านนี้เป็นอย่างดี			
4. ปรีชาเข้ารับการศึกษาระบบที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 12 ปี โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น			
5. อนุกประสบอุบัติเหตุ และได้เข้ารับการรักษาจากโรงพยาบาลของรัฐที่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และยาที่ได้มาตรฐาน			
6. รัฐจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการตามที่ สาระธารณะต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำคนพิการ ทางลาด และ ทางเท้าสำหรับผู้บกพร่องทางการมองเห็น			
7. เด็ก ๆ ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ให้มีสุขภาพดีทั้งกาย ใจ และได้รับการอบรมการศึกษาที่เหมาะสมตาม ช่วงวัย			

สถานการณ์	การคุ้มครอง		
	สิทธิ	เสรีภาพ	เสมอภาค
8. ชาวบ้านร่วมกันพูดคุยแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้น่าอยู่			
9. ผู้บริโภคอ่านฉลากที่อยู่บนขวดยาเพื่อดูวันหมดอายุ ส่วนประกอบ ที่อยู่ผู้ผลิต และเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน			
10. นพพรย้ายบ้านไปอยู่ที่ต่างจังหวัด เพราะชอบบรรยากาศธรรมชาติและความสงบ			

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วบอกว่าถูกต้องตามหลักสิทธิมนุษยชนหรือไม่

(25 คะแนน)

1. สมชายเป็นคนรูปร่างใหญ่ และมีร่างกายแข็งแรง เมื่อรู้สึกไม่พอใจเพื่อนในห้องเรียน เขามักใช้กำลังเพื่อแก้ปัญหาอยู่เสมอ

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนรวมกลุ่มกันนำประเด็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต มาสนทนาแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นร่วมกันภายในชั้นเรียน

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

3. เจ้าของโรงงานลงโทษพนักงานโดยการทำร้ายร่างกาย เพราะจับได้ว่าแอบหลับในเวลางาน เพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่พนักงานคนอื่น ๆ

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

4. ชาวบ้านไม่เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐ
จึงออกมาเคลื่อนไหวโดยการชุมนุมกันอย่าง
สงบ และปราศจากอาวุธ

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

5. วิทยุรณรงค์หนึ่งจัดงานแข่งขันกีฬาภายใน
ชุมชนเพื่อหารเงินสมทบทุนช่วยเหลือเด็กผู้
ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล

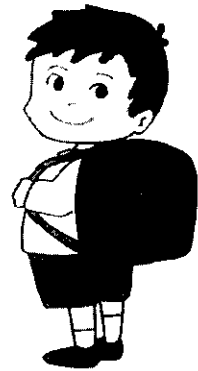
.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 3

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง เติมข้อความแนวทางการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้านให้ครบถ้วน (25 คะแนน)

1. การศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

2. กฎหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการส่งเสริม
สิทธิมนุษยชน

3. การมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

.....

.....

4. ความเคารพให้เกียรติกัน

.....

.....

.....

.....

.....

5. นำไปสู่

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง อ่านข้อกำหนดของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ แล้วเลือก 2 ข้อ นำมาเขียนบอกการปฏิบัติของตนเองที่สอดคล้องกับข้อกำหนดนั้น (20 คะแนน)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

- A มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ
- B ทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพทางการแพทย์ และบริการทางสังคมที่จำเป็น ที่เพียงพอสำหรับสุขภาพและความอยู่ดีของตนเองและครอบครัว
- C ทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น แสวงหาข้อมูลข่าวสารและสามารถรับส่งข้อคิดเห็นผ่านสื่อใด ๆ ก็ได้โดยปราศจากการแทรกแซง
- D ทุกคนเสมอภาคกันตามกฎหมาย และมีสิทธิได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

การปฏิบัติของฉัน

เลือกข้อ

การปฏิบัติ.....

.....

.....

.....

ผลดีจากการปฏิบัติ

.....

เลือกข้อ

การปฏิบัติ.....

.....

.....

.....

ผลดีจากการปฏิบัติ

.....

ใบกิจกรรมที่ 5

เรื่อง ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา

คำชี้แจง สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลในภาพ แล้วบันทึกตามประเด็นที่กำหนด (10 คะแนน)

บุคคลในภาพนี้ คือ
เป็นชาว

1. มีความสำคัญ คือ
2. บทบาททางด้านสิทธิมนุษยชน
3. ข้อคิดที่ได้จากบุคคลในภาพนี้
4. สามารถนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ประโยชน์โดย

เฉลยชุดกิจกรรม ชุดที่ 4 เรื่อง สิทธิมนุษยชน

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การคุ้มครองตามสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค (20 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณา ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 2 คะแนน (มี 10 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน (25 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณา ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 5 คะแนน (มี 5 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน (25 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณา ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 5 คะแนน (มี 5 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (20 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณา ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 10 คะแนน (มี 2 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 5 เรื่อง ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา (10 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณา ดังนี้

- ตอบถูกข้อที่ 1 ได้ 1 คะแนน (มี 4 ข้อ)

- ตอบถูกข้อที่ 2-4 ได้ ข้อละ 3 คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง การคุ้มครอง

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สัมพันธ์กับข้อความที่กำหนดให้ โดยบางข้ออาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (20 คะแนน)

สถานการณ์	การคุ้มครอง		
	สิทธิ	เสรีภาพ	เสมอภาค
1. หน้อยมีความศรัทธาในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู จึงสนใจศึกษาหลักธรรมและเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาเมื่อมีโอกาส		✓	
2. วินัยเป็นพนักงานในโรงงานประกอบรถยนต์ เขาได้รับอุปกรณ์ป้องกันที่มีมาตรฐานจากโรงงาน เช่น ถุงมือ หมวกนิภัย แว่นตา เพื่อใช้ในการทำงาน	✓		
3. แก้วตาเลือกประกอบอาชีพช่างตัดเสื้อ เพราะมีความรู้ ความชำนาญทางด้านนี้เป็นอย่างดี		✓	
4. ปรีชาเข้ารับการศึกษาในระบบที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 12 ปี โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	✓		
5. อเนกประสบอุบัติเหตุ และได้เข้ารับการรักษาจากโรงพยาบาลของรัฐที่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และยาที่ได้มาตรฐาน	✓		
6. รัฐจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการตามที่ สาระต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำคนพิการ ทางลาด และ ทางเท้าสำหรับผู้บกพร่องทางการมองเห็น	✓		✓
7. เด็ก ๆ ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ให้มีสุขภาพดีทั้งกายใจ และได้รับการอบรมการศึกษาที่เหมาะสมตามช่วงวัย	✓		

สถานการณ์	การคุ้มครอง		
	สิทธิ	เสรีภาพ	เสมอภาค
8. ชาวบ้านร่วมกันพูดคุยแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้น่าอยู่		✓	
9. ผู้บริโภคอ่านฉลากที่อยู่บนขวดยาเพื่อดูวันหมดอายุ ส่วนประกอบ ที่อยู่ผู้ผลิต และเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน	✓		
10. นพพรย้ายบ้านไปอยู่ที่ต่างจังหวัด เพราะชอบบรรยากาศธรรมชาติและความสงบ		✓	

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วบอกว่าถูกต้องตามหลักสิทธิมนุษยชนหรือไม่

(25 คะแนน)

1. สมชายเป็นคนรูปร่างใหญ่ และมีร่างกายแข็งแรง เมื่อรู้สึกไม่พอใจเพื่อนในห้องเรียน เขามักใช้กำลังเพื่อแก้ปัญหาอยู่เสมอ

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล เพราะเราไม่มีสิทธิไปทำร้ายผู้อื่น และการแก้ไขปัญหานั้นจะต้องใช้เหตุผลเป็นหลัก ไม่ใช่ใช้ความรุนแรง

2. นักเรียนรวมกลุ่มกันนำประเด็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต มาสนทนาแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็น ร่วมกันภายในชั้นเรียน

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล เพราะการติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เป็นสิทธิที่มนุษย์ทุกคนสามารถกระทำได้อย่างเสรี รวมไปถึงการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ซึ่งจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

3. เจ้าของโรงงานลงโทษพนักงาน โดยการทำร้ายร่างกาย เพราะจับได้ว่าแอบหลับในเวลางาน เพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่พนักงานคนอื่น ๆ

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล แม้พนักงานจะกระทำความผิดจริง แต่นายจ้างก็ไม่มีสิทธิทำร้ายลูกจ้าง เพราะเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และยังมีโทษตามกฎหมาย

4. ชาวบ้านไม่เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐ
จึงออกมาเคลื่อนไหวโดยการชุมนุมกันอย่าง
สงบ และปราศจากอาวุธ

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล การชุมนุมกันเพื่อแสดงการคัดค้าน
เป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ แต่จะต้องอยู่
ในความสงบ ปราศจากความรุนแรง ไม่มี
การใช้อาวุธหรือทำสิ่งทีก่อให้เกิดความ
เสียหายต่อส่วนรวม

5. วัยรุ่นกลุ่มหนึ่งจัดงานแข่งขันกีฬาภายใน
ชุมชนเพื่อหารเงินสมทบทุนช่วยเหลือเด็กผู้
ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

เหตุผล มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการทำ
กิจกรรมนันทนาการทุกประเภทที่เป็น
ประโยชน์ และในกรณีนี้เป็นการสร้าง
ประโยชน์แก่ผู้ด้อยโอกาสอีกด้วย

ใบกิจกรรมที่ 3

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง เติมข้อความแนวทางการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้านให้ครบถ้วน (25 คะแนน)

1. การศึกษา

ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจหลักการสิทธิมนุษยชนจนสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้

2. กฎหมาย

เจ้าหน้าที่รัฐต้องมีกระบวนการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ไม่เลือกปฏิบัติกับบุคคลที่ต่างเพศ สถานภาพ สังคม และเศรษฐกิจ

แนวทางการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

3. การมีส่วนร่วม

ส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวนโยบายในเรื่องสิทธิมนุษยชนร่วมกัน

4. ความเคารพให้เกียรติกัน

การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ยอมรับในความแตกต่างระหว่างกัน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

5. นำไปสู่

- สังคมแห่งความเอื้ออาทรต่อกัน ไม่แบ่งแยก เคารพในความแตกต่าง สังคมมีความสุข
- คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความเชื่อเพื่อและช่วยเหลือกัน
- ปัญหาความขัดแย้งและการใช้ความรุนแรงลดน้อยลง ทุกคนต่างใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

ใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง อ่านข้อกำหนดของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ แล้วเลือก 2 ข้อ นำมาเขียนบอกการปฏิบัติของตนเองที่สอดคล้องกับข้อกำหนดนั้น (20 คะแนน)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

- A มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ
- B ทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพทางการแพทย์ และบริการทางสังคมที่จำเป็น ที่เพียงพอสำหรับสุขภาพและความอยู่ดีของตนเองและครอบครัว
- C ทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น แสวงหาข้อมูลข่าวสารและสามารถรับส่งข้อคิดเห็นผ่านสื่อใด ๆ ก็ได้โดยปราศจากการแทรกแซง
- D ทุกคนเสมอภาคกันตามกฎหมาย และมีสิทธิได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

การปฏิบัติของฉัน

เลือกข้อ A

การปฏิบัติ ฉันปฏิบัติกับคนรอบข้างด้วยความเคารพในสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา ไม่ดูหมิ่น ผู้ที่มีความคิดความเชื่อต่างกัน

ผลดีจากการปฏิบัติ ทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขมีมิตรไมตรีที่ดีต่อกัน สังคมเกิดความสงบสุข น่าอยู่

เลือกข้อ C

การปฏิบัติ ฉันมีความสนใจในการติดตามข่าวสารด้านต่าง ๆ ทั้งข่าวการเมือง เศรษฐกิจ กีฬา และมักนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์กับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียน

ผลดีจากการปฏิบัติ ช่วยเพิ่มความรู้รอบตัวและเป็นการเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวสาร

ใบกิจกรรมที่ 5

เรื่อง ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา

คำชี้แจง สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลในภาพ แล้วบันทึกตามประเด็นที่กำหนด (10 คะแนน)

บุคคลในภาพนี้ คือ มาลาลา ยูซาฟไซ
เป็นชาว ปากีสถาน

1. มีความสำคัญ คือ เป็นผู้ที่ได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีอายุน้อยที่สุดในโลกที่ได้รับรางวัลโนเบล คือมีอายุเพียง 17 ปีเท่านั้น
2. บทบาททางด้านสิทธิมนุษยชน มาลาลา ยูซาฟไซ ได้ทำการเรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษาของตนเอง เนื่องจากกลุ่มผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ ห้ามไม่ให้เด็กหญิงเข้ารับการศึกษานในโรงเรียน มาลาลาได้เรียกร้องสิทธิทางการศึกษา โดยการเขียนบทความและการให้สัมภาษณ์มาโดยตลอด จนในที่สุดถูกลอบยิงได้รับบาดเจ็บสาหัส แต่เธอก็รอดชีวิตมาได้ร่วมกับปาฏิหาริย์จึงทำให้เธอโด่งดังไปทั่วโลก และกลายเป็นบุคคลสำคัญในการต่อสู้เรียกร้องสิทธิมนุษยชน
3. ข้อคิดที่ได้จากบุคคลในภาพนี้ สิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์ทุกคนควรเคารพ และปฏิบัติต่อกัน เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข มนุษย์ร่วมกันอย่างสันติสุข ปราศจากความรุนแรงทุกรูปแบบ มีการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา ทุกคนต่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน
4. สามารถนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ประโยชน์โดย ปฏิบัติต่อกันรอบข้าง โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นอยู่เสมอ เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ควรสอดคล้องการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้วแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เอกสารอ้างอิง

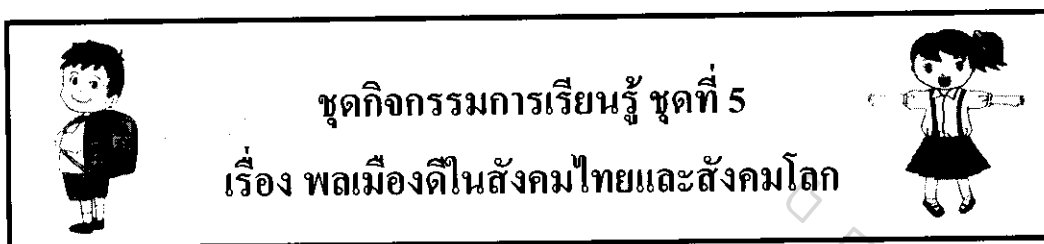
- กรมพล ท่องธรรมชาติ และคณะ. (2553). หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- คู่มือการสอน. (2551). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ม.4-6 เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- ฉัตรชัย พุ่มเดือน. (2558). สรุปเข้มสังคมมัธยมศึกษาปลาย. กรุงเทพฯ : ไรต์ซีพีริเมียร์.
- ชัย ลากเพิ่มทวี. (2554). หัวใจสังคม o-net. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนเศรษฐ จำกัด.
- นงลักษณ์ ทองอยู่. (2552). หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.
- วิทยา ปานะบุตร. (2556). หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ.พัฒนา จำกัด.
- วีรชัย บุญอยู่ และคณะ. (2551). แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4 - ม.6. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- สุชาดา วราห์พันธ์ และคณะ. (2558). หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ วิชา หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 4-6. นนทบุรี : บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.

ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชุดที่ 5 พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

จัดทำโดย นางสาวชนันพัฒนา วรรณวิจิตร
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์

สาระสำคัญ

การเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลกได้นั้นต้องเป็นบุคคลที่เคารพ และปฏิบัติ ตามกฎหมาย และกติกาที่สังคม และประเทศชาติกำหนดไว้ พร้อมทั้งสนับสนุนให้บุคคลอื่นปฏิบัติ ได้ นอกจากนี้คนในสังคมทุกสังคมต้องรู้จักรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีความรับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคม มีส่วนร่วมในการปกครอง ป้องกันประเทศชาติให้ปลอดภัยในทุกด้าน เป็นผู้ มี คุณธรรม และจริยธรรม และดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสมในฐานะพลเมืองดีของสังคมไทย และสังคมโลก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของพลเมืองดี
2. บอกคุณลักษณะของพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก
3. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของพลเมืองดี
2. คุณลักษณะของพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก
3. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงาน

ใบความรู้ที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาทำใบกิจกรรมที่ 1 และใบกิจกรรมที่ 2 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

♥ ความหมาย

พลเมืองดี หมายถึง ประชาชนหรือราษฎร ผู้ที่มีคุณความดีหรือหมายถึงประชาชนหรือราษฎรผู้ที่มีคุณธรรม

♥ ความสำคัญของพลเมืองดี

ประชาชนหรือพลเมืองดี ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของประเทศชาติ หากประเทศใดมีประชาชนเป็นคนดี หรือมีพลเมืองดีจำนวนมาก ย่อมส่งผลดีต่อประเทศชาติในทุก ๆ ด้าน สังคมจะมีความเจริญรุดหน้า พัฒนาก้าวไกล ด้วยว่าสมาชิกของสังคมนั้น หรือพลเมืองของประเทศนั้นจะมีบทบาทที่สำคัญในการจรรโลงสังคมให้มีการพัฒนา ซึ่งในทางตรงกันข้าม หากประชาชนหรือพลเมืองของชาติใดค้ำอชคุณภาพ ย่อมทำให้ประเทศชาติหรือชาตินั้นพัฒนาไปได้ยาก

📖 คุณลักษณะของพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

1. คุณลักษณะด้านปัญญา ได้แก่ เป็นผู้รู้จักเหตุและผล มีวิจารณญาณในการแยกแยะความคิดชอบชั่วดี คุณและโทษ เคารพกฎหมายและกติกาสังคม รู้จักสิ่งที่ดีควรกระทำและไม่กระทำบนพื้นฐานของความเป็นจริง รู้จักแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด ปราศจากอคติ รู้เท่าทันต่อ

การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและหลากหลาย รู้คุณค่าของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย รู้จักรับวิทยาการและวัฒนธรรมภายนอกท่ามกลางความสับสนวุ่นวายของสภาพการแข่งขันของสังคมและเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างชาญฉลาด

2. คุณลักษณะด้านจิตใจ ได้แก่ เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมประจำใจ ยึดหลักธรรมทางศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามทำนองคลองธรรม มีสมาธิ และมีความอดทน หนักแน่น ไม่เอนเอียงไปสู่ทางแห่งอบายมุข

3. คุณลักษณะด้านสังคม ได้แก่ ช่วยเหลือเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันและกัน โดยไม่เห็นแก่ตัว ปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบที่พึงมีต่อผู้อื่น สังคม และมวลมนุษยชาติ แก้ปัญหาโดยสันติวิธี เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นตามระบอบประชาธิปไตย เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายที่ถือเป็นกติกาของสังคม รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกและมุ่งมั่นที่จะพัฒนา มีความพร้อมที่จะร่วมมือสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติสุข

4. คุณลักษณะด้านร่างกาย ได้แก่ รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของชนชาตินั้น และมีผลสืบเนื่องไปสู่สังคมโลกด้วย เพราะสังคมของแต่ละประเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของสังคมโลก การที่แต่ละชาติมีพลเมืองดี สังคมโลกย่อมมีแต่คนที่มีความดี การอยู่ร่วมกันย่อมเป็นไปอย่างสันติสุข ปราศจากการเบียดเบียนทำร้ายบุคคลอื่นรวมทั้งการไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

คุณธรรมจริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี

คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ความดีที่ควรประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ซึ่งการประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมด้วยการมีคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญต่อประเทศ ดังนี้

1. สังคมและประเทศชาติพัฒนาไปได้อย่างมั่นคง
2. สังคมเป็นระเบียบเรียบร้อย
3. เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ
4. สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

การสนับสนุนส่งเสริมให้บุคคลอื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

และสังคมโลก

→ แนวทางการส่งเสริมให้บุคคลอื่นปฏิบัติตนดังนี้

1. การปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย
2. เผยแพร่ อบรม หรือสั่งสอนบุคคลในครอบครัว
3. สนับสนุนชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย

4. ชักชวนหรือสนับสนุนคนดีมีความสามารถในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง
5. เป็นหูเป็นตาให้กับรัฐหรือหน่วยงานของรัฐในการสนับสนุนคนดี และกำจัดคนที่เป็นภัยสังคม
6. บอกกล่าวบุคคลในครอบครัว เผยแพร่แนวทางการปฏิบัติสู่เพื่อนบ้าน คนในสังคมให้ใช้หลักการทางประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน
7. แนะนำ ส่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติตนในฐานะเจ้าของบ้านที่ดีให้ความช่วยเหลือ เอื้ออาทรต่อชาวต่างชาติ
8. ประชาสัมพันธ์ให้เคารพในหลักสิทธิมนุษยชน

ศึกษาเนื้อหาช่วยกัน
เพื่อทำใบกิจกรรมกันนะคะ

ใบความรู้ที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลกโดยยึดหลักประชาธิปไตย โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มา ใบกิจกรรมที่ 3 และใบกิจกรรมที่ 4 โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคนดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลกโดยยึดหลักประชาธิปไตย

การเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลกโดยยึดหลักการประชาธิปไตย

สังคมไทย และสังคมโลกยุคปัจจุบัน เป็นสังคมของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั่วโลกสามารถติดต่อถึงกัน ดังที่เรียกว่า โลกไร้พรมแดน การกระทำของชาติต่าง ๆ ย่อมมีผลกระทบต่อเกี่ยวข้องกับชาติอื่นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ดังนั้นการทำความเข้าใจ มุ่งส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน จึงเป็นสิ่งที่พลเมืองทุกสังคมควรตระหนักและให้ความสำคัญ และยึดถือเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติร่วมกัน การเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก โดยการยึดหลักการทางประชาธิปไตย เป็นหลักสำคัญที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุข ดังนั้นเพื่อให้เกิดสันติสุขแก่ประเทศชาติและสังคมโลก พลเมืองดีควรนำหลักการด้านประชาธิปไตยไปใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งหลักการสำคัญมีดังนี้

1. หลักอำนาจธิปไตยเป็นของประชาชน หมายถึง ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองของรัฐ ซึ่งมีการใช้สิทธิโดยการเลือกผู้แทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและสังคมโลก ในฐานะพลเมืองดีจึงควรสนับสนุนและส่งเสริม รวมทั้งให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านการใช้อำนาจธิปไตยโดยประชาชน

2. **หลักเหตุผล** หมายถึง การมีความเชื่อมั่นในเหตุผล ให้ความสำคัญแก่กระบวนการหรือวิธีการค้นหาคำตอบที่ถูกต้องเหมาะสม บุคคลในสังคมต้องใช้หลักเหตุผลเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน การใช้เหตุผลที่ถูกต้องจะช่วยยุติปัญหา หรือตัดสินใจปัญหาในสังคมอย่างสันติได้

3. **หลักความเสมอภาค** หมายถึง ความเท่าเทียมกันของทุกคนในสังคมประชาธิปไตยที่ถือว่าทุกคนเกิดมามีความเท่าเทียมกันในฐานะประชากรของรัฐ ที่สำคัญได้แก่ ด้านการมีสิทธิ เสรีภาพ มีหน้าที่ ไม่มีการแบ่งแยกชนชั้น ฐานันดรศักดิ์ ไม่ข่มเหงรังแกบุคคลที่ยากจน หรืออ่อนแอกว่า ดำรงชีวิตร่วมกันอย่างสันติด้วยการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

4. **หลักนิติธรรม** หมายถึง การยึดกฎหมายเป็นหลักในการอยู่ร่วมกัน เพื่อคุ้มครองปกป้องบุคคล มิให้มีการละเมิดซึ่งกันและกัน นำไปสู่ความสงบสุขและสันติสุขในสังคม

5. **หลักสิทธิเสรีภาพ** หมายถึง สิทธิตามธรรมชาติที่ติดตัวมาพร้อมกับการเป็นมนุษย์ทั้งในการคิดการกระทำ โดยอยู่ในขอบเขตที่กฎหมายรับรองคุ้มครอง และการใช้สิทธิเสรีภาพจะต้องไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

6. **หลักภราดรภาพ** หมายถึง การที่มนุษย์ปฏิบัติต่อกันด้วยความเห็นอกเห็นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน และมีความรู้สึกต่อกันฉันพี่น้อง โดยไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ เพศ ศิพพรรณ หรือลัทธิความเชื่อ

7. **หลักเสียงข้างมาก** ถือเป็นหลักการที่สำคัญยิ่งของการดำรงชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การลงมติโดยการยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในสังคมประชาธิปไตย ในระดับครอบครัวถึงระดับสังคมทั่วไป ๆ ไป การใช้หลักเสียงข้างมาก จะช่วยยุติปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างสันติวิธี และนำไปสู่ความเข้าใจอันดีต่อกัน ขณะเดียวกันเสียงข้างน้อยก็ได้รับความคุ้มครอง แม้ว่าจะเห็นความเห็นที่บุคคลอื่น ๆ ให้การยอมรับน้อยกว่าก็ตาม

แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมมีแนวทางประพฤติปฏิบัติตนในการส่งเสริมประชาธิปไตยในสังคม เริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ประเทศชาติและโลก แนวทางการปฏิบัติตนที่จะมีผลดีต่อสังคมไทยและสังคมโลกในระดับต่าง ๆ มีดังนี้

1. การส่งเสริมประชาธิปไตยในครอบครัว

ครอบครัวมีความสำคัญยิ่งต่อบุคคลเป็นสถาบันแรกที่บุคคลได้รับการขัดเกลาทางสังคม ดังนั้นการที่จะได้รับการปลูกฝังพฤติกรรมที่ถูกต้อง ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกด้านการเป็นพลเมืองดีของสังคม ควรเริ่มต้นจากครอบครัว ในครอบครัวสมาชิกทุกคนควรเอื้ออาทรต่อกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะพ่อและแม่มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ๆ ซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัว ทำกิจกรรมร่วมกันจะมีส่วนสำคัญในการสร้างจิตสำนึกและยึด

มันในการใช้หลักเหตุผลในการดำรงชีวิตร่วมกัน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีเหตุผล ย่อมเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ไม่สร้างปัญหา และมีส่วนร่วมสำคัญในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม

2. การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อบุคคลในการให้การอบรมสั่งสอนถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาบุคลิกภาพด้านประชาธิปไตยให้กับบุคคล ครูมีบทบาทสำคัญเนื่องจากมีความใกล้ชิดเด็กมากที่สุด

3. การส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน

ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชน ประชาชนทุกคนจะต้องมีจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อสังคม รวมทั้งมีความรับผิดชอบในฐานะของพลเมือง ดังนี้

3.1 การเคารพกฎหมาย และระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม เพราะจะทำให้บุคคลไม่ถูกละเมิด และขณะเดียวกันเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของตนเองได้เป็นอย่างดี

3.2 มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยการรับผิดชอบต่อชุมชน และท้องถิ่น การเสียภาษีเพื่อนำรายได้มาพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น

3.3 เห็นความสำคัญของการเลือกตั้งทุกระดับ และใช้สิทธิของตนเองทุกครั้งโดยไม่อ่อนล้าทับสิทธิ

3.4 การแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผลเพื่อช่วยกันพัฒนาชุมชน และท้องถิ่นของตนเอง

3.5 การขีดเสียงข้างมากในการลงมติเพื่อตัดสินใจปัญหาของส่วนรวม ขณะเดียวกันก็ควรให้เกียรติคนที่มีความเห็นข้างน้อย ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทให้มีความบาดหมางต่อกัน

4. การส่งเสริมประชาธิปไตยในสังคมโลก

สังคมโลกในยุคปัจจุบัน เป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอย่างสูง ความเติบโตทางเศรษฐกิจรวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุเป็นไปอย่างรวดเร็ว เกิดปัญหาในหลาย ๆ เรื่อง เช่น ความขัดแย้งที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม การแบ่งแยก และถือปฏิบัติทางด้านเชื้อชาติ สีผิว ถิ่นกำเนิดที่ขัดแย้งกับหลักประชาธิปไตย โดยควรยึดมั่นในเรื่องความเสมอภาค รวมทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนในฐานะประชาคมโลก

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

1. การประพฤติปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
2. การเป็นพลเมืองดีด้านสังคม
3. การเป็นพลเมืองดีทางด้านเศรษฐกิจ
4. การเป็นพลเมืองดีด้านการเมืองการปกครอง

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง ความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (3 คะแนน)

1. วันนี้เราจะอภิปรายเรื่องความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี พลเมืองดี หมายถึง

.....

2. พลเมืองดีมีความสำคัญต่อประเทศชาติและสังคมโลก คือ.....

.....

คุณลักษณะของพลเมืองดีมี 4 ประการ คือ

1. คุณลักษณะด้านปัญญาของพลเมืองดี ได้แก่

.....

2. คุณลักษณะด้านจิตใจของพลเมืองดี ได้แก่

.....

3. คุณลักษณะทางสังคมของพลเมืองดี ได้แก่

.....

4. คุณลักษณะด้านร่างกายของพลเมืองดี ได้แก่

.....

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง บุคคลดีของสังคมไทยและสังคมโลก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (20 คะแนน)

คุณลักษณะของบุคคลดีของสังคมไทยและสังคมโลก

1. คุณลักษณะด้านปัญญา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. คุณลักษณะด้านจิตใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. คุณลักษณะด้านสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. คุณลักษณะด้านร่างกาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (20 คะแนน)

1. แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตย
ในครอบครัว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตย
ในโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการปฏิบัติตน
เป็นพลเมืองดีของสังคมไทย
และสังคมโลก

3. แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตย
ในชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตย
ในสังคมโลก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยชุดกิจกรรม ชุดที่ 5 เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี (3 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 0.5 คะแนน (มี 6 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง บุคคลดีของสังคมไทยและสังคมโลก (20 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 5 คะแนน (มี 4 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง พลเมืองดีกับวิถีประชาธิปไตย (7 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน (มี 7 ข้อ)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

(20 คะแนน)

การให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูก 1 ข้อ ได้ 5 คะแนน และต้องตอบแนวทางละ 4 ข้อขึ้นไป (มี 4 ข้อ)

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง ความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี
คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (3 คะแนน)

1. วันนี้เราจะอภิปรายเรื่องความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี พลเมืองดี หมายถึง ประชาชนหรือราษฎรผู้ที่มีคุณความดีหรือหมายถึงประชาชนหรือราษฎรผู้มีคุณธรรม

2. พลเมืองดีมีความสำคัญต่อประเทศชาติและสังคมโลก คือ ประชาชนหรือพลเมืองดี ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของประเทศชาติ หากประเทศใดมีคนดีเป็นจำนวนมากย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า มั่นคง และสงบสุข เพราะสมาชิกของสังคมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคม คุณลักษณะของพลเมืองดีมี 4 ประการ คือ

1. คุณลักษณะด้านปัญญาของพลเมืองดี ได้แก่ การเป็นผู้รู้จักเหตุผล มีวิจารณ์ญาณในการแยกแยะ ความผิดชอบชั่วดี คุณและโทษ เคารพกฎหมาย รู้จักแก้ปัญหาคืออย่างชาญฉลาด รู้คุณค่าของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

2. คุณลักษณะด้านจิตใจของพลเมืองดี ได้แก่ การเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประจําใจ ใช้หลักธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด ประพฤติตนถูกต้องและดีงาม

3. คุณลักษณะทางสังคมของพลเมืองดี ได้แก่ การเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมด้วยความสามัคคีกลมเกลียว

4. คุณลักษณะด้านร่างกายของพลเมืองดี ได้แก่ การเป็นผู้มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งจิตใจ และร่างกาย มีความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพตามศักยภาพของตน

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง บุคคลดีของสังคมไทยและสังคมโลก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (20 คะแนน)

คุณลักษณะของบุคคลดีของสังคมไทยและสังคมโลก

1. คุณลักษณะด้านปัญญา

เป็นผู้มีปัญญามารมีเลิศ เป็นผู้รู้จักเหตุ
รู้จักผลมีวิจรรณญาณในการแยกแยะ
คุณและโทษ รู้จักแก้ปัญหาได้อย่าง
ชาญฉลาด ปราศจากอคติ รู้เท่าทัน
ต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รู้คุณค่าภูมิ
ปัญญา และวัฒนธรรมไทย เป็นที่
ประจักษ์ของสังคมไทยและสังคมโลก

2. คุณลักษณะด้านจิตใจ

มีคุณธรรมจริยธรรมประจำใจ
ทรงยึดมั่นศรัทธา และปฏิบัติตาม
หลักธรรมทางศาสนาอย่างเคร่งครัด
มีความเมตตา กรุณา มีความรัก
และเสียสละต่อประชาชน อุทิศ
พระองค์ เพื่อการกินดี อยู่ดี
ของประชาชน ทรงไว้ซึ่งความ
ยุติธรรมปราศจากอคติใด ๆ

3. คุณลักษณะด้านสังคม

ช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชน
ให้พ้นความทุกข์ยาก โดยอุทิศ
พระวรกาย สติปัญญา และทรัพย์
เพื่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน
พระองค์พระราชทานแนวทาง
เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ไขปัญหา
ความยากจนของประชาชน ทรง
มุ่งมั่นพัฒนาสังคมไทยให้อยู่ดีกินดี

4. คุณลักษณะด้านร่างกาย

มีพระพลานามัยแข็งแรง ทรงเห็น
คุณค่าในการรักษาสุขภาพ
และพลานามัย ทั้งด้านการเสวย
และการออกกำลังกาย ทรงเป็น
นักกีฬาเรือใบระดับประเทศ
และระดับภูมิภาคของโลก

ใบกิจกรรมที่ 3

เรื่อง พลเมืองดีกับวิถีประชาธิปไตย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมตัวอักษรในตารางแนวดิ่งและแนวนอนให้สัมพันธ์กับข้อความที่กำหนดให้ (7 คะแนน)

				เ												ท				
				๘												๖				
				ส												ล				
				ย											๖	ก				
				ง						ห	ล	ก	เ	ส	ม	อ	ภ	า	ค	
				๖												ส				
				ข				๖	๖	๖					๘					
				า				ห	ล	ก	น	ต	ธ	ร	ร	ม				
	ห			ง												ภ				
	๖			ม												า				
	ห	ล	ก	ก	า	ร	ภ	ร	า	ค	ร	ภ	า	พ						
	ก			ก																
	เ			๖																
	ห	ล	ก	อ	ธ	ป	ไ	ต	ย	ข	อ	ง	ป	ร	ระ	ช	า	ช	น	
	ด																			
	๖																			
	ผ																			
	ล																			

แนวดิ่ง - การใช้หลักเหตุผลในการอยู่ร่วมกัน - การใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจและยุติปัญหา - สภาวะของมนุษย์ที่มีอิสระในการกระทำใด ๆ ที่ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	แนวนอน - ความเท่าเทียมกันของคนในสังคมประชาธิปไตย - การยึดถือกฎหมายเป็นหลักในการอยู่ร่วมกัน - การที่มนุษย์ปฏิบัติต่อกันด้วยความเห็นอกเห็นใจกันฉันพี่น้อง - ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองรัฐ

ใบกิจกรรมที่ 4

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตย

ในครอบครัว

1. สมาชิกในครอบครัวยึดหลักเหตุผล และให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน
2. ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ
3. พ่อแม่เข้าใจยอมรับความคิดเห็น และความต้องการของลูก
4. ลูกให้ความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ สมาชิกมีความสามัคคีปรองดองกัน

2. แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตย

ในโรงเรียน

1. ครูใช้หลักเหตุผลเป็นแบบอย่างกับนักเรียน
2. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น
4. สมาชิกทุกคนในโรงเรียนยึดมั่นในระเบียบแบบแผน และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน

แนวทางการปฏิบัติตน

เป็นพลเมืองดีของสังคมไทย

และสังคมโลก

3. แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยใน

ชุมชน

1. สมาชิกเคารพกฎหมายและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น
3. เห็นความสำคัญในการเลือกตั้งทุกระดับ
4. การแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และยึดเสียงข้างมากในการตัดสินใจ

4. แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตย

ในสังคมโลก

1. ทุกคนต้องเคารพสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐานของมนุษย์
2. เข้าร่วมกลุ่มองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อสร้างสันติภาพของโลก
3. ทุกประเทศไม่แสวงหาผลประโยชน์จากผู้ทุกข์ยาก ผู้อพยพพลัดถิ่น
4. ทุกประเทศยึดหลักความรักและมีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ โดยไม่เลือกปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กรมพล ท่องธรรมชาติ และคณะ. (2553). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- คู่มือการสอน. (2551). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ม.4-6 เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- นัทรชัย พุ่มเถื่อน. (2558). **สรุปเข้มสังคมมัธยมศึกษาปลาย**. กรุงเทพฯ : ไอดีซีพรีเมียร์.
- ชัย ลาภเพิ่มทวี. (2554). **หัวใจสังคม o-net**. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนเศรษฐ จำกัด.
- นางลักษณ์ ทองอยู่. (2552). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6**. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.
- วิชา ปานะบุตร. (2556). **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6**. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ.พัฒนา จำกัด.
- วีรชัย บุญอยู่ และคณะ. (2551). **แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4 - ม.6**. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- สุชาดา วราห์พันธ์ และคณะ. (2558). **หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ วิชา หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 4-6**. นนทบุรี : บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.

ภาคผนวก ค

แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาหน้าที่พลเมือง

โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง สังคมมนุษย์

เวลา 3 ชั่วโมง

สอนวันที่ เดือน พ.ศ.

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลก อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดที่ 2 วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สาระสำคัญ

การจัดระเบียบสังคมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ เพราะมนุษย์ที่ต่างมีความต้องการไม่เหมือนกัน อาจละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นได้ อันจะทำให้เกิดความขัดแย้ง จึงจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบสังคมให้มนุษย์มีการปฏิบัติระหว่างกันอย่างเหมาะสมจนกลายเป็นแบบแผนก่อเกิดสถาบันสังคมในที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายถึงความจำเป็นที่ทำให้มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคมได้
2. บอกถึงความสำคัญของการจัดระเบียบทางสังคม และสามารถปฏิบัติตามได้
3. บอกความสำคัญของบทบาท และหน้าที่ของสถาบันสังคม
4. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกันได้

สาระการเรียนรู้

1. การจัดระเบียบสังคม
2. สถาบันสังคม
3. การขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคณะกรรมการ คือ เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก
2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. ครูตั้งประเด็นคำถามว่า “หากสังคมมนุษย์ไม่มีการจัดระเบียบสังคม สังคมจะเป็นเช่นใด”
5. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การจัดระเบียบสังคม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของ ความสำคัญของการจัดระเบียบสังคม

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

6. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 1 และใบกิจกรรมที่ 2
7. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การจัดระเบียบสังคม : บรรทัดฐาน และใบกิจกรรมที่ 2 สถานภาพ-บทบาท กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยกันทำใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

8. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

9. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

10. ครูและนักเรียนร่วมกันหาคำตอบ

11. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

12. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปถึงความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการ

จัดระเบียบทางสังคม และสถานภาพ-บทบาท ที่มีต่อมนุษย์

13. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

14. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 1 และใบกิจกรรมที่ 2 มารวมคะแนนเพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แด้ม 2 แด้ม และ 1 แด้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แด้มครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 2

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคละความสามารถ คือ เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 2 เรื่อง สถาบันสังคม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของ ความสำคัญของบทบาท และหน้าที่ของสถาบันสังคม

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 3
6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง สถาบันสังคม กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยกันทำใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

7. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

8. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

9. ครู และนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ

10. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

11. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป ความสำคัญของบทบาท และหน้าที่ของสถาบันสังคมที่มี

ต่อมนุษย์

12. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

13. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 3 มารวมคะแนน เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แต้ม 2 แต้ม และ 1 แต้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แต้ม ครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 3

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคณะกรรมการ คือ เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 3 เรื่อง การจัดการทางสังคม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของการจัดการทางสังคม

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 4

6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง การจัดการทางสังคม กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยกันทำใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

7. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกันและเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

8. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

9. ครู และนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ

10. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

11. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป ความสำคัญของการขัดเกลาทางสังคมที่มีต่อมนุษย์ในสังคม
12. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป
13. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 4 มารวมคะแนน เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แต้ม 2 แต้ม และ 1 แต้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แต้ม ครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การจัดระเบียบสังคม
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง สถาบันสังคม
3. ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง การขัดเกลาทางสังคม
4. ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การจัดระเบียบสังคม : บรรทัดฐาน
5. ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง สถาบันสังคม
6. ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง สถานภาพ-บทบาท
7. ใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง การขัดเกลาทางสังคม

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานจากใบกิจกรรมที่ 1-4

เครื่องมือ

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนการทำงานกลุ่ม
2. ใบกิจกรรมที่ 1-4

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป
2. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 1-4 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร)

ครูผู้สอน

บันทึกข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นายศักดิ์ รุ่งแสง)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นุรีรัมย์

แบบการประเมินการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม
 ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง สังคมมนุษย์

กลุ่ม/ชื่อ	การทำงานร่วมกัน			ความกระตือรือร้น			การตอบคำถาม			ความคิดสร้างสรรค์			รวม
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 9-12 หมายถึง ดี
 คะแนน 5-8 หมายถึง พอใช้
 ต่ำกว่า 5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน

ดี พอใช้ ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินใจ

ผ่าน ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

เกณฑ์คุณภาพการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม

การทำงานร่วมกัน

ยอมรับมติของกลุ่มรับผิดชอบงานที่รับมอบหมายจากกลุ่ม	ได้ 3 คะแนน
ยอมรับมติของกลุ่ม	ได้ 2 คะแนน
ยอมรับมติการทำงานของกลุ่ม แต่ปฏิบัติตามน้อยครั้ง	ได้ 1 คะแนน

ความกระตือรือร้น

ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	ได้ 3 คะแนน
ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น	ได้ 2 คะแนน
ช่วยเหลืองานภายในกลุ่มเมื่อมีการร้องขอ	ได้ 1 คะแนน

การตอบคำถาม

ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี	ได้ 3 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามน้อยมาก	ได้ 1 คะแนน

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง แต่มีประโยชน์	ได้ 3 คะแนน
รับฟัง แต่แสดงความคิดเห็นที่คล้ายตามเพื่อน ๆ	ได้ 2 คะแนน
ร่วมกิจกรรมตามที่กลุ่มขอร้อง	ได้ 1 คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่ เดือน พ.ศ.

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจ และปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลก อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดที่ 2 วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สาระสำคัญ

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้สังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนามากขึ้น จึงควรรู้เท่าทัน และเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงนั้น เพื่อหาทางสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่คนในสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
2. บอกประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
3. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกันได้

สาระการเรียนรู้

1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
2. ผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อมนุษย์

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากัน เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยให้สมาชิกในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญถึงสาเหตุอะไรบ้างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 1

6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยกันทำใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

7. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

8. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

9. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ

10. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

11. นักเรียน และครูร่วมกันสรุป เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
12. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป
13. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 1 มารวมคะแนน เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่มกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แต้ม 2 แต้ม และ 1 แต้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แต้ม ครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 2

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากัน เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก
2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของผลกระทบความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อมนุษย์

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 2
6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ผลกระทบความเปลี่ยนแปลงทางสังคม กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยกันทำใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้
 - นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม
 - นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

7. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

8. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

9. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ

10. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลทำงานกลุ่ม

11. นักเรียน และครูร่วมกันสรุป เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และผลกระทบความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

12. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

13. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 2 มารวมคะแนน เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แด้ม 2 แด้ม และ 1 แด้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แด้ม ครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

14. ใบความรู้ที่ 1 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

15. ใบกิจกรรมที่ 1 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

16. ใบกิจกรรมที่ 2 ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

2. ตรวจสอบผลงานจากใบกิจกรรมที่ 1-2

เครื่องมือ

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนการทำงานกลุ่ม

2. ใบกิจกรรมที่ 1-2

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป
2. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 1-2 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร)

ครูผู้สอน

บันทึกข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายศักดิ์ รุ่งแสง)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นนทบุรี

แบบการประเมินการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม
 ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

กลุ่ม/ชื่อ	การทำงาน ร่วมกัน			ความ กระตือรือร้น			การตอบ คำถาม			ความคิด สร้างสรรค์			รวม
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 9-12 หมายถึง ดี
 คะแนน 5-8 หมายถึง พอใช้
 ต่ำกว่า 5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน

ดี พอใช้ ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินใจ

ผ่าน ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

เกณฑ์คุณภาพการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม

การทำงานร่วมกัน

ยอมรับมติของกลุ่มรับผิดชอบงานที่รับมอบหมายจากกลุ่ม	ได้ 3 คะแนน
ยอมรับมติของกลุ่ม	ได้ 2 คะแนน
ยอมรับมติการทำงานของกลุ่ม แต่ปฏิบัติตามน้อยครั้ง	ได้ 1 คะแนน

ความกระตือรือร้น

ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	ได้ 3 คะแนน
ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น	ได้ 2 คะแนน
ช่วยเหลืองานภายในกลุ่มเมื่อมีการร้องขอ	ได้ 1 คะแนน

การตอบคำถาม

ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี	ได้ 3 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามน้อยมาก	ได้ 1 คะแนน

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างแต่มีประโยชน์	ได้ 3 คะแนน
รับฟัง แต่แสดงความคิดเห็นที่คล้ายตามเพื่อน ๆ	ได้ 2 คะแนน
ร่วมกิจกรรมตามที่กลุ่มขอเรื่อง	ได้ 1 คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง วัฒนธรรม

เวลา 3 ชั่วโมง

สอนวันที่ เดือน พ.ศ.

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดที่ 5 วิเคราะห์ความจำเป็นที่ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเลือกรับวัฒนธรรมสากล

สาระสำคัญ

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงความเจริญงอกงามในหมู่คณะ เป็นผลงานของบรรพบุรุษที่มีคุณค่า แต่วัฒนธรรมนั้นสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสมตามกาลเวลา และวัฒนธรรมหลาย ๆ วัฒนธรรมควรอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการทำให้ข้อมูลข่าวสารนำไปสู่การติดต่อสัมพันธ์กันของชนชาติต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น การติดต่อสัมพันธ์กันส่งผลถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ซึ่งบุคคลในสังคมควรตระหนัก และให้ความสำคัญในการธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และการเลือกรับวัฒนธรรมใหม่ที่สอดคล้อง และผสมผสานเพื่อธำรงรักษาเอกลักษณ์ของชาติตนไว้อย่างมั่นคง และเกิดผลดีต่อประเทศชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายถึงความหมาย ประเภท ลักษณะความสำคัญ และการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมได้
- บอกลักษณะ และความสำคัญของวัฒนธรรมไทย

สาระการเรียนรู้

- ความหมาย ประเภท ลักษณะ ความสำคัญของวัฒนธรรม

2. แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยที่ดิงาม

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละความสามารถ คือ เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่ง เป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของ สมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. ครูนำภาพวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ มาให้นักเรียนศึกษา ดังนี้

- วัฒนธรรมทางวัตถุ	- วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ
- วัตถุธรรม	- สหธรรม
- เนติธรรม	- กติธรรม

แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจำแนกประเภทของวัฒนธรรมแบบต่าง ๆ จากภาพ

5. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรม โดยให้สมาชิกภายใน กลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของความหมาย ประเภท และลักษณะของ วัฒนธรรม

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

6. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 1

7. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรม นักเรียนช่วยกันทำใบ กิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 ทิศวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

8. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

9. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

10. ครูและนักเรียนร่วมกันหาคำตอบ

11. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานเป็นกลุ่ม

12. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ประเภท

ลักษณะของวัฒนธรรม ต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียน และบุคคลอื่นในสังคม

13. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

14. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 1 มารวมคะแนน เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แต้ม 2 แต้ม และ 1 แต้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แต้ม ครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 2

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยละความสามารถ คือเด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของแนวทางการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทย

5. ครูสุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มให้เล่าถึงเรื่องแนวทางการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทย ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

6. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 2

7. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 2 วัฒนธรรมไทยที่จำเป็นต้องอนุรักษ์สืบสาน

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

8. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

9. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

10. ครู และนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ

11. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและทำงานเป็นกลุ่ม

12. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปถึงความรู้ความเข้าใจ เรื่อง วัฒนธรรมไทยที่จำเป็นต้องอนุรักษ์สืบสาน

13. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

14. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 2 มารวมคะแนน

เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แด้ม 2 แด้ม และ 1 แด้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แด้มครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 3

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละความสามารถ คือเด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก
2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 วัฒนธรรม โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 3 และใบกิจกรรมที่ 4
6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง โขเซี่ยลเน็ตเวิร์กเพื่อการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย และใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง สປາເຄຕີແກງເຢືວູ່ຫວານ อาหารไทยสไตล์อิตาเลียน

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

7. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม
8. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

9. ครู และนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ
10. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานเป็นกลุ่ม

11. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปถึงความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และการเลือกรับวัฒนธรรมสากล
12. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป
13. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 1 ใบกิจกรรมที่ 2 ใบกิจกรรมที่ 3 และใบกิจกรรมที่ 4 มารวมคะแนน เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แด้ม 2 แด้ม และ 1 แด้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แอด้มครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อภาพนิ่ง แสดงถึงภาพวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ
2. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรม
3. ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรม
4. ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง วัฒนธรรมไทยที่จำเป็นต้องอนุรักษ์สืบสาน
5. ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง การใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กเพื่อการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย
6. ใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง สป่าเกตติแกงเขียวหวาน อาหารไทยสไตล์อิตาลีเลียน

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานจากใบกิจกรรมที่ 1-4

เครื่องมือ

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ใบกิจกรรมที่ 1-4

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป
2. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 1-4 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร)

ครูผู้สอน

บันทึกข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายศักดิ์ รุ่งแสง)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นนทบุรี

ภาพประกอบ เรื่อง วัฒนธรรม

ที่อยู่อาศัย

เครื่องนุ่งห่ม

อาหาร

ยารักษาโรค

เกณฑ์คุณภาพการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม

การทำงานร่วมกัน

ยอมรับมติของกลุ่มรับผิดชอบงานที่รับมอบหมายจากกลุ่ม	ได้ 3 คะแนน
ยอมรับมติของกลุ่ม	ได้ 2 คะแนน
ยอมรับมติการทำงานของกลุ่ม แต่ปฏิบัติตามน้อยครั้ง	ได้ 1 คะแนน

ความกระตือรือร้น

ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	ได้ 3 คะแนน
ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น	ได้ 2 คะแนน
ช่วยเหลืองานภายในกลุ่มเมื่อมีการร้องขอ	ได้ 1 คะแนน

การตอบคำถาม

ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี	ได้ 3 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามน้อยมาก	ได้ 1 คะแนน

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างแต่มีประโยชน์	ได้ 3 คะแนน
รับฟัง แต่แสดงความคิดเห็นที่คล้อยตามเพื่อน ๆ	ได้ 2 คะแนน
ร่วมกิจกรรมตามที่กลุ่มขอร้อง	ได้ 1 คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง สิทธิมนุษยชน

เวลา 4 ชั่วโมง

สอนวันที่ เดือน พ.ศ.

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดที่ 4 ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและเสนอแนวทางพัฒนา

สาระสำคัญ

เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และหลักการของสิทธิมนุษยชนได้
2. วิเคราะห์สิทธิต่าง ๆ ตามปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และหลักการของสิทธิมนุษยชน
2. สาระสำคัญของปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคละความสามารถ คือ เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิมนุษยชน โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของความหมาย ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 1

6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การคุ้มครองตามสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค นักเรียนช่วยกันทำใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิววิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

7. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

8. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

9. ครูและนักเรียนร่วมกันหาคำตอบ

10. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานเป็นกลุ่ม

11. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปถึงความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญของ สิทธิมนุษยชน

12. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

13. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 1 มารวมคะแนน เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แต้ม 2 แต้ม และ 1 แต้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แต้ม ครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 2

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยละความสามารถ คือเด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้ นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของ สมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิมนุษยชน โดยให้สมาชิก ภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของแนวคิด และหลักการของสิทธิ มนุษยชนได้

5. ครูสุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มให้เล่าถึงแนวคิด และหลักการของสิทธิมนุษยชน ครูอธิบาย เพิ่มเติมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

6. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 2 และใบกิจกรรมที่ 3

7. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมใบกิจกรรมที่ 2 หลักสิทธิมนุษยชน และใบ กิจกรรมที่ 3 แนวทางการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 พังชั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

8. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

9. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

10. ครู และนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ

11. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและทำงานเป็นกลุ่ม

12. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปถึงความเข้าใจ เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน

และแนวทางการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

13. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

14. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 2 และใบกิจกรรมที่ 3 มารวมคะแนนเพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แด้ม 2 แด้ม และ 1 แด้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แด้มครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 3

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคณะกรรมการคือ เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ปรากฏญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แห่งสหประชาชาติ โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของข้อความที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชน

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 4

6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง ปรากฏญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน นักเรียนช่วยกันทำใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

7. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

8. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

9. ครูและนักเรียนร่วมกันหาคำตอบ

10. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานเป็นกลุ่ม

11. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปถึงการปฏิบัติตามปรากฏญาสากลว่าด้วยมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

12. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

13. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 4 มารวมคะแนน เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แต้ม 2 แต้ม และ 1 แต้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แต้ม ครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 4

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยความสามารถ คือเด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของสิทธิมนุษยชน ด้านความเสมอภาคของบุคคล

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 5

6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรม 5 เรื่อง ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

7. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

8. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

9. ครู และนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ

10. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานเป็นกลุ่ม

11. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปถึงความรู้ความเข้าใจ เรื่อง ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา

12. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

13. สรุปผลการทำงานในการทำ ใบกิจกรรมที่ 5 มารวมคะแนน เพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แต้ม 2 แต้ม และ 1 แต้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แต้ม ครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง สิทธิมนุษยชน
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ
3. ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา
4. ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การคุ้มครองตามสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค
5. ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน
6. ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
7. ใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง ปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
8. ใบกิจกรรมที่ 5 เรื่อง ผู้เรียกร้องสิทธิเพื่อการศึกษา

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานจากใบกิจกรรมที่ 1-5

เครื่องมือ

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ใบกิจกรรมที่ 1-5

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป
2. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 1-5 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวชนันพัฒนา วรรณวิจิตร)

ครูผู้สอน

บันทึกข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นายศักดิ์ รุ่งแสง)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูรีรัมย์

แบบการประเมินการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม
 ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง สิทธิมนุษยชน

กลุ่ม/ชื่อ	การทำงานร่วมกัน			ความกระตือรือร้น			การตอบคำถาม			ความคิดสร้างสรรค์			รวม
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 9-12 หมายถึง ดี
 คะแนน 5-8 หมายถึง พอใช้
 ต่ำกว่า 5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน

ดี พอใช้ ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินใจ

ผ่าน ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

เกณฑ์คุณภาพการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม

การทำงานร่วมกัน

ยอมรับมติของกลุ่มรับผิดชอบงานที่รับมอบหมายจากกลุ่ม	ได้ 3 คะแนน
ยอมรับมติของกลุ่ม	ได้ 2 คะแนน
ยอมรับมติการทำงานของกลุ่ม แต่ปฏิบัติตามน้อยครั้ง	ได้ 1 คะแนน

ความกระตือรือร้น

ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	ได้ 3 คะแนน
ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น	ได้ 2 คะแนน
ช่วยเหลืองานภายในกลุ่มเมื่อมีการร้องขอ	ได้ 1 คะแนน

การตอบคำถาม

ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี	ได้ 3 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามน้อยมาก	ได้ 1 คะแนน

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างแต่มีประโยชน์	ได้ 3 คะแนน
รับฟัง แต่แสดงความคิดเห็นที่คล้ายตามเพื่อน ๆ	ได้ 2 คะแนน
ร่วมกิจกรรมตามที่กลุ่มขอร้อง	ได้ 1 คะแนน

แบบบันทึกคะแนนการทำใบกิจกรรมกลุ่ม

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง สิทธิมนุษยชน

กลุ่ม ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนการประเมินใบกิจกรรม					คะแนน รวม
		ใบกิจกรรม ที่ 1	ใบกิจกรรม ที่ 2	ใบกิจกรรม ที่ 3	ใบกิจกรรม ที่ 4	ใบกิจกรรม ที่ 5	
		20	25	25	20	10	100

ลงชื่อ.....ผู้บันทึกคะแนน

(นางสาวชนันพัฒนา วรรณวิจิตร)

หมายเหตุ

เกณฑ์การประเมินต้องผ่านร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง พลเมืองดีของประเทศไทยและสังคมโลก

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่ เดือน พ.ศ.

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลก อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดที่ 3 ปฏิบัติตนและมีส่วนสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดี ของประเทศไทยและสังคมโลก

สาระสำคัญ

การเป็นพลเมืองดีของประเทศไทยและสังคมโลกได้นั้นต้องเป็นบุคคลที่เคารพและปฏิบัติตาม กฎหมาย และกติกาที่สังคมและประเทศชาติกำหนดไว้ พร้อมทั้งสนับสนุนให้บุคคลอื่นปฏิบัติได้ นอกจากนี้คนในสังคมทุกสังคมต้องรู้จักรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม มีส่วนร่วมในการปกครอง ป้องกันประเทศชาติให้ปลอดภัยในทุกด้าน เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ และจริยธรรมและดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสม ในฐานะพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของพลเมืองดี
2. บอกคุณลักษณะของพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก
3. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก
4. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกันได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของพลเมืองดี
2. คุณลักษณะของพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก
3. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคละความสามารถ คือเด็กเก่ง 1คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก
2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของความหมาย และความสำคัญของพลเมืองดี

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 1 และใบกิจกรรมที่ 2
6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี และใบกิจกรรมที่ 2 บุคคลดีของสังคมไทยและสังคมโลก กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยกันทำใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้
 - นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม
 - นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล
 - นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ
 - นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

8. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม

9. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

10. ครูและนักเรียนร่วมกันหาคำตอบ

11. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

12. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปถึงความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี และคุณลักษณะของบุคคลดีของสังคมไทยและสังคมโลก

13. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป

14. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 1 และใบกิจกรรมที่ 2 มารวมคะแนนเพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แด้ม 2 แด้ม และ 1 แด้ม ตามลำดับที่ 1-3 ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้แด้มครูพูดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 2

ขั้นเตรียม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยละความสามารถ คือ เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง จัดที่นั่งเป็นกลุ่มให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้สะดวก

2. ครูแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระเบียบของกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

4. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคม

โลกโดยยึดหลักประชาธิปไตย โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันจับสาระสำคัญของลักษณะของพลเมืองดีกับวิถีประชาธิปไตย และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

5. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปทำใบกิจกรรมที่ 3 และใบกิจกรรมที่ 4
6. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง พลเมืองดีกับวิถีประชาธิปไตย และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยกันทำใบกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงในการทำกิจกรรม

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 คิดวิเคราะห์สังเคราะห์หาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ

7. แต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และเลือกตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานของกลุ่ม
8. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบ

ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

9. ครู และนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ
10. สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

11. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป คุณลักษณะของพลเมืองดีกับวิถีประชาธิปไตย และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก
12. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำงานของกลุ่มตนเองว่ามีจุดเด่น จุดบกพร่องหรือข้อควรปรับปรุงเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป
13. สรุปผลการทำงานในการทำใบกิจกรรมที่ 3 และใบกิจกรรมที่ 4 มารวมคะแนนเพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับ 3 แต้ม 2 แต้ม และ 1 แต้ม ตามลำดับที่ 1-3

ส่วนกลุ่มที่ยังไม่ได้เต็มครุพุดให้กำลังใจในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดความพยายามในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก
2. ใบความรู้ที่ 2 พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลกโดยยึดหลักประชาธิปไตย
3. ใบกิจกรรมที่ 1 ความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี
4. ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง บุคคลดีของสังคมไทยและสังคมโลก
5. ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง พลเมืองดีกับวิถีประชาธิปไตย
6. ใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานจากใบกิจกรรมที่ 1-4

เครื่องมือ

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนการทำงานกลุ่ม
2. ใบกิจกรรมที่ 1-4

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป
2. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 1-4 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร)

ครูผู้สอน

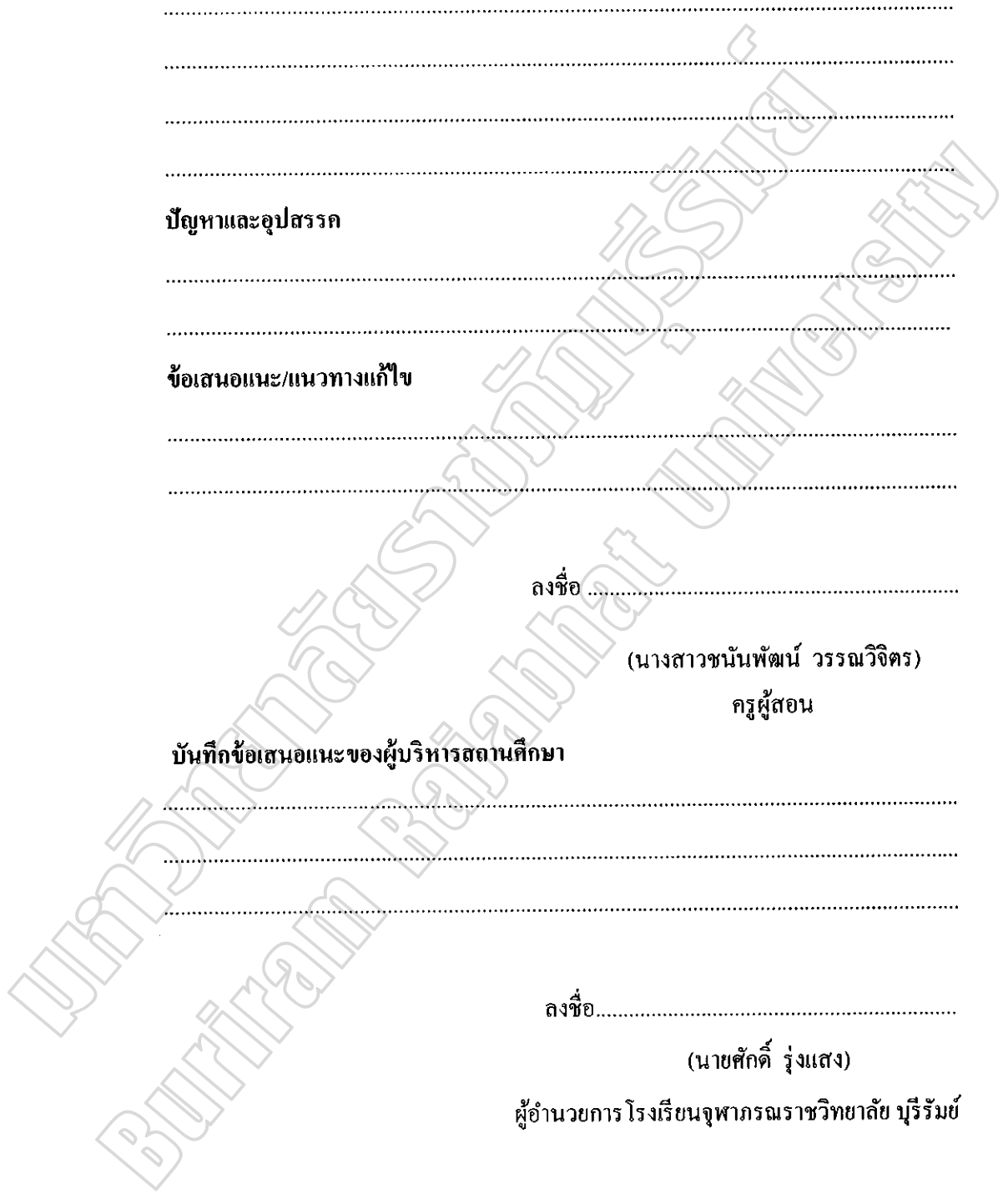
บันทึกข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายศักดิ์ รุ่งแสง)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นูรีรัมย์

แบบการประเมินการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม
 ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

กลุ่ม/ชื่อ	การทำงาน ร่วมกัน			ความ กระตือรือร้น			การตอบ คำถาม			ความคิด สร้างสรรค์			รวม 12
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 9-12 หมายถึง ดี
 คะแนน 5-8 หมายถึง พอใช้
 ต่ำกว่า 5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน

ดี พอใช้ ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินใจ

ผ่าน ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

เกณฑ์คุณภาพการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการทำงานกลุ่ม

การทำงานร่วมกัน

ยอมรับมติของกลุ่มรับผิดชอบงานที่รับมอบหมายจากกลุ่ม	ได้ 3 คะแนน
ยอมรับมติของกลุ่ม	ได้ 2 คะแนน
ยอมรับมติการทำงานของกลุ่ม แต่ปฏิบัติตามน้อยครั้ง	ได้ 1 คะแนน

ความกระตือรือร้น

ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	ได้ 3 คะแนน
ช่วยเหลืองานในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น	ได้ 2 คะแนน
ช่วยเหลืองานภายในกลุ่มเมื่อมีการร้องขอ	ได้ 1 คะแนน

การตอบคำถาม

ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี	ได้ 3 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
มีส่วนร่วมในการตอบคำถามน้อยมาก	ได้ 1 คะแนน

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างแต่มีประโยชน์	ได้ 3 คะแนน
รับฟัง แต่แสดงความคิดเห็นที่คล้ายตามเพื่อน ๆ	ได้ 2 คะแนน
ร่วมกิจกรรมตามที่กลุ่มขอร้อง	ได้ 1 คะแนน

แบบบันทึกคะแนนการทำใบกิจกรรมกลุ่ม

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง พลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

กลุ่ม ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนการประเมินใบกิจกรรม				คะแนน รวม
		ใบกิจกรรม ที่ 1	ใบกิจกรรม ที่ 2	ใบกิจกรรม ที่ 3	ใบกิจกรรม ที่ 4	
		3	20	7	20	50

ลงชื่อ.....ผู้บันทึกคะแนน

(นางสาวชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร)

หมายเหตุ

เกณฑ์การประเมินต้องผ่านร้อยละ 80

ภาคผนวก ง
แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สังคม

จำนวน 30 ข้อ

เวลาในการทำแบบทดสอบ 60 นาที

คะแนนเต็ม 30 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ

1. การรวมกลุ่มในลักษณะใดเรียกว่าสังคม
 - ก. มีวิถีชีวิตเป็นของตนเอง
 - ข. มีการปกครองเป็นของตนเอง
 - ค. มีคนส่วนใหญ่พูดภาษาเดียวกัน
 - ง. มีประชากรจำนวนหนึ่งทั้งหญิงและชาย
2. ความสำคัญอันดับแรกในการอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์คือข้อใด
 - ก. อยู่รวมกันเป็นหมู่เป็นพวก
 - ข. พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
 - ค. ติดต่อสื่อสารกันอย่างทั่วถึง
 - ง. ร่วมกันสร้างสรรค์ทางสังคม
3. มนุษย์สามารถแสวงหาสิ่งที่ตนต้องการได้ด้วยตนเอง เพราะอะไร
 - ก. มีการนำเทคโนโลยีมาใช้
 - ข. มีการปรับตัวอยู่เสมอ
 - ค. มีการแบ่งหน้าที่กันทำ
 - ง. มีการวางแผนระยะยาว
4. ข้อใดคือองค์ประกอบที่สำคัญของโครงสร้างทางสังคม
 - ก. กลุ่มและสถาบัน
 - ข. อำนาจและกลไก
 - ค. ทัศนคติและพฤติกรรม
 - ง. วัฒนธรรมและประเพณี

5. สถาบันทางสังคมข้อใดทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมเบื้องต้น ที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาทางอารมณ์และบุคลิกภาพของมนุษย์

- ก. ศาสนา
- ข. เศรษฐกิจ
- ค. ครอบครัว
- ง. การเมืองการปกครอง

6. บทบาท (role) หมายถึงหน้าที่หรือพฤติกรรมที่แต่ละสังคมกำหนดให้ผู้คนในสังคมกระทำ ข้อใดต่อไปนี้เป็นตัวหลักในการกำหนดบทบาทดังกล่าว

- ก. ชนิกานิคม
- ข. สถานภาพทางสังคม
- ค. ประสบการณ์ที่สั่งสมมา
- ง. สถานภาพทางกายของบุคคล เช่น ความสูงต่ำ ดำขาว

7. สิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมของคนให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการคือข้อใด

- ก. กฎหมาย
- ข. บรรทัดฐาน
- ค. สถาบันสังคม
- ง. กลุ่มสังคม

8. ข้อใดคือพฤติกรรมของวิถีชาวบ้าน

- ก. คาวเรื่องสอบได้คะแนนสูงสุดจึงได้รับทุนการศึกษา
- ข. เสมอใจเลี้ยงดูพ่อแม่ซึ่งชรามากแล้วเพื่อทดแทนพระคุณ
- ค. สูดาวดีสมรสใหม่อีกครั้งหลังจากหย่ากับสามีคนเดิมได้ 5 ปี
- ง. จันทราทำบุญขึ้นบ้านใหม่พร้อมกับทำขวัญเดือนให้หลานสาว

9. เหตุการณ์ในข้อใดเป็นการขัดเกลาทางสังคมทางตรง

- ก. น้องเห็นพี่ชกต่อยเพื่อนน้องจึงไปชกต่อยเพื่อนบ้าง เพื่อช่วยพี่
- ข. คุณครูแล้วแสดงพฤติกรรมตามอย่างละครที่ชอบ
- ค. พ่อชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวการเมืองให้แม่ฟัง
- ง. ครูชมเชยนักเรียนที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง

10. ข้อใดเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

- ก. คนนิยมใช้สมาร์ทโฟนมากขึ้น
- ข.สตรีมีบทบาทในทางการเมืองมากขึ้น
- ค. ชาวบ้านมีความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์น้อยลง

- ง. การปกครองระบอบประชาธิปไตยได้รับความนิยมนำเพิ่มขึ้น
11. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ส่งผลต่อสังคมอย่างไร
- ก. ทำให้สังคมมีการพัฒนามากขึ้น และผลิตสิ่งต่าง ๆ ที่ทันสมัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับคนในสังคม
- ข. ทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงมากเกินไปทำให้สังคมค่อย ๆ เสื่อมโทรม คนในสังคมขาดคุณภาพ
- ค. ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง มีการก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้าต่าง ๆ ทำให้คนในสังคมมีรายได้
- ง. ทำให้สังคมมีความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ คนในสังคมมีการแข่งขันแย่งชิงกันเอง
12. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมได้ชัดเจนที่สุด
- ก. สิ่งที่เป็นความเจริญของแต่ละท้องถิ่น
- ข. ประเพณีของชาติต่าง ๆ ที่มีการพัฒนา จนถึงปัจจุบัน
- ค. เอกลักษณ์ของชนชาติต่าง ๆ ที่มีความเจริญก้าวหน้า
- ง. ทุกสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมายังคนรุ่นหลัง
13. วัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับคนในสังคมอย่างไร
- ก. วัฒนธรรมทำให้คนในสังคมสามารถดำเนินชีวิตได้ถูกต้องทันยุคทันสมัย
- ข. วัฒนธรรมเป็นแบบแผนของคนในสังคมที่จะใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ
- ค. วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้คนในสังคมเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทันวัฒนธรรมใหม่ ๆ
- ง. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สร้างความเจริญอกงามและสะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม
14. วัฒนธรรมสากลใดต่อไปนี้ที่เราควรเลือกรับมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด
- ก. ภาษาอังกฤษ
- ข. แฟชั่นเสื้อผ้า
- ค. สีน้าเบรนต์เนม
- ง. เครื่องสำอางชื่อดัง
15. ผู้ใดปฏิบัติ **ไม่ถูกต้อง** ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
- ก. มุกหัดเล่นระนาดเอก
- ข. หญิงสอนเด็กทะเลาะแวกบ้านให้รำไทย

- ก. ฝ้ายไปเที่ยวโบราณสถานแล้วนำวัตถุโบราณกลับมา
 ง. จุกซั๊กชวนชาวต่างชาติให้ฝึกพูด อ่าน เขียน ภาษาไทย
16. พิธีไหว้ครู เป็นวัฒนธรรมประเภทใด
 ก. คติธรรม
 ข. สหธรรม
 ค. เนติธรรม
 ง. วัตถุธรรม
17. แนวคิดใดเป็นที่มาของสิทธิมนุษยชน
 ก. สังคมนิยม
 ข. รัฐสวัสดิการ
 ค. โครงสร้างทางสังคม
 ง. สิทธิตามธรรมชาติ
18. สิทธิมนุษยชนให้ความสำคัญกับเรื่องใด
 ก. ความเหลื่อมล้ำทางสังคม
 ข. การมีอิสระในการดำเนินชีวิต
 ค. การถูกกลั่นแกล้งสิทธิจากภาครัฐ
 ง. การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา
19. การที่นายจ้างยึดเงินมัดจำและให้ลูกจ้างทำงานเกินเวลาเป็นการกระทำที่ขัดกับสิทธิ เสรีภาพ
 ในข้อใด
 ก. สิทธิในทรัพย์สิน
 ข. สิทธิเสรีภาพในการศึกษา
 ค. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม
 ง. สิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 20-21

สิทธิมนุษยชนคืออะไร ถ้าจะกล่าวไปแล้วก็คือ สิทธิของมนุษย์ที่มีอยู่ตามธรรมชาตินั่นเอง โดยสาระสำคัญของแนวคิดนี้กล่าวถึงการที่มนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกันมนุษย์มีสิทธิบางประการที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิดจนกระทั่งถึงแก่ความตาย สิทธิดังกล่าว ได้แก่ สิทธิในชีวิต เสรีภาพในร่างกาย และความเสมอภาค ซึ่งเป็นสิทธิที่ไม่อาจโอนให้แก่กันได้และใครจะล่วงละเมิดมิได้ หากมีการล่วงละเมิดก็อาจก่อให้เกิดอันตราย หรือกระทบกระเทือนเสื่อมเสียต่อสภาพความเป็นมนุษย์ได้

20. ข้อใดเป็นจุดประสงค์หลักของข้อความข้างต้น
- ก. สิทธิมนุษยชนเป็นกฎของธรรมชาติ
 - ข. สิทธิมนุษยชนนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคม
 - ค. สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของบุคคลที่ไม่อาจก้าวล่วงได้
 - ง. สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิเฉพาะตัวที่อาจโอนให้แก่กันได้
21. คุณธรรมในข้อใดมีส่วนทำให้สิทธิมนุษยชนเกิดการพัฒนา
- ก. ความมีน้ำใจ
 - ข. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - ค. การตระหนักรู้ในหน้าที่
 - ง. การเคารพซึ่งกันและกัน
22. การที่ประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชนนั้น เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญอย่างไร
- ก. เพื่อให้มนุษย์ได้รับการปกป้อง และ คุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน
 - ข. เพื่อลดช่องว่างระหว่างฐานะความเป็นอยู่ของมนุษย์
 - ค. เพื่อให้มนุษย์ทุกคนมีสภาพความเป็นอยู่เท่าเทียมกัน
 - ง. เพื่อให้ประเทศสมาชิกออกกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
23. หน้าที่สำคัญของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติคืออะไร
- ก. บริหารราชการเกี่ยวกับเรื่อง สิทธิมนุษยชน
 - ข. ดำเนินการลงโทษต่อผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชน
 - ค. ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ด้านสิทธิมนุษยชน
 - ง. ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเมิดสิทธิมนุษยชน
24. พลเมืองดีคืออะไร
- ก. คนที่มีฐานะดี
 - ข. คนที่มีการศึกษาสูง
 - ค. คนที่มีชื่อเสียงในสังคม
 - ง. บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและศีลธรรม
25. หลักการสำคัญที่สุดในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ คืออะไร
- ก. หลักการ ใช้เสียงข้างมาก
 - ข. หลักการ ประนีประนอม
 - ค. หลักการ ยอมรับเสียงข้างน้อย
 - ง. หลักการ ยอมรับความคิดที่แตกต่างกัน

26. พลเมืองดีต้องมีลักษณะอย่างไร

- ก. มีความสุขุมรอบคอบ
- ข. มีความสัมพันธ์ที่ดีเฉพาะกับกลุ่มเพื่อน
- ค. มีความรับผิดชอบต่อสังคมและศีลธรรม
- ง. มีความรอบรู้ทางการประกอบการอาชีพ

27. ชาวฟ้างเลี้ยงชีพตามกำลังทรัพย์ และไม่คิดอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน การปฏิบัติตนของชาวฟ้างตรงตามคุณลักษณะของพลเมืองดีในด้านใด

- ก. เสียสละเพื่อส่วนรวม
- ข. อยู่อย่างพอเพียง
- ค. ขยันหมั่นเพียร
- ง. ห่วงดีต่อผู้อื่น

28. พฤติกรรมใดของพลเมืองที่ขัดขวางการพัฒนาทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

- ก. การรณรงค์หาเสียง
- ข. การชุมนุมประท้วง
- ค. การนอนหลับทับสิทธิ์
- ง. การเรียกร้องสิทธิประโยชน์

29. การที่นายแก้วไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแสดงว่านายแก้วขาดความตระหนักของการเป็นพลเมืองดีในเรื่องใด

- ก. สิทธิพลเมือง
- ข. จารีตพลเมือง
- ค. หน้าที่พลเมือง
- ง. กฎหมายพลเมือง

30. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของนักเรียนข้อใดสมบูรณ์ที่สุด

- ก. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- ข. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
- ค. ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน
- ง. มีความอดทนเสียสละ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1.	ก	11.	ก	21.	ง
2.	ข	12.	ง	22.	ก
3.	ข	13.	ง	23.	ง
4.	ก	14.	ก	24.	ง
5.	ค	15.	ค	25.	ข
6.	ข	16.	ก	26.	ค
7.	ก	17.	ง	27.	ข
8.	ง	18.	ก	28.	ค
9.	ง	19.	ง	29.	ก
10.	ข	20.	ค	30.	ก

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง

โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนตามเกณฑ์
ที่กำหนดให้ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มาก
ระดับ	3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	น้อย
ระดับ	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนจากชุดกิจกรรม					
2. เนื้อหาในชุดกิจกรรมที่ความชัดเจน					
3. ชุดกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสม					
4. ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ และมีรูปแบบที่หลากหลาย					
5. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนมี ความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น					
6. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ อันดีภายในห้องเรียน					
7. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนรู้จักคิด และแก้ปัญหาได้					
8. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็น					
9. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเองได้					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
10. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้กับวิชาอื่นได้					
11. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมและการทำกิจกรรมกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น					
12. นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดกิจกรรม					
13. นักเรียนมีความพอใจเมื่อทำกิจกรรมเสร็จได้รู้ข้อดี และข้อบกพร่องทันที					
14. นักเรียนมีความพอใจเมื่อตอบถูกแล้วได้รับคำชมเชย หรือการเสริมแรง					
15. นักเรียนมีความพอใจเมื่อตอบผิดได้รับการเฉลยคำตอบ และคำแนะนำ					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก ฉ

- แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรม สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
- ผลการประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมมีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย					
2. ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมมีความชัดเจน					
3. เนื้อหามีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
4. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน					
5. การใช้ภาษาชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสมกับวัย พื้นฐานความรู้ และความสามารถของผู้เรียน					
6. รูปภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน					
7. รูปเล่มมีความสวยงาม มีความสนใจ					
8. ชุดกิจกรรมนำเสนอปลุกเร้าความสนใจของผู้เรียน					
9. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม					
10. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง					
11. ผู้เรียนมีโอกาสวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของกลุ่มผู้อื่น					
12. ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม					
13. ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ทักษะทางภาษาในการเรียนรู้เป็นของตนเอง					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
14. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					
15. สนับสนุนให้ผู้เรียนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตาราง 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	\bar{X}	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3			
1. คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรม มีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย	4	5	4	13	4.33	มาก
2. ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม มีความชัดเจน	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
3. เนื้อหามีความสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	5	5	4	14	4.67	มากที่สุด
4. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสม กับความสามารถของผู้เรียน	4	4	5	13	4.33	มาก
5. การใช้ภาษาชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสมกับวัย พื้นฐานความรู้ และความสามารถของผู้เรียน	4	4	5	13	4.33	มาก
6. รูปภาพประกอบเหมาะสม กับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
7. รูปเล่มมีความสวยงาม มีความสนใจ	4	4	5	13	4.33	มาก
8. ชุดกิจกรรมนำเสนอปลุก เร้าความสนใจของผู้เรียน	5	5	4	14	4.67	มากที่สุด
9. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4	5	5	16	4.67	มากที่สุด
10. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
11. ผู้เรียนมีโอกาสวิพากษ์วิจารณ์ ผลงานของกลุ่มผู้อื่น	4	5	4	13	4.33	มาก

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	\bar{X}	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3			
12. ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
13. ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ทักษะทางภาษาในการเรียนรู้เป็นของตนเอง	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
14. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	4	5	4	13	4.33	มาก
15. สนับสนุนให้ผู้เรียนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน	5	5	4	14	4.67	มากที่สุด
รวม	65	71	69	207	68.34	-
\bar{X}	4.33	4.73	4.60	13.80	4.56	-

ภาคผนวก ข

- แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
- ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามเกณฑ์
ที่กำหนดให้ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สารสำคัญ					
1.1 ข้อความมีความชัดเจน ง่าย					
1.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
1.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
1.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน					
2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
3.1 ข้อความมีความชัดเจน ง่าย					
3.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด					
3.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
4. จุดประสงค์การเรียนรู้					
4.1 ข้อความมีความชัดเจน ง่าย					
4.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
4.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
4.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4.5 เหมาะสมกับเวลา					
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
5.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด					
5.3 เหมาะสมกับเวลาเรียน					
5.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้					
6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
6.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
6.2 ได้รับความสนใจของผู้เรียน					
6.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ					
6.4 ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
7.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
7.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
7.3 วัดและประเมินผลในสิ่งที่ระบุไว้ได้					
7.4 เครื่องมือที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตาราง 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม
 วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	\bar{X}	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3			
1. สาระสำคัญ						
1.1 ข้อความมีความชัดเจน ความใจง่าย	4	5	4	13	4.33	มาก
1.2 สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
1.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
1.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	4	4	5	13	4.33	มาก
2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด						
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	4	5	13	4.33	มาก
3. จุดประสงค์การเรียนรู้						
3.1 ข้อความมีความชัดเจน ความใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
3.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
3.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	4	5	13	4.33	มาก
4. จุดประสงค์การเรียนรู้						
4.1 ข้อความมีความชัดเจน ความใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	\bar{X}	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3			
4.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	4	4	5	13	4.33	มาก
4.5 เหมาะสมกับเวลา	5	4	4	13	4.33	มาก
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	4	5	13	4.33	มาก
5.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
5.3 เหมาะสมกับเวลาเรียน	5	4	4	13	4.33	มาก
5.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
6.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	4	5	13	4.33	มาก
6.2 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	4	14	4.67	มากที่สุด
6.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
6.4 ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
7.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
7.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
7.3 วัดและประเมินผลในสิ่งที่ระบุไว้ได้	4	4	5	13	4.33	มาก
7.4 เครื่องมือที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
รวม	120	121	126	367	122.31	-
\bar{X}	4.61	4.65	4.85	14.12	4.70	-

ภาคผนวก ข

- แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
- ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ

**แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามเกณฑ์
ที่กำหนดให้ ดังนี้

- คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้น วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้น วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้น ไม่วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
นักเรียนอธิบาย ถึงความจำเป็นที่ ทำให้มนุษย์ต้อง อยู่ร่วมกันเป็น สังคมได้	1. การรวมกลุ่มในลักษณะใดเรียกว่าสังคม ก. มีวิถีชีวิตเป็นของตนเอง ข. มีการปกครองเป็นของตนเอง ค. มีคนส่วนใหญ่พูดภาษาเดียวกัน ง. มีประชากรจำนวนหนึ่งทั้งหญิงและชาย				
นักเรียนอธิบาย ถึงความจำเป็นที่ ทำให้มนุษย์ต้อง อยู่ร่วมกันเป็น สังคมได้	2. พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์มีที่มาอย่างไร ก. เกิดจากธรรมชาติ ข. เกิดจากการเรียนรู้ ค. เกิดจากพันธุกรรม ง. เกิดจากสัญชาตญาณ				
นักเรียนอธิบาย ถึงความจำเป็นที่ ทำให้มนุษย์ต้อง อยู่ร่วมกันเป็น สังคมได้	3. ความสำคัญอันดับแรกในการอยู่ร่วมกันของ สังคมมนุษย์คือข้อใด ก. อยู่ร่วมกันเป็นหมู่เป็นพวก ข. พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ค. ติดต่อสื่อสารกันอย่างทั่วถึง ง. ร่วมกันสร้างสรรค์ทางสังคม				
นักเรียนอธิบาย ถึงความจำเป็นที่ ทำให้มนุษย์ต้อง	4. ข้อใดแสดงว่ามนุษย์แตกต่างจากสัตว์สังคม ชนิดอื่นมากที่สุด ก. มนุษย์แบ่งงานกันทำมากกว่าสัตว์				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
อยู่ร่วมกันเป็นสังคมได้	ข. มนุษย์พึ่งพาอาศัยกันมากกว่าสัตว์ ค. มนุษย์มีระเบียบสังคมมากกว่าสัตว์ ง. มนุษย์เปลี่ยนแปลงแบบแผนความสัมพันธ์ได้มากกว่าสัตว์				
นักเรียนอธิบายถึงความจำเป็นที่ทำให้มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคมได้	5. มนุษย์สามารถแสวงหาสิ่งที่ตนต้องการได้ด้วยตนเอง เพราะอะไร ก. มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ข. มีการปรับตัวอยู่เสมอ ค. มีการแบ่งหน้าที่กันทำ ง. มีการวางแผนระยะยาว				
นักเรียนบอกความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ของสถาบันสังคม	6. ข้อใดคือองค์ประกอบที่สำคัญของโครงสร้างทางสังคม ก. กลุ่มและสถาบัน ข. อำนาจและกลไก ค. ทศนคติและพฤติกรรม ง. วัฒนธรรมและประเพณี				
นักเรียนบอกความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ของสถาบันสังคม	7. ข้อใดเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของการศึกษา “โครงสร้างทางสังคม” น้อยที่สุด ก. สถาบันสังคม ข. สถานภาพทางสังคม ค. พฤติกรรมทางสังคม ง. การควบคุมทางสังคม				
นักเรียนบอกความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ของสถาบันสังคม	8. สถาบันทางสังคมข้อใดทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมเบื้องต้น ที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาทางอารมณและบุคลิกภาพของมนุษย์ ก. ศาสนา ข. เศรษฐกิจ ค. ครอบครัว				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	ง. การเมืองการปกครอง				
นักเรียนบอก ความสำคัญของ บทบาท และ หน้าที่ของ สถาบันสังคม	9. ข้อใดกล่าวถึงหน้าที่ของสถาบันการศึกษาได้ถูกต้อง ก. เป็นสถาบันที่ให้ความรู้ และอบรมสมาชิกให้เป็นคนดี ข. เป็นสถาบันที่จะต้องสร้างสรรค์สมาชิกใหม่ที่มีคุณภาพให้สังคม ค. เป็นสถาบันที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นธรรมแก่สมาชิกในสังคม ง. เป็นสถาบันที่บุคคลจะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสมาชิกในสังคม				
นักเรียนบอกถึง ความสำคัญของการจัดระเบียบ ทางสังคม และสามารถปฏิบัติ ตามได้	10. บทบาท(role) หมายถึง หน้าที่หรือพฤติกรรมที่แต่ละสังคมกำหนดให้ผู้คนในสังคมกระทำ ข้อใดต่อไปนี้เป็นตัวหลักในการกำหนดบทบาทดังกล่าว ก. ชาติกำเนิด ข. สถานภาพทางสังคม ค. ประสบการณ์ที่สั่งสมมา ง. สถานภาพทางกายของบุคคล เช่น ความสูงต่ำ ดำขาว				
นักเรียนบอกถึง ความสำคัญของการจัดระเบียบ ทางสังคม และสามารถปฏิบัติ ตามได้	11. สิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมของคนให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการคือข้อใด ก. กฎหมาย ข. บรรทัดฐาน ค. สถาบันสังคม ง. กลุ่มสังคม				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
นักเรียนบอกถึงความสำคัญของการจัดระเบียบทางสังคม และสามารถปฏิบัติตามได้	12. เหตุใดสังคมจึงต้องมีบรรทัดฐาน ก. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคม ข. เพื่อรักษามรดกของสังคมให้ดำรงอยู่ ค. เพื่อกำหนดรูปแบบวัฒนธรรมทางสังคม ง. เพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม				
นักเรียนบอกถึงความสำคัญของการจัดระเบียบทางสังคม และสามารถปฏิบัติตามได้	13. ข้อใดคือพฤติกรรมของวิถีชาวบ้าน ก. คาวเรื่องสอบได้คะแนนสูงสุดจึงได้รับทุนการศึกษา ข. เสมอใจเลี้ยงดูพ่อแม่ซึ่งชรามากแล้วเพื่อทดแทนพระคุณ ค. สุดาวดีสมรสใหม่อีกครั้งหลังจากหย่ากับสามีคนเดิมได้ 5 ปี ง. จันทราทำบุญขึ้นบ้านใหม่พร้อมกับทำขวัญเดือนให้หลานสาว				
นักเรียนบอกถึงความสำคัญของการจัดระเบียบทางสังคม และสามารถปฏิบัติตามได้	14. ตัวแทนของการขัดเกลาทางสังคมข้อใดที่มีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นมากที่สุด ก. ครอบครัว ข. ครู อาจารย์ ค. สื่อมวลชน ง. กลุ่มเพื่อน				
นักเรียนบอกถึงความสำคัญของการจัดระเบียบทางสังคม และสามารถปฏิบัติตามได้	15. เหตุการณ์ในข้อใดเป็นการขัดเกลาทางสังคมทางตรง ก. น้องเห็นพี่ชกต่อยเพื่อน น้องจึงไปชกต่อยเพื่อนบ้าง เพื่อช่วยพี่ ข. คุณละครแล้วแสดงพฤติกรรมตามอย่างละครที่ชอบ ค. พ่อชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	การเมืองให้แม่ฟัง ง. ครูชมเชยนักเรียนที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง				
นักเรียนแสดง ความคิดเห็น เกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงทาง สังคม	16. ข้อใดเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ก. คนนิยมใช้สมาร์ทโฟนมากขึ้น ข. สตรีมีบทบาทในทางการเมืองมากขึ้น ค. ชาวบ้านมีความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ น้อยลง ง. การปกครองระบอบประชาธิปไตยได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น				
นักเรียนแสดง ความคิดเห็น เกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงทาง สังคม	17. ลักษณะของสังคมข้อใดเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ก. สังคมยกย่องผู้อาวุโส ข. สังคมยกย่องบรรพบุรุษ ค. สังคมยึดถือเจกบุคคล ง. สังคมถือประเพณี				
นักเรียนแสดง ความคิดเห็น เกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงทาง สังคม	18. ข้อใดไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ เกิดขึ้นในประเทศไทยในปัจจุบัน ก. ประชากรเคลื่อนย้ายจากชนบทสู่เมือง มากขึ้น ข. จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีอัตราเฉลี่ย เพิ่มขึ้น ค. การกระจายอำนาจการปกครองส่วน ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ง. เทคโนโลยีที่ใช้ในการเกษตรทันสมัย				
นักเรียนบอก ประโยชน์ของ การเปลี่ยนแปลง ทางสังคม	19. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ส่งผลต่อสังคมอย่างไร ก. ทำให้สังคมมีการพัฒนามากขึ้น และผลิต สิ่งต่าง ๆ ที่ทันสมัย เพื่ออำนวยความสะดวก ให้กับคนในสังคม				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	<p>ข. ทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นไป ทำให้สังคมค่อย ๆ เสื่อมโทรม คนในสังคมขาดคุณภาพ</p> <p>ค. ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง มีการก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้าต่าง ๆ ทำให้คนในสังคมมีรายได้</p> <p>ง. ทำให้สังคมมีความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ คนในสังคมมีการแข่งขันแย่งชิงกันเอง</p>				
นักเรียนอธิบายถึงความหมาย ประเภท ลักษณะ ความสำคัญ และการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมได้	<p>20. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมได้ชัดเจนที่สุด</p> <p>ก. สิ่งที่เป็นความเจริญของแต่ละท้องถิ่น</p> <p>ข. ประเพณีของชาติต่างๆ ที่มีการพัฒนาจนถึงปัจจุบัน</p> <p>ค. เอกลักษณ์ของชนชาติต่าง ๆ ที่มีความเจริญก้าวหน้า</p> <p>ง. ทุกสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งมายังคนรุ่นหลัง</p>				
นักเรียนอธิบายถึงความหมาย ประเภท ลักษณะ ความสำคัญ และการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมได้	<p>21. วัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับคนในสังคมอย่างไร</p> <p>ก. วัฒนธรรมทำให้คนในสังคมสามารถดำเนินชีวิตได้ถูกต้องทันยุคทันสมัย</p> <p>ข. วัฒนธรรมเป็นแบบแผนของคนในสังคมที่จะใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ</p> <p>ค. วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้คนในสังคมเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทันวัฒนธรรมใหม่ๆ</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	ง. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สร้างความเจริญงอกงามและสะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม				
นักเรียนอธิบายถึงความหมายประเภทลักษณะความสำคัญและการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมได้	22. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้อง ก. วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ล้ำสมัย ข. วัฒนธรรมไทยไม่มีความน่าสนใจ ค. วัฒนธรรมไทยไม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ง. วัฒนธรรมไทยเป็นมรดกของชาติที่ต้องรักษาไว้				
อธิบายถึงความหมายประเภทลักษณะความสำคัญและการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมได้	23. วัฒนธรรมสากลใดต่อไปนี่ที่เราควรเลือกรับมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด ก. ภาษาอังกฤษ ข. แฟชั่นเสื้อผ้า ค. สินค้าแบรนด์เนม ง. เครื่องสำอางชื่อดัง				
นักเรียนอธิบายถึงความหมายประเภทลักษณะความสำคัญและการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมได้	24. ผู้ใดปฏิบัติไม่ถูกต้อง ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ก. มุกหัดเล่นระนาดเอก ข. หญิงสอนเด็กสะแวกบ้านให้รำไทย ค. ฝ่ายไปเที่ยวโบราณสถานแล้วนำวัตถุโบราณกลับมา ง. จุกชักชวนชาวต่างชาติให้ฝึกพูด อ่าน เขียนภาษาไทย				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
นักเรียนบอก ลักษณะ และ ความสำคัญของ วัฒนธรรมไทย	25. ข้อใดมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน มากที่สุด ก. ลักษณะนิสัยดั้งเดิมของคนไทย ข. คำสอนและพิธีกรรมทางศาสนา ค. ลักษณะสังคมเกษตรกรรม ง. อารยธรรมและเทคโนโลยีต่างชาติ				
นักเรียนบอก ลักษณะ และ ความสำคัญของ วัฒนธรรมไทย	26. ข้อใดถือเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ ก. พิธีบายศรีสู่ขวัญ ข. ประเพณีผีตาโขน ค. การตัดกบตรดอกไม้ ง. พระราชพิธีฉัตรมงคล				
นักเรียนบอก ลักษณะ และความสำคัญ ของวัฒนธรรม ไทย	27. พิธีไหว้ครู เป็นวัฒนธรรมประเภทใด ก. คติธรรม ข. สหธรรม ค. เนติธรรม ง. วัตถุธรรม				
นักเรียนอธิบาย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และ หลักการของ สิทธิมนุษยชน ได้	28. แนวคิดใดเป็นที่มาของสิทธิมนุษยชน ก. สังคมนิยม ข. รัฐสวัสดิการ ค. โครงสร้างทางสังคม ง. สิทธิตามธรรมชาติ				
นักเรียนอธิบาย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และ หลักการของ	29. ข้อใดสอดคล้องกับคำว่า “สิทธิมนุษยชน” ก. เอกบังคับเพื่อนให้เข้าร่วมกลุ่มกับตน ข. นัทไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากติดธุระ สำคัญ ค. รุ่งได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดีและ				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
สิทธิมนุษยชน ได้	มีงานทำ ง. กิ๊ฟกล่าวหาเพื่อนร่วมงานด้วยการใช้ถ้อยคำ ที่รุนแรง				
นักเรียนอธิบาย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และ หลักการของ สิทธิมนุษยชน ได้	30. แนวคิดในข้อใดขัดแย้งกับหลักสิทธิมนุษยชน ก. ผู้ชายเก่งกว่าผู้หญิง ข. เด็กต้องได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน ค. คนจนมีสิทธิเข้าถึงการบริการสาธารณสุข ง. ผู้พิการต้องได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีเท่าเทียม คนทั่วไป				
นักเรียนอธิบาย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และ หลักการของ สิทธิมนุษยชน ได้	31. วิถีชาวพุทธมีหลักการปฏิบัติที่สอดคล้องกับ แนวทางด้านสิทธิมนุษยชนในเรื่องใด ก. การเคารพคนที่มีฐานะดีกว่า ข. การไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ค. การใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและจากไป อย่างสงบ ง. การไม่สร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับ คนในสังคม				
นักเรียนอธิบาย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และ หลักการของ สิทธิมนุษยชน ได้	32. สิทธิมนุษยชนให้ความสำคัญกับเรื่องใด ก. ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ข. การมีอิสระในการดำเนินชีวิต ค. การถูกลิดรอนสิทธิจากภาครัฐ ง. การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา				
นักเรียนอธิบาย ความหมาย ความสำคัญ	33. พฤติกรรมของบุคคลใดสอดคล้องกับหลัก สิทธิมนุษยชน ก. สมใจเคารพเหตุผลของผู้อื่น				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
แนวคิด และ หลักการของ สิทธิมนุษยชน	<p>ข. สมพรใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล</p> <p>ค. สมพลยึดมั่นในเหตุผลของตนเอง</p> <p>ง. สมพิศวิจารณ์ผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล</p>				
นักเรียนอธิบาย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และ หลักการของ สิทธิมนุษยชน ได้	<p>34. การที่นายจ้างยึดเงินมัดจำและให้ลูกจ้างทำงานเกินเวลาเป็นการกระทำที่ขัดกับสิทธิเสรีภาพในข้อใด</p> <p>ก. สิทธิในทรัพย์สิน</p> <p>ข. สิทธิเสรีภาพในการศึกษา</p> <p>ค. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม</p> <p>ง. สิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ</p>				
นักเรียนอธิบาย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และ หลักการของ สิทธิมนุษยชน ได้	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 35-36</p> <p>สิทธิมนุษยชนคืออะไร ถ้าจะกล่าวไปแล้วก็คือสิทธิของมนุษย์ที่มีอยู่ตามธรรมชาตินั่นเอง โดยสาระสำคัญของแนวคิดนี้กล่าวถึงการที่มนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกันมนุษย์มีสิทธิบางประการที่คิดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิดจนกระทั่งถึงแก่ความตาย สิทธิดังกล่าว ได้แก่ สิทธิในชีวิต เสรีภาพในร่างกาย และความเสมอภาค ซึ่งเป็นสิทธิที่ไม่อาจโอนให้แก่กันได้และใครจะล่วงละเมิดมิได้ หากมีการล่วงละเมิดก็อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือกระทบกระเทือนเสื่อมเสียต่อสภาพความเป็นมนุษย์ได้</p> <p>35. ข้อใดเป็นจุดประสงค์หลักของข้อความข้างต้น</p> <p>ก. สิทธิมนุษยชนเป็นกฎของธรรมชาติ</p> <p>ข. สิทธิมนุษยชนนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคม</p> <p>ค. สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของบุคคลที่ไม่อาจก้าวล่วงได้</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	ง. สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิเฉพาะตัวที่อาจโอนให้แกกันได้				
นักเรียนอธิบาย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และ หลักการของ สิทธิมนุษยชน ได้	36. คุณธรรมในข้อใดมีส่วนทำให้สิทธิมนุษยชน เกิดการพัฒนา ก. ความมีน้ำใจ ข. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ค. การตระหนักรู้ในหน้าที่ ง. การเคารพซึ่งกันและกัน				
นักเรียน วิเคราะห์สิทธิ ต่าง ๆ ตาม ปรัชญาสากลว่า ด้วยสิทธิ มนุษยชนได้	37. การที่ประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญต่อสิทธิ มนุษยชนนั้น เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญ อย่างไร ก. เพื่อให้มนุษย์ได้รับการปกป้อง และ คุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน ข. เพื่อลดช่องว่างระหว่างฐานะความเป็น อยู่ของมนุษย์ ค. เพื่อให้มนุษย์ทุกคนมีสภาพความเป็นอยู่ เท่าเทียมกัน ง. เพื่อให้ประเทศสมาชิกออกกฎหมาย เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน				
นักเรียน วิเคราะห์สิทธิ ต่าง ๆ ตาม ปรัชญาสากลว่า ด้วยสิทธิ มนุษยชนได้	38. องค์กรใดทำหน้าที่คุ้มครองและตรวจสอบการ ละเมิดสิทธิมนุษยชน ก. องค์กรนิรโทษกรรมสากล ข. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ค. คณะกรรมการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ง. คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิ มนุษยชน				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
นักเรียน วิเคราะห์สิทธิ ต่าง ๆ ตาม ปฏิญญาสากลว่า ด้วยสิทธิ มนุษยชนได้	39. หน้าที่สำคัญของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติคืออะไร ก. บริหารราชการเกี่ยวกับเรื่อง สิทธิมนุษยชน ข. ดำเนินการลงโทษต่อผู้ละเมิดสิทธิ มนุษยชน ค. ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ด้านสิทธิมนุษยชน ง. ตรวจสอบและรายงานการกระทำ หรือการละเมิดสิทธิมนุษยชน				
นักเรียน วิเคราะห์สิทธิ ต่าง ๆ ตาม ปฏิญญาสากลว่า ด้วยสิทธิ มนุษยชนได้	40. ข้อใดเป็นเอกสารที่ประเทศสมาชิกองค์การ สหประชาชาติร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็น กรอบปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ก. สนธิสัญญาเบาว์ริง ข. เอกสารแมกนาคาร์ตา ค. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่ง สหประชาชาติ ง. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของมนุษย์ และพลเมือง ค.ศ. 1789				
นักเรียน วิเคราะห์สิทธิ ต่าง ๆ ตาม ปฏิญญาสากลว่า ด้วยสิทธิ มนุษยชนได้	41. ข้อใดไม่ใช่สิทธิมนุษยชนที่กำหนดไว้ใน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ก. บุคคลจะไม่ถูกบังคับให้เป็นทาส ข. มนุษย์ทุกคนต้องได้รับการปฏิบัติต่อกัน กัน ค. บุคคลสามารถถูกเนรเทศออกจากประเทศ ได้ตลอดเวลา ง. บุคคลที่ถูกกล่าวหาทางอาญามีสิทธิได้รับ การสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
นักเรียนอธิบายความหมายและความสำคัญของพลเมืองดี	42. พลเมืองดีคืออะไร ก. คนที่มีฐานะดี ข. คนที่มีการศึกษาสูง ค. คนที่มีชื่อเสียงในสังคม ง. บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและศีลธรรม				
นักเรียนอธิบายความหมายและความสำคัญของพลเมืองดี	43. หลักการสำคัญที่สุดในการตัดสินใจปัญหาต่างๆคืออะไร ก. หลักการใช้เสียงข้างมาก ข. หลักการประนีประนอม ค. หลักการยอมรับเสียงข้างน้อย ง. หลักการยอมรับความคิดที่แตกต่างกัน				
นักเรียนอธิบายความหมายและความสำคัญของพลเมืองดี	44. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ด้วยการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยข้อใด ก. หลักเสียงข้างมาก ข. หลักสิทธิ เสรีภาพ ค. หลักความเสมอภาค ง. หลักเหตุผล				
นักเรียนบอกคุณลักษณะของพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก	45. พลเมืองดีต้องมีลักษณะอย่างไร ก. มีความสุขุมรอบคอบ ข. มีความสัมพันธ์ที่ดีเฉพาะกับกลุ่มเพื่อน ค. มีความรับผิดชอบต่อสังคมและศีลธรรม ง. มีความรอบรู้ทางด้านการประกอบอาชีพ				
นักเรียนบอกคุณลักษณะของพลเมืองดีของสังคมไทยและ	46. ใครเป็นพลเมืองดี ก. ดุ้ยเลี้ยงสุราเพื่อน ข. เอกเป็นผู้นำชุมชน ค. กุ้งไม่เคยทำ ผิดกฎหมาย				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
สังคมโลก	ง. ปีนบ้านพิณคนเป็นประโยชน์ต่อสังคมและ ช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนเสมอ				
นักเรียนบอก คุณลักษณะของ พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	47. ข้าวฟ่างเลี้ยงชีพตามกำลังทรัพย์ และไม่คิด อยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน การปฏิบัติตน ของข้าวฟ่างตรงตามคุณลักษณะของพลเมืองดี ในด้านใด ก. เสียสละเพื่อส่วนรวม ข. อยู่อย่างพอเพียง ค. ขยันหมั่นเพียร ง. หัวใจดีต่อผู้อื่น				
นักเรียนบอก คุณลักษณะของ พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	48. พฤติกรรมใดเป็นการปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ของพลเมืองดีในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย ก. เดินขบวนประท้วงนโยบายเรื่องค่าจ้าง ข. ยื่นร้องต่อศาลปกครองว่าไม่ได้รับความ เป็นธรรมจากหน่วยราชการ ค. เป็นอาสาจราจรช่วยตำรวจจราจรด้วย สมัครใจ ง. ลงสมัครรับเลือกตั้ง อบต. เมื่ออายุครบ ตามเกณฑ์				
นักเรียนบอก คุณลักษณะของ พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	49. พฤติกรรมใดของพลเมืองที่ขัดขวางการพัฒนา ทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ก. การรณรงค์ทำเสียง ข. การชุมนุมประท้วง ค. การนอนหลับทับสิทธิ์ ง. การเรียกร้องสิทธิประโยชน์				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
นักเรียนบอก คุณลักษณะของ พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	50. พฤติกรรมในข้อใดที่แสดงว่าประชาชนยังไม่ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ก. เดินขบวนประท้วงนโยบายเรื่องค่าจ้างแรงงาน ข. ฟังข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุก่อนนอนทุกคืน ค. ลืมไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ง. เขียนบทความเสนอแนวคิดแก้ปัญหาเสพติดลงในหนังสือพิมพ์				
นักเรียนบอก คุณลักษณะของ พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	51. ข้อใดเป็นแนวทางการปฏิบัติตนตามค่านิยมที่ว่า “คิดอะไรให้ส่วนรวม” ก. ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ รอบคอบ และมีวิสัยทัศน์ ข. ร่วมมือร่วมใจกันคิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว ค. คิดประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ง. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติ มากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง				
นักเรียนบอก คุณลักษณะของ พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	52. การที่น้ำบริจาคน้ำดื่มช่วยเหลือผู้ประสบภัย หนาวสะท้อนให้เห็นว่าน้ำเป็นพลเมืองดีด้านใด ก. ด้านสังคม ข. ด้านวัฒนธรรม ค. ด้านสิ่งแวดล้อม ง. ด้านการเมืองการปกครอง				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
นักเรียนบอก แนวทางการ ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	53. การปฏิบัติตนในครอบครัวอย่างไรจึงถือว่า สนับสนุนวิถีประชาธิปไตยมากที่สุด ก. ทุกคนปฏิบัติตนตามสถานภาพและบทบาท ของพลเมืองดี ข. พี่น้องปฏิบัติต่อกันโดยยึดหลักภราดร ค. พ่อแม่ให้ความรักและเลี้ยงดูลูก ง. ลูกเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่				
นักเรียนบอก แนวทางการ ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	54. ทุกข้อเป็นการปฏิบัติตนที่สมฐานะและหน้าที่ ของเยาวชนในวัยเรียน ยกเว้นข้อใด ก. ตั้งใจเรียนหนังสือ ข. ติดตามข่าวสารบ้านเมือง ค. หาเงินบริจาคให้แก่โรงเรียน ง. ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน				
นักเรียนบอก แนวทางการ ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	55. การมีผู้แทนราษฎรที่ทำงานด้วยความทุ่มเท ตั้งใจ ซื่อสัตย์สุจริต และเสียสละ สะท้อนให้ เห็นถึงการพัฒนาด้านใดของคนในชาติ ก. ระเบียบวินัย ข. คุณธรรมจริยธรรม ค. ความคิด ความเชื่อ ง. ความรู้ ความสามารถ				
นักเรียนบอก แนวทางการ ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	56. บุคคลใดถือเป็นแบบอย่างของผู้มีความ กระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการ เมืองการปกครอง ก. เอรืบชมข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ ข. บีร่วมกิจกรรมคืนความสุขให้ประชาชน ค. เตะไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง ง. โออ่านป้ายประกาศหาเสียงเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
นักเรียนบอก แนวทางการ ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	57. วิธีการใดดีที่สุดในการส่งเสริมประชาธิปไตย ก. ครูประพฤติตนเป็นนักประชาธิปไตย ข. มีการเรียนการสอนเรื่องประชาธิปไตย ค. นำวิถีประชาธิปไตยมาปฏิบัติในโรงเรียน ง. ผู้บริหารโรงเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็น นักประชาธิปไตย				
นักเรียนบอก แนวทางการ ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	58. คำกล่าวใดไม่สอดคล้องกับวิถีประชาธิปไตย ก. ผิดเป็นครู ข. หมาหัวน่าน่า ค. ทำอะไรตามใจคือไทยแท้ ง. ชื่อกินไม่หมดคคกินไม่นาน				
นักเรียนบอก แนวทางการ ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	59. การที่นายแก้วไม่ยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นแสดงว่านายแก้วขาดความตระหนัก ของการเป็นพลเมืองดีในเรื่องใด ก. สิทธิพลเมือง ข. จารีตพลเมือง ค. หน้าที่พลเมือง ง. กฎหมายพลเมือง				
นักเรียนบอก แนวทางการ ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ สังคมไทยและ สังคมโลก	60. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของนักเรียนข้อใด สมบูรณ์ที่สุด ก. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ข. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ค. ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ง. มีความอดทนเสียสละ				

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1.	ก	21.	ง	41.	ก
2.	ข	22.	ง	42.	ง
3.	ข	23.	ก	43.	ข
4.	ค	24.	ค	44.	ง
5.	ข	25.	ข	45.	ค
6.	ก	26.	ง	46.	ง
7.	ค	27.	ก	47.	ข
8.	ค	28.	ง	48.	ข
9.	ก	29.	ค	49.	ค
10.	ข	30.	ก	50.	ค
11.	ก	31.	ข	51.	ง
12.	ง	32.	ก	52.	ก
13.	ง	33.	ค	53.	ก
14.	ง	34.	ง	54.	ค
15.	ง	35.	ค	55.	ข
16.	ข	36.	ง	56.	ค
17.	ค	37.	ก	57.	ค
18.	ข	38.	ข	58.	ข
19.	ก	39.	ง	59.	ก
20.	ง	40.	ค	60.	ก

ตาราง 3 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	สรุป
	1	2	3			
1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
6.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
7.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
8.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
11.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
17.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
21.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	สรุป
	1	2	3			
25.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
26.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
31.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
32.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
33.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
34.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
36.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
40.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
43.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47.	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
48.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
49.	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	สรุป
	1	2	3			
50.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
51.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
52.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
53.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
54.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
55.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
56.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
57.	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
58.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
59.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
60.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ

- แบบประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
- ผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยผู้เชี่ยวชาญ

**แบบประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามเกณฑ์
ที่กำหนดให้ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนจากชุดกิจกรรม					
2. เนื้อหาในชุดกิจกรรมที่ความชัดเจน					
3. ชุดกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสม					
4. ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ และมีรูปแบบที่หลากหลาย					
5. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น					
6. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีภายในห้องเรียน					
7. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนรู้จักคิดและแก้ปัญหาได้					
8. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
9. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้					
10. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้กับวิชาอื่นได้					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
11. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมและการทำกิจกรรมกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น					
12. นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดกิจกรรม					
13. นักเรียนมีความพอใจเมื่อทำกิจกรรมเสร็จได้รู้ข้อดี และข้อบกพร่องทันที					
14. นักเรียนมีความพอใจเมื่อตอบถูกแล้วได้รับคำชมเชย หรือการเสริมแรง					
15. นักเรียนมีความพอใจเมื่อตอบผิดได้รับการเฉลยคำตอบ และคำแนะนำ					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ตาราง 4 ผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{X}	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1. นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหา ที่เรียนจากชุดกิจกรรม	5	4	5	4.67	มากที่สุด
2. เนื้อหาในชุดกิจกรรมที่ ความชัดเจน	5	4	5	4.67	มากที่สุด
3. ชุดกิจกรรมมีความยากง่าย เหมาะสม	4	5	5	4.67	มากที่สุด
4. ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ และมีรูปแบบที่หลากหลาย	5	5	4	4.67	มากที่สุด
5. การเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำ ให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ในการเรียนมากขึ้น	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6. การเรียนด้วยชุดกิจกรรม ช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์อันดี ภายในห้องเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
7. การเรียนด้วยชุดกิจกรรม ทำให้นักเรียนรู้จักคิดและ แก้ปัญหาได้	5	4	5	4.67	มากที่สุด
8. การเรียนด้วยชุดกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็น	5	5	5	5.00	มากที่สุด
9. การเรียนด้วยชุดกิจกรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเองได้	5	5	4	4.67	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{X}	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
10. การเรียนด้วยชุดกิจกรรม ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในการ การเรียนรู้กับวิชาอื่นได้	4	4	5	4.33	มาก
11. การเรียนด้วยชุดกิจกรรม และการทำกิจกรรมกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนดีขึ้น	5	5	5	5.00	มากที่สุด
12. นักเรียนชอบเรียนด้วย ชุดกิจกรรม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
13. นักเรียนมีความพอใจเมื่อ ทำกิจกรรมเสร็จได้รู้ข้อดี และข้อบกพร่องทันที	4	5	5	4.67	มากที่สุด
14. นักเรียนมีความพอใจเมื่อ ตอบถูกแล้วได้รับคำชมเชย หรือการเสริมแรง	4	5	5	4.67	มากที่สุด
15. นักเรียนมีความพอใจเมื่อ ตอบผิดได้รับการเฉลย คำตอบและคำแนะนำ	4	4	5	4.33	มาก
รวม	70	70	73	71.02	-
\bar{X}	4.67	4.67	4.87	4.73	-

ภาคผนวก ญ

**ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.54	0.25	16.	0.58	0.33
2.	0.67	0.17	17.	0.75	0.50
3.	0.70	0.08	18.	0.63	0.42
4.	0.58	0.33	19.	0.75	0.33
5.	0.67	0.33	20.	0.67	0.33
6.	0.75	0.33	21.	0.75	0.33
7.	0.63	0.25	22.	0.54	0.42
8.	0.67	0.33	23.	0.71	0.25
9.	0.63	0.42	24.	0.71	0.25
10.	0.50	0.50	25.	0.54	0.25
11.	0.50	0.33	26.	0.63	0.42
12.	0.63	0.42	27.	0.71	0.25
13.	0.58	0.67	28.	0.58	0.33
14.	0.71	0.25	29.	0.50	0.33
15.	0.67	0.50	30.	0.63	0.25

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.8320

ภาคผนวก ก

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง

โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 6 ผลการหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง

คนที่	คะแนน แบบทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนนชุดกิจกรรมแต่ละชุด						คะแนน แบบทดสอบ หลังเรียน (30)
		1 (100)	2 (50)	3 (100)	4 (100)	5 (50)	รวม (400)	
1	17	70	27	71	68	21	257	21
2	15	65	25	70	67	23	250	18
3	12	68	22	68	67	20	245	16
รวม	44	203	74	209	202	64	752	55
\bar{X}	14.67	67.67	24.67	69.67	67.33	21.33	250.67	18.33
ร้อยละ		67.67	49.33	69.67	67.33	42.67	62.67	61.11

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ E₁/E₂ เท่ากับ 62.67/61.11

ตาราง 7 ผลการหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จากการทดสอบแบบกลุ่มเล็ก

คนที่	คะแนน แบบทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนนชุดกิจกรรมแต่ละชุด						คะแนน แบบทดสอบ หลังเรียน (30)
		1 (100)	2 (50)	3 (100)	4 (100)	5 (50)	รวม (400)	
1	16	72	30	78	76	32	288	24
2	14	73	32	76	75	31	287	23
3	15	68	30	78	76	31	283	20
4	15	66	26	78	77	31	278	21
5	13	67	32	75	76	29	279	23
6	11	69	30	78	77	28	282	22
7	14	67	28	78	76	31	280	19
8	15	72	33	80	77	31	293	21
9	13	71	32	75	77	33	288	17
รวม	126	625	273	696	687	277	2558	190
\bar{X}	14	69.44	30.33	77.33	76.33	30.78	284.22	21.11
ร้อยละ		69.44	60.67	77.33	76.33	61.56	71.06	70.37

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ E₁/E₂ เท่ากับ 71.06/70.37

ตาราง 8 ผลการหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จากการทดลองภาคสนาม

คนที่	คะแนน แบบทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนนชุดกิจกรรมแต่ละชุด						คะแนน แบบทดสอบ หลังเรียน (30)
		1 (100)	2 (50)	3 (100)	4 (100)	5 (50)	รวม (400)	
1	16	88	42	79	80	42	331	26
2	9	86	38	81	82	40	327	23
3	12	84	39	83	84	40	330	24
4	10	83	41	83	82	38	327	24
5	14	86	39	79	81	40	325	24
6	8	87	42	78	77	39	323	23
7	6	84	39	83	84	40	330	20
8	7	84	39	83	84	40	330	24
9	12	88	42	82	78	42	332	25
10	14	85	40	81	79	41	326	26
11	16	84	39	83	84	40	330	24
12	7	88	42	82	78	42	332	25
13	12	88	42	82	78	42	332	24
14	8	86	39	79	81	40	325	23
15	13	85	40	81	79	41	326	25
16	11	87	42	78	77	39	323	26
17	9	86	38	81	82	40	327	23
18	7	88	42	82	78	42	332	22
19	14	86	38	81	82	40	327	22
20	11	84	39	83	82	38	327	23
21	12	83	41	83	82	38	327	28

ตาราง 8 (ต่อ)

คนที่	คะแนน แบบทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนนชุดกิจกรรมแต่ละชุด						คะแนน แบบทดสอบ หลังเรียน (30)
		1 (100)	2 (50)	3 (100)	4 (100)	5 (50)	รวม (400)	
22	14	86	38	81	82	40	327	26
23	8	85	40	81	79	41	326	24
24	8	83	41	83	82	38	327	24
25	10	86	39	79	81	40	325	23
26	15	87	42	78	77	39	323	24
27	13	86	39	79	81	40	325	25
28	9	85	40	81	79	41	326	24
29	12	86	42	78	77	39	322	26
30	15	82	41	83	82	38	326	24
รวม	332	2566	1205	2430	2416	1202	9819	724
\bar{X}	11.06	85.53	40.17	81	80.53	40.06	327.3	24.13
ร้อยละ	36.89	85.53	80.33	81	80.53	80.13	81.82	80.44

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ E₁/E₂ เท่ากับ 81.82/80.44

ภาคผนวก ก

- การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมจากการทดลอง
- คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
- คะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ตาราง 9 ผลการหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

ก.พ.	คะแนน แบบทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนนชุดกิจกรรมแต่ละชุด						คะแนน แบบทดสอบ หลังเรียน (30)
		1 (100)	2 (50)	3 (100)	4 (100)	5 (50)	รวม (400)	
1	11	83	46	86	86	42	343	26
2	10	80	42	84	83	42	341	25
3	16	82	40	84	83	41	330	27
4	12	86	43	83	85	43	340	22
5	12	83	41	82	82	43	331	25
6	8	80	42	84	83	42	331	22
7	15	81	39	82	83	44	329	25
8	6	86	43	83	85	43	340	24
9	19	80	42	84	83	42	331	26
10	9	81	39	82	83	44	329	24
11	17	86	43	83	85	43	340	27
12	14	83	46	86	86	42	343	25
13	6	83	41	82	82	43	331	23
14	18	83	41	82	82	43	331	25
15	7	83	46	86	86	42	343	25
16	16	80	42	84	83	42	331	28
17	14	82	40	84	83	41	330	24
18	9	81	39	82	83	42	327	21
19	17	83	46	86	86	42	343	25
20	9	82	40	84	83	41	330	24
21	15	81	39	82	83	44	329	27

ตาราง 9 (ต่อ)

คนที่	คะแนน แบบทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนนชุดกิจกรรมแต่ละชุด						คะแนน แบบทดสอบ หลังเรียน (30)
		1 (100)	2 (50)	3 (100)	4 (100)	5 (50)	รวม (400)	
22	10	82	40	84	83	41	330	25
23	13	86	43	83	85	43	340	24
24	12	83	41	82	82	43	331	22
รวม	295	1980	1004	2004	2008	1018	8014	591
\bar{X}	12.30	82.5	41.84	83.5	83.67	42.41	333.91	24.63
ร้อยละ	40.98	82.5	83.67	83.5	83.67	84.83	83.48	82.08
S.D.	3.86	1.93	2.31	1.41	1.40	0.92	5.62	1.76

ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม E₁/E₂ เท่ากับ 83.48/82.08

ตาราง 10 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย
ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คนที่	คะแนนแบบทดสอบ ก่อนเรียน 30 คะแนน	คะแนนแบบทดสอบ หลังเรียน 30 คะแนน	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	คะแนน ความก้าวหน้า ยกกำลังสอง (D ²)
1	11	26	15	225
2	10	25	15	225
3	16	27	11	121
4	12	22	10	100
5	12	25	13	169
6	8	22	14	196
7	15	25	10	100
8	6	24	18	324
9	19	26	7	49
10	9	24	15	225
11	17	27	10	100
12	14	25	11	121
13	6	23	17	289
14	18	25	7	49
15	7	25	18	324
16	16	28	12	144
17	14	24	10	100
18	9	21	12	289
19	17	25	8	144
20	9	24	15	225
21	15	27	12	144

ตาราง 10 (ต่อ)

คนที่	คะแนนแบบทดสอบ ก่อนเรียน 30 คะแนน	คะแนนแบบทดสอบ หลังเรียน 30 คะแนน	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	คะแนน ความก้าวหน้า ยกกำลังสอง (D ²)
22	10	25	15	225
23	13	24	11	121
24	12	22	10	100
รวม	295	591	296	3884
\bar{X}	12.29	24.62	12.33	161.83
ร้อยละ	40.97	82.09	41.11	17.99
S.D.	3.85	1.77	3.19	80.77

ตาราง 11 คะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม
วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คนที่	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12	ข้อ 13	ข้อ 14	ข้อ 15	เฉลี่ย
1	4	5	4	4	4	5	4	4	5	3	4	5	4	4	4	4.20
2	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.07
3	4	4	4	4	3	5	4	4	5	4	4	4	4	4	5	4.13
4	5	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4.27
5	4	5	5	4	3	5	4	4	5	4	5	4	4	5	4	4.33
6	4	4	5	5	5	4	3	4	4	4	4	5	4	4	4	4.20
7	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	5	3	4	5	4.27
8	5	5	5	5	3	4	3	5	4	3	5	4	4	4	4	4.20
9	4	4	3	4	3	4	4	4	5	3	4	5	4	4	5	4.00
10	5	4	5	5	4	4	4	5	5	4	5	5	4	4	4	4.47
11	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	5	5	4	5	5	4.20
12	4	4	4	4	4	4	4	5	5	3	4	5	4	3	4	4.07
13	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	5	4	5	5	5	4.20
14	4	4	4	5	5	4	4	5	5	3	5	5	4	3	4	4.27
15	4	4	4	5	5	4	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4.27
16	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	5	5	4	3	4	4.20
17	4	4	4	4	4	4	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4.47
18	5	5	4	5	3	4	5	4	4	4	5	5	3	4	5	4.33
19	4	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4.20
20	4	4	4	5	4	4	5	5	5	4	4	5	3	4	4	4.27
21	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	3	4.20
22	4	4	4	4	3	5	4	4	4	4	4	4	3	4	3	3.87

ตาราง 11 (ต่อ)

คนที่	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12	ข้อ 13	ข้อ 14	ข้อ 15	เฉลี่ย
23	4	4	3	5	3	4	5	5	4	5	4	5	4	4	4	4.20
24	4	4	4	5	4	5	4	5	5	4	4	4	3	4	3	4.13
รวม	101	101	98	107	94	103	98	105	107	92	107	111	94	98	99	101
\bar{X}	4.21	4.21	4.08	4.46	3.92	4.29	4.08	4.38	4.46	3.83	4.46	4.63	3.92	4.08	4.21	4.21
S.D.	0.41	0.41	0.50	0.50	0.72	0.46	0.50	0.49	0.50	0.64	0.51	0.49	0.58	0.58	0.61	0.13

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวชนันพัฒนา วรรณวิจิตร
วันเดือนปีเกิด	2 กันยายน 2527
สถานที่เกิด	163 ตำบลคูเมือง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31190
ที่อยู่ปัจจุบัน	163 ตำบลคูเมือง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31190
ตำแหน่ง	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2540 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2543 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคูเมืองวิทยาคม อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2546 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2551 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2561 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์